

REGGEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRÜT 32. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1-20 líra, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTOL
REGGELIG: JOZSEF 308-30, JOZSEF 310-16

VIII. évfolyam

Budapest, 1929 február 11

6. szám

Rákosi Jenő utolsó útja az Akadémiából a Kerepesi temetőbe

Budapest népe a dermesztő hidegben kalaplevéve tisztelgett Rákosi Jenő koporsójának, amerre a gyászmenet elhaladt. — Az Akadémia előcsarnokában Klebelsberg miniszter és még tizenöt szónok bucsuztatta az újságírók fejedelmét

Rothermere koszoruja: „A nagy hazafinak és a revíziós mozgalom vezérének halhatatlan érdemeiért”

(A Reggel tudósítójától.) Ime: az ember!

Nem volt címe-rangja, nem volt hatalma. Vagyona: egy hasított acéltoll. Hatalma: nem e világból való. Aki levette előtte a kalapját, míg élt, nem várhatott tőle semmit: se pénzt, se rangot, se címet, se ordót, se hivatalt. Most néma halott, örökre imádságra kulsolt keze már szavak kincsét, érzések tüzeit, gondolatok nemes éreét se tudja adni, tőle már nem várhat senki semmit. És a kalapok mégis elhagyják e dermesztő délutánon az emberek fejét, amerre koporsója elhalad.

Ime: az ember!

Az ember, akinek holtában is akkora tisztelget jut, amennyit soha senki, hatalom embere, még nem kaphat. Senki, tartson bár jobbában dus kincseket, rangot, hivatalt, baljában bosszuló pallyt.

Az ország népe, amely fődétlen fővel, homlokát meghajtva, sirató imádságot sóhajtván állt ma sorfalat a halott előtt, akinek nem volt földi hatalma, amíg élt, ünnepélyes tanbizonyítást tett arról, hogy van valami még a hatalmon és az anyagi érdeken túl a magyar tömegek lelkében, ami erősebb az érdekek szolgátságban görnyesztő parancsánál. És megbizonyította ez a némán habzó tömeg, a halott újságíró udvaronc-serege, hogy van az anyagi hatalmon túl még más hatalom is, amelynek országa nem a föld, hanem a lelkek lathatatlan és le nem igazható világa.

*

Mintha a régi Magyarországot temette volna egy kísértet utolsó útjára a főváros népe Rákosi Jenőt. A lakosságot megtizedelő influenzajárvány és a dermesztő hideg sem tudta megakadályozni, hogy már a kora délutáni órákban

többhez főnyi tömeg

zarándokoljon a Magyar Tudományos Akadémia épülete elé. A Ferenc József-téren sápadt fényrel izzanak a gázlámpák, amelyeknek oszlopán gyászfátyolt lenget a fagyos szél. A rendőrkordon mögött

dideregve, megható kitartással várakozik a tömeg

és néz farkasszemet az Akadémia előcsarnokában föllílitott ravattal. Az épület homlokzatát a Rákosi-család gyászkeretes címere díszíti. Az előcsarnokba vezető lépcsőkre nehéz, fekete szőnyeg terül, jobbra és balra koszorúk sűrű erdejé. A feketebe öltöztetett előcsarnok megrögzött, fenséges gyászpompával kápráztatja a végtelenségig gyülekezőket. A négyes oszloptos és az előcsarnok falait — föl egészen a hatalmas keresztboltozatokig — fekete drapéria borítja. Középen a koszorúk alatt veszkázó ravatal. A nemzetiségű, gyászfátyol-

lal borított Jókai-lepel takarja be a nehéz érekegysős, amelynek lábánál egyszerű fakereszt hirdeti:

„Itt nyugszik

Rákosi Jenő

Élt 87 évet

Meghalt 1929. feb. 8.”

A fejfát fehér rózsák koszorúzzák, a gyászoló család hatalmas koszorúja. A 150. koszorú

...Négy máglya lobban föl a fekete esőndben: négy kandallóba lángnyelve röpköd az éjszínbe öltözött csarnok dermedt némaságában. Mintha a végtelenbe menő fekete magasságból szállt volna alá a négy tüzes nyelv, hogy zsolozsmát énekeljen a koporsó körül, amelyek ércölemben kihámvadt tűz, kilobbant láng, kihányt fényesség pihent meg. A négy máglya száz gyertya égő lánzsája között, magasan a halovány és néma emberi arckok, a hervadó vi-

Benedek Péter földművesfestő rajza.

Az utolsó rajz, amely a nagybeteg Rákosi Jenőről készült.

között

Lord Rothermere és fia, Esmond Harmsworth koszorúja.

Az egyiknek magyar a fölrása: „A nagy magyar hazafinak és a revíziós mozgalom vezérének halhatatlan érdemeiért, Lord Rothermere”, a másiknak angol: „In memory of Hungary's great Patriot, from Esmond Harmsworth.” Ott szörös gyertyasor veszi körül a ravatalt.

rúgek, a bánatos babérok, a viruló selyemvirágok pompája fölött,

mintha lebegne az érekegysős...

Rajta gyászfátyolos selyem takaró, a nemzet színe, amelyből lett, amelyért élt, amelynek földjébe metétt most a koporsó utasa.

A ravattal jobbra és balra széksorok. Balról a gyászoló család tagjai helyezkednek el. Rákosi Szidi, a nővere, Rákosi Gyula, Lajos és

Éva, a gyermekei, továbbá unokái és dédunokái és több, mint ötven hozzátartozója.

Jobból pedig Klebelsberg és Zsitvay miniszterek, Puky Endre, a képviselőház alelnöke, Drehr államtitkár, felsőbb tagok és képviselők. Klebelsberg és Puky kis feketé sapkával övák magukat a meghűléstől, a kultuszminiszter csakhamar aranysebélyes imakönyvet vesz elő és imádkozásba merül. A ravatal mögött gyászlepel szőszékét állították föl. Itt várakozik a korán érkező Ripka főpolgármester és a szónokok hosszú sora. A gyászoló közönség tömött sorokban:

Gróf Apponyi Albert, báró Villani párisi követ, Némethy Károly v. b. t. l., gróf Majláth József, Volkenberg Lajos, a Pázmány Péter egyetem rektora, Nagy Ennél, Turay Béla, Strauss István, Sándor Pál, Baracs Marcell, Brody Ernő és Pékóti József képviselők, Herceg Ferenc, Sztrachó Gusztáv, Baracs László és Kágyu Béla püspökök, Krausz Simon, Eber Antal, Sándor Elemér sajtótónok, Kosza Miklós, a M. T. L. vezetője, Légrady Ottó, Vészi József, Lenkey Gusztáv, Kóbor Tamás, Zimányi Ferenc, Salusinszky Imre, Rooz Rezső, Gerlóczy Zsigmond és Papp Károly egyetemi tanárok, gróf Calice osztrák követ, dr. Helényi Imre főkapitányhelyettes, Noll J. Páster, a „Daily Mail” tudósítója, Abdul Latif mohamedán főpap, Bárdossy László, a külügyminiszterem sajtótónok, Domitri Mihály, Csekei Nagy Imre altábornagy, Balogh Jenő, az Omke igazgatója, végül rangos úr és úrnő és a különböző budapesti és vidéki irodalmi és művészi egyesületek képviselői százan és százan.

A szöszék mögött, a lépcsősorokon szorongatva az elősorokból kiszorult gyászolók, köztük Bezege-Huszágy főkapitány és Andriák főkapitányhelyettes. A folyosókon jobbra és balra koszorúk színes szalagjai virítanak. Pontosan 3 óra, amikor Nemes címzetes püspök papí szeddélének élén levonul a Vésztől, megkerüli a szöszéket és a ravatolt, megáll a koporsó lábánál és hozzájő a gyászszertartáshoz. Feszült uszik az emberek feje fölött a feketésében, püspöki infula fehérlik, a tömjén illatos füstje tetővárn rökőd, mint szürke fátyol a szelben, a gyertyák sárga világa mozdulatlan emberi arcokat merít ki a végtelenek látszó feketéség vizéből. Törtésnyu hang énekel: Kyrie... kyrie eleison... És a messzeségből, a magasságból, túl a bakausiiban buskálódó oszlopokon, szivetrázzán felül az echo a Circumdederunt a világi korusával.

Zokogás hallatszik rejtett sarkokból, a tömjén füstje ráborul a ravatalra és a gyászoló gyülekezetre, a szív megdermed, a torok megszorul, a jéghideg hemloket mintha kemény esontéék halálós gyűrűje szorítaná. Mintha a gyászbnőtözött oszlopokban is az szilváds lakói énekelnének, jajongó és esdekő korusban: Requiem... requiem aeternam dona ei Domine...

Nemes püspök néma esőndben kezdi meg gyászbeszédét, amelybe beleszóit az első magyar nyelvemléket, a XII. századból fűnmaradt „Halóiti beszéd”-et.

„Látjátok feleim, mik vagyunk... Por és hamu vagyunk...”
A gyászszertartás befejezése után Klebelsberg kultuszminiszter megy föl a szöszékre és ezeket mondja:

— A magyar királyi kormány nevében leteszen annak koszoruját Rákosi Jenőnek koporsójára, akiknek a legnagyobb megtisztelés jutott osztályrészül, mert ime,

az egész magyar nemzet a háromszínű trikolorát borítja rá a ravatalára.

Előérven a patriarkák korát, esendesen eltávozott körünkből. Ha egy aggyastán távozik, rendesen bünygyszunk a Sors végzésébe, mert a természet rendje az, hogyha kiégett az útj a micsésben, akkor utolsó lóban a láng. Rákosi Jenő e részben is kivételes helyzetet élvezett, mert a nemzet meggyőződésébe fűszívódott az a tudat, hogy

a Gondviselés meghagyta őt körünkben az emberi élet mertékén messze tui

azért, mert szűcs helyzetbe jutott hozánk sorsának főnyújtásán, megjavításán az ő főneményes tehetségével dolgozhaszon tovább. Önala tehát mi nem tudánk meggyűdöni abban, ami egyszerű emberháznál oly természetes, hogy elkötözött, hanem kérdezzük, hogy miért, miért? Miért nem maradtak ott közöttük tovább küzdeni ebben a fájdalmas országban a nagy magyar eszményekért és a magyar igazságért. A magyar ugarnak nagy föltörője volt ő, gondolatával mélyen szántott és eszméinek bőkezű magvetője volt.

A monumentális publicisztikának képviselője volt ő és a nagy tradíció Kossuth Lajostól kiindulva, Kemény Zsigmondon, egyenesen Rákosi Jenőhöz vezetett.

Csodálatos a kapcsolat a nemzeti génusz és a magyar nyelv között. Akkor, amikor ő olyan tisztán, olyan világosan, olyan magyarosan írta és beszélté a mi esodálton nyelvűinket, nemesak nyelvteni és stílusbeli remekműveket alkotott, hanem

kifejezését adta annak a belső kapcsolatnak is, amellyel az ő szelleme állt mindig a magyar lélek eseredetű meggyűlközésével és ez a nagy belső kapcsolat a magyar lélekkel magyarázza meg azt, hogy meggyűlközésaira mindig fölfigyelt a nemzet.

Eszménye a magyar nagyság volt. Mikor megvölt még Nagymagyarország, ő ezzel nem érte be, ő harmatmillió magyarra álmódozott a mikor kiesett lett az ország, amikor az igazságtalan balsors kiesőre tett bennünket, akkor sem esett kétgbe, hanem aközölle dörömbölt a trianoni börtönjében. Mi hallgatunk szavaira, o mindig buzdított és felkeltett bennünket. Az az ut, amelyre kivisszük a magyar Pére Lachaise-be, a Kerepesi-uti temetőbe,

ma via triumphális alakul át, Budapest utcai via triumphális lesznek, ahol kíséreglik a magyar-szekesfőváros nepe.

Es joggal, mert hogy magyarra lett, abban Rákosi Jenőnek nagy része volt és ő eszméivel hozzádrült a város gondolkodásának kialakításához. Kivisszük őt a Kerepesi-temetőbe, amelynek földjében porladozik Bathydnyai, Deák és Kossuth, Vörösmarty és Arany és ahol anyai jó magyar álszsa a hosszú álmot. Hanvai az ő porukkal vegyűlnek össze, közöttük fog pihenni. A természetűdások hirdetik a fűkai erők főnmaradásának törvényét.

Mi, a szellem, a tudomány emberei hiszünk az erkölcsi és szellemi erők főnmaradásának törvényében.

Szent meggyűdésünk, hogy azok az eszmék, amelyeket Rákosi Jenő egy hosszú életen át a legnagyobb magyar lélekkel és anyai meggyűdésessel hirdett nekünk, ez eszmék energiái hatalm: tovább ebben a

nemzetben. De a munkának ez a nemes fanatikusa csak akkor fog aludni nyugodtan, csak akkor lesz zavartalan siri álma, ha mi, akik itt maradtunk, megfogadjuk, hogy

alávetjük magunkat az erkölcsi erők főnmaradás törvényének

és ugyanazokért az eszményekért, amelyek őt kevelték, dolgozunk tovább szóvát, tollal és tettel. Ezt ravatalodnál megfogadjuk, Rákosi Jenő. Ebben a tudatban nyugodj a magyar földben békeséggel!

Ezután Ripka Ferenc

főpolgármester beszélt:

Budapest székesfővárosnak is bucsuznia kell Rákosi Jenőtől. Együtt indultak el az ismeretlenségből, együtt indultak el a nagy fellézés útján: a város, amelyből Magyarország egyenlő városává lett, míg az ember a nagy fellékezés gazdagságával tért haza hatalmas, nagyvá tndta tenni.

Mennyi nagyozó szót írt e fellézés érdekében és szavaival megteremtette ez az és egy nárának a szívet, akik ezt a várost nagyvá tettek.

Abony az évtizedek multak, sorra dőltek ki mellőle az a nemzedék, amely vele együtt élt. Ugy maradt köztünk, mint edőtársok a nagy nagy-ya-fa”.

amelyet azért hagyunk meg, hogy a fiatal erőknek gőszeg halálát megérdeklőzzék a viharral szemben, erős grékérvetével megtarítsa a televény talajt a fiatal erők részére és virágainak himporával a régi, nemes fajt tartsa fenn tovább. Nem azért kérés a zivatárokat, hogy szembe szálljon velük, hanem hogy megvédje lombszáll az alatta éleket. Így lett Rákosi Jenő a magyar életnek nagy-szerű hagyás-fája, megörzöje a mult kincséinek, hogy azokkal megmentse a jövődőt.

Most porrá lesz az ember, aki annyi embert emelt föl a föld porából

és Budapest szeretett földje, amely történelmi emlékekkel van megasztelve, várja, hogy magához szelje őt mindörökké.

Balogh Jenő, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára követi a főpolgármestert a szöszéken:

— A Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy-Társaság, amelyeknek koszorút helyeztem el, az évtizedek hosszú során át minden díszszéket és minden tisztelget megadtak Rákosi Jenőnek. De mivel ez a ház a magyar nemzet Akadémiájának palotája, a tudomány és irodalom munkáiért, akik itt dolgoznak, ebben a percben azt köszönik meg kitűnő nesztöröknek, amit ő hazájáért tett: izzo, magyar érzését, hazánait év fardalaitalan munkáját és a jobb jövőd magyar századokba vetett sziklaszikárd meggyűdését. Most

e ravatalnál fájdalmas bucsút veszünk írodalmunknak egyik fénykorától, amelynek Rákosi Jenő, mint Kemény Zsigmondnak kortárs és tanítványa, még utolsó élő tanúja volt.

Ezután, Márkus Miksa

a magyar újságírótevékeny nevében vett bucsút Rákosi Jenőtől:

— Négy újságírótevélet, a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete, az Othon Irák és Hírlapírók Köre, a Magyar Újságírók Egyesülete és az Újságírók Körd- és Szabatorium-Egyesülete nevében teszem le koszorúinkat e koporsóra és bon-

10 napos férfiszövet-vásár Nemzeti Ruhaházban Több ezer méter férfiszövet, angol és más abszolút megbízható gyártmányok kerülnek olcsón eladásra, a cég ezen propaganda-árusítása fölülmul minden eddigit. — Hihetetlen olcsó árak, garantált minőségek!! Minden ur föltétlen szerezzen meggyűdést A mennyiség korlátozását fentartjuk magunknak NEMZETI RUHAHÁZ Rákóczi-ut 7 Panónia-szálló mellett

MOST OLCSÓN GÁL Károly-hírut 3 Fehérnemű Váltóhiteit folyósítunk dologi fedeztetel. antóra, éks rre, szőnyegre, zongorára és egyéb kereskedelmi áruira Jelzalogkölcsonöket II. helyre is előnyösen folyósítunk BANK- ÉS ÁRUFORGALMI VÁLLALAT Budapesti V. Rádor-utca 30. szám

tom ki koszorúinkat e ravatal fölött. Multis ille flebilis occidit, nulli flebilior, quam mihi!

Sokan siratják Rákosi Jenőt, de senki keserve-sebben, mint a magyar újságírórend, Rákosi Jenő fia,

akik keserűségtől feldokolva kiáltják világra: Lebulott a mi fejüknök koronája! Amde e koporsó mellett nem szabad sokáig sirni és panaszkodni. Ez halatlanság lenne a Gondviselés ellen, amely oly sokáig megtartotta őt nekünk és bűn lenne Rákosi Jenő szellemé ellen, amely nem ismerte az ellágyulást, az elenyedést, a télenességét, bármely csapás alatt is. Amikor a nemzet a halatosság szót trianoni csapás után kábultan lézengett,

a magyar újságíró a Rákosi Jenő kurnetrombitájának riadó hangja keltette új életre, buzdította új cselekvésekre, töltötte el új bizalommal, reménységgel és hittel.

Ha tudna most is szólni hozzánk, akik riadtan állunk e ravatal körül, mondana-e nekünk mást, mint azt: Hagyjátok a sírvádatot a sírató asszonyoknak, Magyarország a férfiaknak csak cselekedni van joguk, Rákosi Jenő a koporsóból ezt mondani: Örökségül hagyom nektek, fiam, a küzdelmet a magyarságra! En egy életet át folytattam, de ez a küzdelem nincs egy emberélethez kötve.

Örökségül hagyom nektek a küzdelmet Nagy-magyarországról.

Nekem nem adatott meglátni a magyar nap diadalmas fölkelését, de porladó szívem is meg fog dobanni, amikor ti harsányan üdvözölni fogjátok azt. Ott leszek veletek és számon kerem, mit cselekedtetek. Mert jegyeztek meg magatoknak, az Irás mondján: Az embernek fia elmege, miként meg vagyon írva, de jai annak, aki az embernek jait el árulja; jobb lenne annak, ha meg nem született volna.

Mesterünk! Az örökséget elfogadjuk, azt hűségesen gondozzuk, téged el nem árulunk!

Egy áldjon vagy verjen bennünket Sors keze, ahogy a fogadalmunkat megtartjuk, Amen!

Márkus Miksa könnyekig megható szavai után

Hegedüs Loránt

a Pesti Hírlap nevében bucsuzott:

Gyászoló közönség, megálljatok! A magyar betűnek nagy fejedelme indul utolsó útjára és megvezért szívvel bucsuzik tőle a Pesti Hírlap táborra, amely vér szerint és szív szerint összeforrt vele. Menyi reménység, menyi lelkes hit, amely betűnek bírádjából áradt szíjjel az országban, hogy lelket gyújtson, perzseljen, korboljon ha kell a minden fölött magyarrá tegyen.

Mindig küzdött és mindenkit fölemelt, míg ime, elért oda, hogy lángoló lelkével keresse a magyar Föltámadást.

Mind itt vagyunk hit szerint, uram! Sok százezernyi magyar bánatos könnyét hoztam el neked Nagy-magyarországból, tul-az-Oceánról, iróársáidét, akiket magadhoz állított, városot, falut, amelyért küzdeni mertél magyar szabadságért, amelyet átértéztél, eljövendő nemzedékekét, akik utánunk jöttek, akikért nagy álmot álmodtál.

Beszétek Rólad, de nem Neked, hanem nemzetednek, amely hátiatlan lenne, ha valaha elfeledne Téged.

Most Rákosi szülőfalujának, Acsád községnek és a Hegedüs-család nevében

dr. Pető Ernő

főorvos mondott elérzékenyült bucsuszavakat:

A szülőföld minden szeretetével, a síron tul való szinte ragaszkodással helyezük el koporsódon a szülőfalu földjét és virágait. Ezen a szülőföldön kezelt földünkön a te lángelmed és izzó hazaszereteted.

E föld igaz varázsának köszönhetjük, hogy bcsületes magyar lelkek öreg napjaidban is mindig visszahozott falunkba.

Acsád község és annak minden egyes lakója mely séges hódolattal és büszkén fogja nemzedékről nemzedékre hírdetni nagy neved halhatatlanságát.

Most Lukács György, a Revíziós Liga nevében szólott:

Nagy életének utolsó, de talán legnagyobb esztendőjét

a magyarság nagy vigasztalójával, Rothermere lordal nemcs szövegségben és szoros barátságban osztal-nakul, egyesgyedül a revíziós szent szolgálatában töltötte.

A „Budapesti Hírlap“ régi gárdája uevében Csaióthay Ferenc

főszerkesztő mondott istenhozzádót a lap alapítójának:

Gyászoló gyülekezet! Nekem az a sejtlemem: sőt hitem, hogy a jobb hazába elköltözöttek onnan a magasságból meglátnak, meghallanak mindent, ami idelent történik, amit mi gondolunk, beszélünk és cselekszünk. Így meg vagyok arról győződve, hogy

Rákosi Jenő szívünk legmélyebb rejtekébe lát. Látnia kell, hogy szívünkben iránta nincs egyéb, mint hódolat és bámulat, tiszta megemlékezés és szeretet. Ha az életet nézem, az az érzésem, hogy az ember mégis olyan porszem, csak olyan, az mint aminek alázatosságunkra gondoljuk. Ez a

koporsó egy nagy darab világot rejt magában és történelmi korszakokra emlékeztet: a magyar újjászülés és a leggyászosabb magyar bukás korszakaira. Rákosi Jenő a nemzet katasztrófájából legdrágább kincsünket, önbizalmunkat, öntudatunkat, bátorságunkat mentette ki és

ezért állja körül az egész nemzet Rákosi Jenő ravatalát.

Rákosi Jenőnek ezek a tulajdonságai voltak: a bátorsága, férfias elhatározottsága, kitartása és fáképen állandó törekvése az egyéni függetlenségre. Ezek a szinte félelmetes energiák képesítették őt arra, hogy minden alkotásd, köztük

a Budapesti Hírlapot, Jóformán a semmiből teremtesse.

A magyar gondolatnak nincs fővetkezetesebb, rittezebb, nagyobb katonája és nagyobb harcosa, mint Rákosi Jenő volt.

Dr. Fodor Oszkár.

a Zsófia Gyermekszanatórium igazgatója:

A mi halottunkat a magyar gyermekek tisztelőinek hátaimája kiseri föl az Urhoz.

Szász Károly

könnyes szemmel állott a szószéken:

A Franklin-Társulatot is kettős sulygal nehezedik a fájdalom ebben az országban gyászban, mert hiszen Rákosi Jenő nekünk is elnökünk volt, igazi szellemi vezetőnk és irányítónk. Amikor mi a gyász mezt öltjük magunkra, úgy érezzük, hogy gúdszi áll velünk együtt a magyar betű, amelynek

megszámláhatatlan ólomkatonáiból alakult feketesereg díszsoréknél komoran áll itt ma le-hajtott fáklyákkal e ravatal körül.

A Petőfi-Társaság bucsuztatóját

Havas István

mondotta:

A Petőfi-Társaság nevében teszem le koszorúmat Rákosi Jenő ravatalára. A toll esődtérő hatalma volt az ő nagy bírtoka. Hetefél évtizednyi szolgál-tató apró ólombetűi, ha most itt összejönnek és egybeolvasódnak, egy óriás emlékét támaszt az

mi szent tisztelettel bannúnk ezt az új Memori-szobrot, ha benne Rákosi Jenőnek esődtalatos hangja, szíveléngja szólalna meg.

A Pen Klub küldöttje.

Radó Antal

szólt most:

Mélységes gyászal teszem le ravatalodra koszorú-ját a magyar Pen Klubnak, amely mindig büszke lesz arra, hogy te úttel élők székében. A Szepárdi Szászok Szövetsége is azzal bizott meg, hogy helyezem el koszorúját e ravatalra és fejezzem ki mély-séges gyászát e testületnek is, amely tiszteletbeli elnökét siratja Rákosi Jenőben.

A Nemzeti Színház Adorján

tolmácsolta:

Tanítómesterünk! A Nemzeti Színház súlyos beto-zen fekvő igazgatója helyett a Nemzeti Színház tár-sulata megbízásából mélységes fájdalommal, soha el nem muló hálával és kegyelettel teszem le a Nem-zeti Színház Koszorúját sírodra. Isten veled!

Szilágyi Artur Károly az Európai Aru- és Poggyszébzétsítő Rt., dr. Gerlóczy Zsigmond egyetemi tanár pedig az Országos Magyar Iskola Egyesület nevében bucsuzott Rákosi Je-nőtől, aki mindkét intézménynek az elnöke volt. Ezután

Sümei Vilmos

ész feje tünt föl a szószéken aki a hírlankiadó tiszteviselőik fájdalmát tolmácsolta.

Három emberöltőn keresztül

a magyar nemzet Postalozója volt.

Oktatott, tanított, nevelte a magyar nemzet fiait, Erzte élete végét, 86 esztendői korában Londcuba, Rómába utazott, hogy segítőlrsakat kapjon. Most elment a mennyei birodalmába, hogy ott szervez-se meg a halhatatlan nagy magyarok segítőtáborát.

Osszeállt a nagy magyar írőkkel, költőkkel: Petőfi-vel, Arany Jánossal, Vörösmariyyal, Bartha Mikló-sal, Kaas Ivorral, a Kisfaludyakkal, megszervezte Boesky, Bethlen, Rákóczi, Kossuth Lajos társasá-gát, hogy a győngye élőknek segítsen a nagy halha-tatlanok táborra. Csaba királyfikként a Hadak utján jön a legnagyobbak dicső serege s akkor megalósul Rákosi Jenő álma, a 30 millió magyar nagy Magyar-orzága. Az Újsághíradó Tiszteviselőik Nungdíjgyo-sultete koszorúját örök hálánk, örök kegyeletünk jeléül leteszem

halhatatlan patronusunk

ravatalára.

Beszédek. Szavak. A halandó bucsuzik at-tól, ami a halhatatlannal halandó volt. Han-gok szárvonalnak, majd halnak el, egyik a más-ik után. Félbehagyózkodik a szó, majd lehanyál-lik bgyádyt fölételemmel.

mintha érezné mindenki, hogy most ő eléfite beszél és ő hallgatja szavát.

aki a szónak leajóbb Mestere. Félnek tőle, nem

Fogainak ápolására az ODOL mellett csak az ODOL fogpép jöhet szóba. Mert az ODOL fogpép tudományos kutatásnak és 30 éves tapasztalatnak eredménye. Az ODOL fogpép segít megőrizni a fogak anyagát, alaposan megtisztítja őket és fertőtlenítő hatású. Nincs jobb fogpép, mint az ODOL fogpép.

mernek szólni; bántótanok. A Halott előtt lesült szemét mind és remegő szája illetődött félelemmel rebog.

Sümeget Vilmos az utolsó szónok. Utána már a vonók beszéde következnek. Radics Béla hegedűi szólnak. Vonók édes-bus éneke a magából, a láthatatlan orchesterből: „Fekete szem éjszaka...” A deredt szemekből megindul

Rákosi utolsó útja Budapest utcáin át

Künn, a 18 fokos hidegben, a főkapitányság épülete és az Akadémia előtt, a Széchenyi-szobor körül mintegy 2000 ember várakozik.

Ide-oda topognak, a kezüket lelhelletükkel melegítik, de kifarjantó várják, amíg oda-beun elhanganak a gyászbeszédnek.

És ott áll a gyászkoos, előtte hat fekete ló, a kocsis üvegfallal a mindszenti Rákosi-család címere; zöld mezőben fátylát tartó jobbkéz. A lovak azonban nem sokáig bírják egy helyben a várakozást, végigborzong rajtuk a hideg, türelmetlenül emelgetik lábukat. A kocsisnak megessik rajtuk a szive, jártaint kezdőket. A rendorkordon helyét csinál a térségen és a hatos fogat trappban megindul köröskörül.

Bizarr látvány, amit a fekete lovak a fekete kocsival a megszokott, ünnepléses lassu léptek helyett vágatnak körül a Ferenc József-terén.

Az Akadémia-utcában három kétosvas gyászkoos jár föl-át, magasan fálmalozva rajtuk a sok koszoru és virág, amely már nem jért be az Akadémia csarnokába. Fel őt előtt néhány perccel a diszruhás rendőrök újabb sora vonul ki a főkapitányság kapuján: két rendőrtisztit az élen negyven rendőr, akik a menetet az Akademiától a temetőig fogják kísérelni. A megérkezésükhöz látják a várakozók, hogy most már vége felé közeledik odabenn a szertartás. Minden szem az Akadémia kapuja felé fordul, a filmoperátor és a fotóriporternek beállítják gépeiket, vízvázba merevül a huszonnégy fekete ruhás huszár, akik már mástólórájá állanak sorfalat a bejárat előtt, égő gyertyával a kezükben.

Az Akadémia csarnokából hat ember hozza vallain a gyászfátyolból Jókai-lepellet borított kocsit.

A gyászolók tömege levett kalappal, mélyeséges áhitattal nézi, amit a kocsit elhelyezik a gyászkoosban. Babérkoszorúkkal, rózsá- és szegfűkoszorúkkal borítják el ezután a halottas-kocsit. A kocsit után Nemes püspök lép ki, nyomában tíz főből álló papi segédlete. A hosszú sorban várakozó autók közül az első Rákosi Jenő bordóirov autója, amelybe fia, Rákosi Gyula száll be feleségével. A következő autóban foglal helyet Rákosi Lajos, az utána haladóknak a közélet és az író és újságíró társadalom előkelőségei. Megindul a menet. Elöl két szakasz diszruhás lovasrendőr. A járda két oldalán a gyászolók sora kíséri utolsó útjára az országot nagy halottját. A menetet a Tisza István-úton áthaladva befordul az Andrássy-útra. Az útvonalon a gázlámpákon és oszlopokon mindenütt gyászfátyol.

A menet eleje már a Nagymező-utáig van, amikor a vége az Andrássy-utj elejére érkezik.

Ahogy végigné a szem a végtelen Andrássy-uton, ahol most minden más forgalom szüntel, csak a lassan haladó, ünnepléses komor gyászmenetet látja a kihalt úton.

A hidegben görnyedten összehúzódó gyászoló alakok sora csak fokozza a kép komorságát.

a könny patakja. Mindenki sir, minden magyar. A régi szép világ nőitája zokogva bucsuzik Atól, aki maga volt a régi szép világ...

A gyászünnepek vége. Testben és lélekben diéregve bucsuzik a gyászoló közönség a koporsótól, amely koszorúk alatt roskadozó halottaskocsin indul el utolsó útjára, a Kerepesi temetőbe...

Istenhozzád a sötét Kerepesi-temetőben

Az Andrássy-ut nagy kávéházak tükörablakai mindenütt megteknek azokkal, akik idehúzódtak be, hogy melegben várják be a halottas-kocsit és kíséretét. Az Oktogonnál befordul a

Istenhozzád a sötét Kerepesi-temetőben

Köd gubbaszt a temető fáin, a sírok körül mint fehér kísértetek lebegnek a homályban. Sötét alkakok surrannak a szürkületre rajzolt fekete fák esikéje alatt. Komor menet közeledik:

két sor fátyla reszket tévona láncban egyre közelebb.

A fátylak között sorjára között busan lépnek a csóttáros fekete mennek. Az este és a hanyatló nappal végső harca viaskodik a nyitott sír körül. Rákosi Jenő feleségének tragikus pátoszu sírmelegén a halvány irás még bírkozik a szürkülettel: „Rákosi Jenő... Rákosi Jenő... meghalt 1929 február 8.” Serény vésők

már belerótták a hitves emlékkövét a homoz metertő férfi életregényének utolsó sorát: ... 1929... február 8...”

A szomszédos árkádsírból fatából éppen erre fordítja a réti sírart: „Hermann Béla né született Rákosi Fanny...” Rákosi Jenő testvérenek epítálfuma. A kocsis kerekelt sírnak. Fájdelmas, rimánkodo, panaszokdó hangot adnak. Lélekharang kondul messziről. Lepellel borított koporsó ringva közeledik, a selyemhárom színe még megvillan a homályban... Azután sötét lesz. A sír körül, fátylak sárga fényében, feketén szorong a kis csapat:

ötven-hatvan ember, aki megmaradt, az irtóztató hidegrel dacolva.

A gyászoló gyülekezet hírnemő. A többit széjjelkhorbácsolta a velőket fagyasztó hideg: az előkelőségeket, a dignitáriusokat, a kor-

Egy ismeretlen adakozó A Reggel utján publikálja, hogy ezer mázsa szenet oszt ki a szegények között

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a Halmos Salomon Rt. szénmagykereskedő cég megbízásából Messer Jenő igazgató a következők közlésére kérte föl A Reggelt: A Halmos-féle szénmagykereskedés iradjában megjelent

egy ismeretlen ur, megvásárolt és azonnal kifizetett 1000 mázsa szenet, azzal a rendeltetéssel, hogy a cég ossza azt díjtalanul szét a főváros szegényei között.

A cég A Reggel utján szólítja föl az arra rászorultakat, hogy a magát megnevezni nem akaró ur adományáért jelentkezzenek. Az 1000 mázsa tojásbrikettet szerda reggel 8 óráig kezdve osztják szét a Halmos Salomon-cég északi tehérpályaudvaron levő eszdáján, amely a Tahy-ut és Szent László-ut sarkán

menet a Nagykörútra. A házak erkélyein és az átlakokban megülelődtött arcok, mindenkinek van egy könnye, egy sóhaja, amellyel Rákosi Jenőt gyászolja. Aztán

a Nemzeti Színház, a Rákosi Jenőnek oly kedves régi Népszínház előtt halad el a gyászkoos,

a kísérek sorában mindenkinek van egy pillantása az épület számára és látni az arcokon, hogy arra gondolnak, hogy milyen sokat köszönhet a magyar színházi kultúra is Rákosi Jenőnek. A Rákóczi-úton és a Fiumei-úton végighaladva érkezik el a menet a Kerepesi-utj temető bejáratához. Már alkonyodik, amikor a temető kapuján begördül a halottas kocsi...

Istenhozzád a sötét Kerepesi-temetőben

mány képviselőit, a kollegákat, a tisztelőket, a kíváncsikat. Csak ennyi maradt belőlük Rákosi Jenő sírja szélén. Csak ennyi kísértő el az utolsó küszöböt, akinek szavára terapan még milliók bgyteltek. A mozdulatlan, sárga arcok mintha a nyitott sírból kapnák a kísérteties világlósságot. A kis csoportot körülfélt a temető fekete estéje és esőndje. A püspök alkán reszket a latin ima, a kísérteties sereg alká bangtalanul mozog és a messzeségből száz meg száz fényesség gyullad ki az esőhomályban, mintha a csillagos ég leszállna most idáig, hogy habókol'on a fagyos este késő utasának, akik maroknyi fekete sereg kísér el földi útja végéig.

...Távolodik a kép, kísérteties vizió lesz belőle; mintha a temető halottai gyülekeznek földalatti fátylak fénye körül és érthetetlen szolozmat énekelnek a késő esti gyülekezésben: Adj, Uram, örök nyugodalmat nekik... és az örök világlósság fényekedjék neki...

A fagyott földön kereknek esikordulnak, lovak patája tapossa a jeget, néhány autó suhan el, mint az árnyék, néhány fekete alak remlik meg a katonás sorrendben álló sírkövek között, a tavolból elvesző haragszó hallik — az utóan nagyot esikordul a temető kapuja az előző előtt. Az őj már a halottaké! A homályba fulladt fák fölött jeges szél zizeg; a száraz ágak eolhártaja megszóal fájdelmasan. Viszszanéziünk a temető rácsán át: a sírkövek zászlóaljai és regimentjei mintha esőndesen igazodni kezdenének katonásan, láthatatlan kísértetkommandóra fíveve.

A temető lakói most fogadják néma nagy parádában a megérkezett Utast...

van. Minden jelentkező egy mázsa szenet kap, teljesen ingyen, csak az elszállításról kell gondoskodnia. A Reggel természetesen örömmel ad nyílvanosságot a nemesleki adakozó felajánlásának, amely lehetővé teszi, hogy ezer szegény ember jusson egy kis meleghez ebben a kegyetlen hidegben.

Mussolini Viktor Emánuel királyt a római szent birodalom császárává akarja koronázni a pápával a kibékülés után

Páris, február 10. (A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Chicago Tribune” jelentése szerint Mussolininek az a terve, hogy a Vatikánból való meg egyezés után immár a pápától ellenszolgáltatásként azé, hogy

Viktor Emánuel olasz királyt „a római szent birodalom császárává” koronozza.

A római szent birodalom visszaállításával is dokumentálná Olaszország hatalmának megnövekedését.

Bombayban az összeütközések tovább tartanak

Bombay, február 10.

A Wolff-ügynökség jelenti: A helyzet itt ma este vclamibet nyugodtabb, de a vezető körök és a hatóságok nézete szerint

a feszültség nem esőkkent. Az összeütközések ugyanazokban a kerületben, mint eddig, tovább tartanak.

Este 6 óráig hatvan embert szállítottak a kórházakba.

A hatóságok megtiltották, hogy ötnél több ember együtt legyen. A katonaság támogatására milliók létesítettek.

Az Európai Áru- és Podgyászbiztosító Részvénytársaság mély fájdalommal tudatja, hogy alapítása óta elnöke

RÁKOSI JENŐ

f. hó 8-án jobblétre szenderült.

Milliók szerették, milliók gyászolják, hiszen a nemzet kinsé volt ő. De a mi szeretetünknel nincs igazabb, a mi gyászunknál nincs mélyebb, akiknek megadatott, hogy két évtizednél hosszabb ideig közvetlenül érezzük nagy szívének melegét, elméjének varázsát, bölcsességének áldásait.

Emlékét soha el nem muló hálával és kegyelettel fogjuk megőrizni!

Budapest 1929 február hó 8-án.

69 év óta nem volt olyan hideg Magyarországon, mint vasárnap és a fagyhullám enyhülése egyelőre nem is várható

Vasárnap óta haltak meg influenzában, de a járvány lényegesen csökkent a dermesztő hidegben

Vasárnap elmúlt a fenyegető szénhidány veszedelme

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap bajnalban kegyetlen hideg zúdult a fővárosra s az újabb és eddig példátlan szigorú fagyhullám — amely expressz-gyorsasággal érkezett Északról — elárastotta az egész országot. A szokatlannul kínzó hideg, amely szinte megdermesztette az életet, különösen aggasztó, mert a főváros és az ország lakossága éppen most csúszkodik a kontinentális influenzajárvány remével. Feltűnő és vigasztaló jelenség, hogy vasárnap, a hírtelen fiamadt elviselhetetlen hideg ellenére, az influenzajárvány lényegesen csökkent.

Valószínű azonban, hogy a vasárnap támadt abnormális hideg hatása csak a következő napokon fog jelentősen a járványterjedésükben. A járvány vasárnapi csökkenéséről dr. Corvids Elemér, a fővárosi tisztviselő főorvos a következőket mondotta: „A Reggel tudósítójának Szombat reggelétől

vasárnap reggelig 158 új beteget szállítottak be a járványkórházba.

Füldgyulladás következtében pedig öt újabb haláleset történt.

Ez a szám az előző huszonegy óra alatt beszámított 207 beteggel és 7 halálesettel szemben lényegesen csökkent mutat. A korábbi tiszti orvosok jelentése szerint az otthon ápolt betegekkel haláleset nem fordult elő. A járványkórházból a szombati napon 146 ágyát távozott csúszésgesen s így jelenleg a Szent László-kórházban ápolt influenzás betegek létszáma 732.

Vasárnap Budapesten 22,5, Mátészalkán 30 fok hideg volt

A tízedik napja tartó példátlan hideg vasárnap érte el tetőpontját.

Az a sokszor használt frázis, hogy „ilyen hidegre a legöregebb emberek sem emlékeznek”, ezen a napon valóság lett: a Meteorológiai Intézet hivatalos megállapítása szerint

1860 óta nem volt olyan hideg Magyarországon, mint most vasárnap.

Az 1860 óta eltelt 69 évnek — az intézet főlégjegyzései szerint — emlékeztetően hideg napja 1879 december 15-ike volt. Ezen a napon Budapesten —20,6, Nyíregyházán —22,6, Debrecenben —22,2, Szegeden —24, Sopronban —18,2, Keszthelyen —17,1, Pécsen —15,6 volt a hőmérséklet. Ezzel szemben most

vasárnap reggel Budapesten —22,5-öt,

Debrecenben —26-ot, Nyíregyházán —28-at, Szegeden —25-öt, Sopronban —22-öt, Keszthelyen —20-at és Pécsen —22 fokot mutatót a hőmérő.

Legnagyobb hideg vasárnap Mátészalkán volt: —30 fok.

A hideg újabb növekedésének oka az, hogy szombaton este és vasárnap reggel az oroszországi nagy anticiklonból újabb hatalmas hideg légtömeg zúdult nagy erővel Magyarországra.

A hallatlan hideg még azoknak az úszaknak is kárt okoz, amelyek speciálisan a hidegre számítanak. A jégpályákat, ahol egyébként egy téli vasárnapon ezek fordulnak meg, most alig néhány mérész kereselyező látogatja. A főváros lakossága egész vasárnap alig mutatkozott az utcán, a dermesztő hidegben

mintha kihalt volna az élet a fővárosban.

A sietők és röplázók is alig merészkedtek ki a óudai hegyekre; a megfagyás veszedelme fenyegette a sportolókat is.

A mentők több fagyásos esetben nyújtottak segítséget.

Igy Frisch László magyartisztviselőnek sietés közben a fűtő fagytak le. Neumann Lászlónak pedig a jobbkeze: a mentők mindkettőjüket segélynyújtás után a lakásukra szállították. Sok bajt okoz a nagy hideg a gázszolgáltatásnál is. Vasárnap 100 munkás és szerelő állott fűszelvényben a gázműveknél, hogy a tömeges bejelentésekre azonnal a helyszínre menjenek. Több csőrepedést és igen sok befagyott gázórát kellett kijavítani. Külön bajt jelent a főváros elmelezésénél, hogy

a tejszállítványok megfagyva érkeznek Budapestre

és a vidéki teigyűjtő állomásokról. A vízszolgáltatással eddig még nagyobb baj nincs. Paul-

Az influenzás megbetegedések számának csökkenése arra vall, hogy a közönség nagyobb körültekintéssel védekezik az influenza ellen és így a megbetegedések számának folytatódó csökkenését lehet remélni.

Vasárnap délután 5 óráig mindössze 52 új beteget szállítottak be

a Szent László-kórházba, újabb haláleset vasárnap folyamán nem fordult elő, ami most már jókorábban mutatja a járvány csökkenését. — Egyébként

Vasárnap több influenzás beteg az utcán esett össze

és a mentők vitték be őket a járványkórházba. Így Mészáros Gyula, aki Kispesten a Csillag-utca 21. szám alatti lakik, az Illó-ut és Hunyadi-ut sarkán esett össze, Rich Ferenc pesterszéki léány az Erzsébet-utcaiban, Dulai István 28 éves kassaiak pedig a Thököly-utcai templom előtt roszkult le a közútra. A kihívott mentők megállapították, hogy az illetők lézas influenzás betegek és nyomban a járványkórházba vitték őket. Különösen tragikus eset történt vasárnap a Wesseleny-utca 41. számú házban, ahol a ház egyik lakója, Fegy János bádogyászter

köhögési rohamot kapott és mire a mentők kikerkeztek hozzá, meghalt.

Holttestét a rendőrség intézkedésére a bonifant intézetbe szállították, hogy a halál volta- lenét okát megállapítsák.

lovics Viktor, a Vízmezők igazgatója, vasárnap egy nyilatkozott A Reggel tudósítója előtt, hogy vizünk van, elegendő és a Vízmezők a beállott nagy hidegben is el tudják látni vizet a források, Csatornák nagyobb számmal fordultak elő, a hibákat azonban gyorsan kijavították. A kegyetlen hideg miatt felvetődött az a gondolat, hogy az elemiiskolások gyerekeinek a 22 fokos hidegben ne kelljen reggel 8 órára bemenniük az iskolába. Ebben az ügyben Purcell tanácsnok vasárnap egy nyilatkozott A Reggel tudósítója előtt, hogy a tanítás kezdésének 9 órára való halasztása nem volna helyes dolog, mert a legtöbb szülő már 8 óra- kor elmegy otthonról és jobb, ha a gyerekek minél hamarabb beérkeznek a jöttőlött isko-

lába. A vonatok a nagy hideg miatt átlag 10—20 perc késéssel érkeztek be vasárnap Budapestre

Vasárnapi prognózis

A budapesti Meteorológiai Intézet vasárnap kiadott jelentésében a prognózis a következő:

„Északkeleti légáramlatokkal továbbra is többnyire derült és nagyon hideg idő várható,

a délnyugati részeken esetleg kevés kavazás- sal.”

A hideg enyhülésére tehát semmi kihatás nincs,

sőt azt sem tartják kizártnak a prognózisa- szialy vezetői, hogy a hőmérséklet legközelebbi egy-két napon belül még egy-két fokkal sülly- lgedni fog.

Külföldön.

a Meteorológiai Intézethez érkezett jelentések szerint Közép-Oroszországban és Lengyel- országban —30 fok, Németország keleti felén és Csehországban —20 fok körül a hőmérsék- let. Berlinből —24, Drezdából —25, Münchenből —21, Strassburgból —23, Danzsból —27, Bres- lauból —31, Königsbergből —31 fokot jelentet- nek. Az egyébként igen csúszó éghajlatú Swi- nemárában is —27 fokos hideg van. Péter- váron —28, Kijevben —32, Jaroszlavban —31, Karkhóban —27 fokot áll a hőmérő. Belgrád- ban 23 fok, Prágában 21 fok a hideg.

Északkelet-Oroszországban —16 fok az átlagos hőmérséklet.

Félmagyarországi többi helyen egybe az időjárás: Olaszban +1, Firenzeben +3, Genovában +6, Korzikában és Sziciliában —8 fok. Francia- ország és Anglia is kivül esik a fagyhullám határára: Párisból —1, Bordeauxból +4, Bresi- lóból +5, Pempigamból +8 fokot, Londonból +2 fokot jelentenek.

Párisban vasárnap esett a hó

Páris, február 12.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A téli időjárás itt is rendkívül sord. Az ország egész területén

oly sűrű a havazás, hogy reggel óta szünet- tet a legközeledek.

A La Mache-esatornában több kisebb hajót szerencsétlenség ért. Párisban

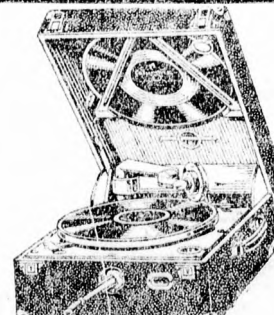
egész nap havazott,

de estére megnyúlt az idő és a város egyel- len nagy fekete pocsolyává vált.

Prága: —21 fok

Prága, február 10.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A köz- társaság egész területén a hideg ismét erősen jörfordított. Vannak olyan helyek is, ahol már 35 fok hideget jelentenek. Ma este 6 órakor Prágában —21 fokot mértek.

VIVA-TONAL

(ÉLŐ HANG)

BESZÉLŐGÉP

CSAK EGY VAN

AZ EREDETI ANGOL

COLUMBIA

GRAFONOLA

Óvakodjon hasonló elnevezésű utánzatoktól

Csak ezzel a védjeggyel eredeti!

Kapható minden szaküzletben és a vezérképviselőténél

COLUMBIA

DOHANY-U. 22-24

Síp-u. sarok (Arkád-ház)

Megszűnt a szénhány veszélye, mert vasárnap este leszerelték a készülő lengyelországi bányászstrájkot

Azokat, akik vasárnap ujhány szék szemet akartak rendelni, kellemetlen meglepetés érte: a kereskedők nagy része kijelentette, hogy

nincs elég szén,

nagyobb megrendeléseket nem fogadhatnak el. A fenyegető szénhány komoly aggodalomra adott okot, mert Lengyelországból, ahol vasárnap este általános bányászstrájk kitörését várták, 10-14 nap napja alig érkezett szén Budapestre s a főváros már két hét óta végeiben fölhalmozott szénkészleteit fogyasztotta. Vasárnap reggel már csak néhány száz vaggon szén jött ki a budapesti vaskőszelvényről, körülbelül egyötöd része annak a szénmennyiségnek, amely még sokkal kevesebb szigorú téli napokon is a főváros rendelkezésére szokott állni. Ugyanez a helyzet Bécsben is, ahol a Ruhrvidékről sebtében megrendelt szénzállítmányok szintén nem tudták pótolni az elmaradt szállítási szállítmányokat. Így a budapesti szénkereskedők attól tartottak, hogy a fölhal-

mozott szénkészletek egy-két nap alatt elfogynak és a várost a példátlan hideg legkeservebb napjában komoly szénválság fogja fenyegetni. A veszély azonban elmaradt. Vasárnap este nyoma sem maradt a lengyelországi telefonon beszélt a felszólítási szénbányák központi irodájával, ahol közölték, hogy az esti órákban a lengyel kormány megbízottai meggyőzést hoztak létre a bányatulajdonosok és a bányászok között.

A készülő bányászstrájk vasárnapi leszerelése elhárította Budapest fölött is a szénhány veszélyt.

amennyiben rendelkezés az oderbergi vonalat is sikerülni fog felszabadítani a hótorlaszok alól. Biztató nyilatkozatot tett A Reggel tudósítója előtt Bösa Károly, a Gázmeveik igazgatója is, aki kijelentette, hogy a gázgyár szén- és kókis-készletétől a nagyközönség részére minden rendelkezést teljesít; szénhánytól tehát nem kell tartani.

Bécsben vasárnap csodájára jártak a dunai jégtorlasznak,

Bécs, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap reggel

Bécsben a tél eddigi legmélyebb hőmérsékletét jegyezték föl.

A reggeli órákban 21 fokot mutatott a hőmérő fagyponthoz alatta. A jégtorlasz, amely Bécs alatt képződött, ma túlhaladta a fővárost és elérte az északra fekvő Klosterneuburgot. A folyamon egész szélességben befagyott. Vasárnapi turisták, sőt a város lakosságának ezelsebb részei is villamosokon és a beállított

különvonatokon igyekeztek a Dunapartira, hogy megcsodálják az 1893 óta nem látott eseményt.

Néhány merész fiatal ember a rendőrség általa ellenére is a jégfalakra merészkedett és keresztülvágott a torlaszon a másik partra.

Berlinben 120 embert szállítottak be a mentők fagyással a kórházba

Berlin, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A vasárnap viradó éjszaka

Berlinben az idefől leghidegebb napját hozta meg. A külvárosokban 30 fok hideg volt a reggeli órákban. Délben a hőmérő mínusz 22 fokot mutatott, míg este ismét 30 fokra súlytyed. A csipős keleti szél az utcákon való tartózkodást szinte lehetetlenné tette.

A legforgalmasabb utcákon is alig lehetett embert látni.

Villamosok és autóbuszok csaknem üresen közlekedtek. A vasutak katasztrófális nehézségekkel küzdöttek. A befagyott vasúti vágányokat föl kellett melegeníteni, ahányszor az állomásokon átfutott vonat. Ez a körülményes munka természetesen a vonatok sokorús késését idézte elő. A meteorológiai intézetek szerint most már a hideg egyhűlése várható és két-három nap múlva a fagyhullám eltávozik Középnyugrából. A rendkívüli hideg vasárnap katasztrófális következményekkel járt.

Berlinben a 30 fokos hidegben a mentők 120 embert szállítottak súlyos fagyásokkal a kórházakba. Egy férfi a nyílt utcán megfagyott.

A Spree-folyón vasárnap egy kirándulógőzös, amelynek a fűdelzein 100 turista volt, jégben rakódott. Jégtorók többórát munkája után sikerült csak a hajót kiszabadítani. Az Eszaki-kegyer csatornában a hajóközlekedés teljesen megszűnt. A Keleti-tengerben

több száz gőzös szerélyjeleket adott le.

Röpülőgépek igen sok gőzseről hoztak hírt, amelyeknek rádióállomása a hideg következtében nem működik és ezért nem tudtak segínyt kérni. A hajókat sok helyen még jégtróffel sem lehetett megközelíteni. Ötszáz ember egy nagy seéd jégtörő zónyura futott és súlyosan megsérült. A Fris partvidékén Nerstrand szigete és a part között

a jégen autóbuszok járnak

és így bonyolítják le a forgalmat.

Belgrád, február 10.

(A Reggel tudósítójától.) Belgrádban vasárnap volt

a leghidegebb nap az idei télen.

A hőmérő 23,2 fokot mutatott a fagyponthoz alatta. Az egész országból nagy hidegekkel jelentenek. Csupán Délserbiában enyhült az idő. Leghidegebb volt Péterváradon, ahonnan 21 fokot jelentenek.

Ma délután kezdődik Párisban a világ pénzügyi bölcseinek tanácskozása arról, hogy Németország mennyi jóvátételt fizessen

Egyhangulag Owen Young-ot választották a szakértőbizottság elnökévé, aki Washington távirati hozzájárulása után az elnökséget elfogadta

Páris, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Champs Elysées, az Astoria-szállóban, amelyet erre a célra foglaltak le, hétfőn délután 2 órakor kezdődik a pénzügyi szakértők nagy tanácskozása. Mint a római közmondás szerint a könyveknek, úgy látszik, az épületeknek is meg van a maguk elvándorolt sorsa. Az Astoria-szállóba német alapítás volt a háboru-

előtti Párisban. A háború után, mint elköszött német jószág került átértes alá és most, hogy újra szállóba lett belőle francia vezetés alatt, éppen itt, ennek a német pénzben épült palotának falai között fogják megállapítani a világ pénzügyi bölcsei, hogy

mekkora legyen a németek által fizetendő jóvátételi összeg.

Amerika tudvalevően szeretne volna, ha az ő szakértői nem lépnekki tulajdonosan előtérbe és nem kerülnek olyan helyzetbe, hogy döntő szavuk legyen a jóvátételi kérdésben. Amerika és Coolidge azt akarta volna, hogy

a probléma európai jellege megmaradjon.

Viszont az európai törekvés ennek éppen ellenkezője volt.

Amerikát minél szolidárisabbá tenni az európai likvidációval.

Ezért ragaszkodtak hozzá az európai szakértők valamennyien, hogy az elnöki tisztét Owen Young vállalja el Young, aki elhatározását Coolidge elnök beleegyezésével találta meg.

vasárnap táviratban föltalalmazást kapott Washingtonból, hogy a neki fölkinált tiszt-séget elfogadhatja.

Ez főbbek között azért jelentős, mert szavazati-egyenlőség esetén az elnök szava dönt, a döntés tehát adott esetben Amerika kezében van. A bizottság tagjai a legnagyobb diszkrécióval fogadják és a tárgyalások során, amelyek előreláthatóan március végéig fognak tartani, más információk alig kerül a közönség elé, mint amit kommunikáció alakjában a bizottság kiad. A delegáció valamennyi tagja az Astoriában lakik, ahol hetven lakosú településnek a számba, valamint a segéd- és technikai személyzetnek. A plánum a földalatti építményekben fog támaszkodni, míg a földszinti szalonok és az olvasóterem a bizottsági üléséi számára csak föltértek. Lehet, hogy a szakértők egy része március elején

Berlinbe, illetve Németországba teszi át székhelyét.

amennyiben a német gazdasági helyzet helyszíni tanulmányozásra pótlékot lenne szükségessé. A francia sajtó általában hűvösen élékel a tőmást használni a bizottsággal szemben. Politikai és diplomáciai körökben mindenki bizik a konferencia sikerében és abban, hogy ha kemény munka árán is, de sikerrel lezár a háború az a súlyos öröksége.

Páris, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A lapok kiemelik, hogy a szakértőbizottság tagjainak tegnapi előterjesztése rendkívül szűkebb körökben foglalkozik. A hét érdekelt hatalom képviselőinek tanácskozását már az első találkozás alkalmával

az az észinté ohaát hatotta át, hogy kölcsönös bizalommal igyekezzenek szerencsés megoldáshoz jutni a rájuk bízott feladatot.

Az elnöki tiszt beföltésénél a delegátusokat elsősorban az a megfontolás vezette, hogy az Egyesült Államok csak távolról vannak érdekelt a német jóvátételi kérdésében, másrészt az amerikai pénzügyi piacnak döntő szava van a német adósságok kommercializálásának ügyében.

Wekerle pénzügyminiszter július 1-től fölemeli a közalkalmazottak családi pótlékát

(A Reggel tudósítójától.) A Közalmozgatói Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége nemrég memorandumt nyújtott be a kormányknak, amelyben az egyre rosszabbodó gazdasági helyzetre való hivatkozással a közalkalmazottak juttatásának emelését és a családi pótlék fölemelését kérte. A Reggel most arról értesül, hogy

Wekerle pénzügyminiszter az 1929-30. évi költségvetés keretében esetleg hajlandó fölemelni a családi pótlékok, juttatásokhoz azonban nem járul hozzá.

A közalkalmazottak azt kérték, hogy a családtagokért megállapított 13 pengő 60 fillérről 15 pengőre emeljék föl családi pótlékaikat, de Wekerle — hír szerint — csak 10-50%-os emelésre hajlandó. A fölemelt pótlékokat július 1-től kapják meg a közalkalmazottak.

Dr. Bleyer Vilmosné szül. Deutsch Jolan fájdalomtól porig sújtva tudatja, hogy imádott jó férje,

Dr. BLEYER VILMOS

ügyvéd,

élete 70. évében elhunyt.

Temetése e hó 11-én déli 12 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Gyászolják: özv. dr. Vajna Arminé szül. Bleyer Erzsébet, Schillinger Sándorné szül. Bleyer Sári, Bleyer Pál gyermekei, Schillinger Sándor veje, Vajna Éva, Schillinger Zsuzsi és János unokái, Bleyer Lajos, özv. Heilmann Ilésné szül. Bleyer Emília, Bleyer Mór, Bleyer Károly és neje, Bleyer Adolf és neje, özv. Schönfeld Gaborné szül. Bleyer Jenny, Bleyer Manó és neje, Bleyer Jenő és neje, Wiesel Sándor és neje, özv. Bauer Adolfiné és özv. Daricza Ignácné testvérei, sógorjai, illetve sógora.

Magánkézből eladó egy 5 lámpás Telefontároló Neurodin-készülék lámpákkal együtt jutányos áron
A teljesen jó állapotban levő készülék megtekinthető hétfőn és kedden délelőtt 9-10 óra között VI. Teréz-körút 52. sz., II. em. 11 alatti

Az optimista Briand Európa gazdasági szövetségének tervén dolgozik

Páris, február 8.

(A Reggel tudósítójától.) Szerinte világon a sokat megsgeszendélt embermilliók kiújuló reményteliséggel három év előtt Locarno felé aggodódtól és bizalomtól megbívtól nézessel merengtek. Az egyik locarno-i ebéd után, fölöttébb emelkedett hangulatan, Luther német birodalmi miniszter lelkesen ragadta meg Briand kezét:

— Monsieur Briand, én szentül hiszek az Európai Egyesült Államok megszületésében és abban, hogy ennek az egyesülésnek én leszek az első elnöke!

Sajnos, a német miniszter reménykedése nem vált azóta valóra és az Európai Egyesült Államok gondolata még mindig csak szivárványként lobog Európa fölött. Közben Briand, aki minden almodozása, költői és improvizátori természetűe ellenére is a hűvös valóságok és a jánszág ember, bizonyára régen számolt a jövőre, hogy

az európai államok politikai egyesülése még jóideig kimerülős gondolat maradjon.

Ami azonban — és ez most Briand új politikájának szerkelete — nem jelenti, hogy egy gazdasági természetű föderáció is ugyanolyan utópisztikus valami lenne. Már hónapok óta ezen az új alapon építi föl Briand külpolitikáját, amelynek célja

megteremtani Európa gazdasági föderációját.

Eddig nem tartott szónoklatokat róla, nem adta ki írott jelöléseit, nem íratta meg vezéreikkel. A politikusok helyett előbb a nagypapral, a nagytökevel, a francia szakszervezetekkel tárgyalt, meg az angolokkal és a németekkel! Most aztán — mondják a hozzá közelállóak — Briand kész van az előkészítés „meditativ” részével és elkezdett számra a diplomáciai tapogatózások „konkretatív” időszakára. Briand föltétlenül ragaszkodik hozzá, hogy

az európai gazdasági föderáció az Amerikai Egyesült Államok tudtával, hozzájárulásával jöjjön létre.

eleve kizárta mindent, ami önérzetét sértetné, vagy azt a benyomást kelthetné, hogy ami Európában történik, Amerika ellen fordul. Mert egy ilyen fölrörzés elég lenne ahhoz, hogy a sértett Amerika holnap talán egy elégedetlen germán vagy szláv európai blokkra támaszkodja, szíjfelbontsa, amit Európa türelmes Penelopeje, Briand, hosszú éveket alatti szót. A Locarno után kivágyzott ábrándoknál szerencsésebb, főleg realizitásukban lesz-e ez az új, a gazdaságilag szövetségi Európa gondolata?

Briand szentül bízik benne.

Ebből a nagy bizalmából kétféle következtetés kinyúlhat. Vagy az, hogy az új terv jobb, mint a régi volt, vagy pedig, hogy az optimista Briand — jövethatalan.

Adorján Andor

Az iparosok és kereskedők izgalmas gyűlésen követelték vasárnap a községi üzemek megszüntetését

(A Reggel tudósítójától.) Tízünkét budapesti ipartestület vasárnap délelőtti a régi képviselőházban nagygyűlést tartott, amelyen a fölösleges föderáció közüzemek megszüntetését követelték. A nagygyűlés sorait az inflációs járvány és a dermedő hideg erősen megritkította és a megjelentek is fölhajtott gallérral foglaltak helyet a padokban. Először Rakosi Jenőt paratálták el, aki „sohasem jelelte el, hogy képviselői családból származik és mindig magyar szolidaritását a közpártisággal”. Gábor Gyula ismertette a tiltakozó nagygyűlés programját. Ezután Kendi László, majd Bitner János szólalt föl.

— A közüzemeknél tisztviselőket foglalták el a busás járványok állásokat — mondotta Bitner. — Tisztviselőknél a munka nem lehet az ország fölött tartani, a dolgozó társadalom számára is biztosítani kell a megélét. Az iparosok nem akarják elhinni, hogy a munkabiztosító juttatásokat adataira akarták föltérni.

A munkabiztosítási juttatások után befejezte az ülést a települeti miniszterium bizalmatölpet tésített, amely huszalt látja el a Tarsadalmi-biztosító Intézet tisztviselőit.

Becsey Antal azt követelte, hogy az iparosok ne csak a városi, hanem az áltami üzemek ellen is harcoljanak. Barta Artur elmondta, hogy a kártyásokkal nem engedték előzni a gyűlést, mert olyan alkérdések köztük a hangulat, hogy ha előmenek, nem lehetett volna biztosítani a gyűlés nyugodt lefolyását. Deutscher Már a süttőipartestület, Szász Eleonór a fűszerkereskedők nevében beszélt. Korcán Dezső és mások fölszóalás után a gyűlés határozati javaslatban követelte annak a törvényhatósági határozatnak sürgős végrehajtását, amely elrendeli a legtöbb községi üzem megszüntetését.

„A szerelem ellenőre“

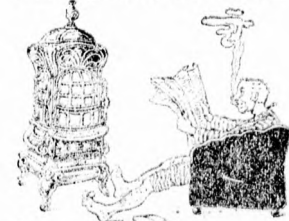
szattal Harry Liedtke, pedig világos, hogy ez a vidám játék nem a legmegbízhatóbb gardém. Hát még ha szomigüre vesszük, milyen mulatságos esirkefogó alakul ezen a filmen; fantasztikus és éleves csavargók, aki három pillanccsal „szindit” át magát! Meg kell vallani, hogy a legjobb eredményel, a legszebb partnerrel s a legbiztosabb happy-enddel... „A szerelem ellenőre”-t esztőrtől a Palace mutatja be Várkonyi Mihály legújabb bemutatásáig. „A Broadway angyala”-val együtt. „Hét fejézet az érány és a bűn örök küzdelméből” — mondja e film alcíme és érdekfeszítő meseje élvezet a Broadway egyik éjjeli klubjába, ahol a szépséges Baby — egyikként Leatrice Joy — a primadonna, Babyje Várkonyi Mihály szerelme s az ő külvívős szerelme történetét illusztrálja „A Broadway angyala”.

Az orosz fagyhullám ellen csakis az AMERICAN HEATING kályha véd!

Óvakodjunk hasonló novli gyárlmányu utánzatoktól!

Csak ezen v. líeggyel ellátott kályhák a valódi „AMERICAN HEATING”

AMERICAN HEATING BUDAPEST VI. Andrássy-út 17. Telefon: Aut. 273-37

Kályháink csak mines Sehamott-betétféje, hanem

szabad, heálló Clarance-vasból készűnek!

Jelenkor legjobb lönyonó kályhája! Egy kályha fölé az egész házát! Budapestben csak Kőröndön fenti cím alatt kapható.

„A belügyminiszter ne küldjön magas lóról leiratokat a fővárosnak!“

— üzeni Scitovszkynak Wolff Károly, aki kemény kritikát mondott vasárnap a talpnyalókról, kormányról és ellenzékéről

(A Reggel tudósítójától.) Eruszt Sándornak a bécsi Reichspostba írt cikke, amellyel A Reggel multiheti száma ismertette meg a közvéleményt, kissé föltámasztotta a megermedett politikai élet. A kormánypart érdeklődéssel várja, hogy „testvérpártja” folytatja-e az ellenzéki kritika gyakorlatát, ami vasárnap be is következett. A kereszténypart vasárnap ünnepgyűlésen, amelyet a Hermine-uti Homérosz-műziban tartottak meg föltűnően kisszámú közönség előtt, mindenképp

Petrovics Gyula

mondotta el beszámolóbeszédét.

A magyar kormány — mondotta a többi között — mint Európának legrégibb kormánya, immár

az elagulás tüneteit mutatja és azok az új setek, amelyek beüttek a testébe, egyáltalán nem váltják be a megfátalodásból fűzött reményeket.

A kereszténypart nem tartozik olyan rokkanttal a kormánynak, hogy az ország elágyatosságának nagyot ne adjon. A világba került magyar gazdaság S. O. S.-jeit küldjük a kormányra íele!

Ezután

Haller István

beszélt a kereszténypart ellenzéki hangulatának és törekvéseinek ébredéséről.

— Erős bennünk az agrodalom — mondotta —, veszedelmektől tartunk és ezért sürgetjük a kormányt, félre minden puccsolással, tessék hozzájárulni a gazdasági élet konszolidálásához. A magyar társadalom képe politikai mozdulatlanágot, apátiai és fájnos közönyt mutat a fölszínre, de a hátközön alatt

forronganak az indulatok, izéik az alkérdettség, a reménytelenség lávája.

Ha ez kélör, egyszerűben romba dönti a mai létszékonszolidációt.

Wolff Károly

azzal kezdte beszédét, hogy a baloldal ve várjon fölé politikai pikantériákat. Ezek a pikantériák azonban nem maradtak el.

— Az ország mai helyzetében — mondotta Wolff — nemcsak fejfölnitásra, hanem komoly kritikára is szükség van. Nem helyeslem azokat a politikákat,

akik föltéte

folton csak talpat nyalnak, hízlegnek és exarvni érdekeket hárszolnak.

Nem helyeslem egyeseknek előnyös gazdasági postciójában való elhelyezkedését sem. Ne gondolják azonban, hogy a kritika gyakorlatában bennünket bármiféle szempont befolyásolhat. Erre a kritikára annál nagyobb szükség van, mivel az ellenzék — különösen a ház bizottságiban — nem eléggé aktív. Ahol dolgozni kell, ott hiányos munkát látok a részéről. (Fölszólások: Keresse az ország!) Mi kormányonális párt vagyunk, és annak népszerűségét különösen a kormány országos gazdasági programját, Lehetetlenek tartom a mai közigazgatás előredeszt, a sok miniszteri és egyéb állás keresést. Csakmagyarország nem bírja el azt a luxust, amely Nagy-magyarországot is alig illeti meg. Ugyanezt kell mondanom a kormány kulturpolitikai kájaról is.

A nyolcosztályos népiskolát elfogadhatatlannak és kivethetlennak tartom.

Az én lelkem is szárad a kultúrfejlődés nemes illatjaitól, de a teljesíthetőség alapját lehetetlen, hogy szem előtt ne tartsam gondolatomban lélece és szárazlaga közzél. Nem látom az áltami hatóságok részéről a megértést és a megbecsülést a főváros iránt.

A belügyminiszter ne ne küldjön magas lóról leiratokat a fővárosnak.

haney becsülje meg és használja föl a benne levő energiákat.

Utolsóként Czettel Jenő mondott beszédét.

Vasárnap 378 kilométer óránkénti sebességet értek el rakétaszánkíséreltel a Starnberg-tavon

München, február 10.

(A Reggel tudósítójától tájératok.) A Starnberg-tavon Vallier Miksa rakétamérnök „Rak. Boh 2.” elnevezésű rakétaszánkójának újabb kísérleti útját rendezték. A szánt licenylete rakétával szerelték föl, amelyek öt sorozatban 1-11 másodperces időközökben gyulladtak meg. A megégett és ördök sorozatból új intézkedéseket léptettek életbe, amelyeknek a szán fölemelkedése és a talajtól való surlódás csökkentése volt a célja. A konstruktor közlése szerint a rakétaszán mostani útján gyorsaságával messze meghaladta a várakozásokat, mert 378 kilométer óránkénti sebességnek megfelelő gyorsaságot ért el.

Már a harmadik kigyulladásnál az első szánkó elkövölödött a hőtől, úgy hogy a készülő lövedékszerkezeten mozdult a behozott sík fölött. Mintegy háromszor főnyű közönség nézte a kísérleteket.

Parisien Grill
Paulay Ede-u. 35. Telefoni 988-09
Az évad legjobb táncműsora
Kezdete 11 órakor

Serédi hercegprímás, Apponyi, Vass miniszter és Zichy János méltatják a pápai szabad állam megalakulásának jelentőségét

A fogoly pápa helyett már a szabad pápa előtt hódolt vasárnap a koronázási évfordulót ünneplő magyar katolikuság

Gasparri bitoros-államtitkár lemondása esetén a pápa esetleg Serédi Jusztiniánt veszi maga mellé államtitkárjának

(A Reggel tudósítójától.) XI. Pius pápa koronázásának hetedik évfordulójára és aranyéves jubileumára megszületett az egyházi állam és a magyar katolikuság vasárnap a koronázó főtemplomban bitoros-érsek hercegprímásával élén

a Vatikán foglya helyett a szabad pápa előtt tisztelgő impozáns megnyilvánulással.

Serédi Jusztinián teljes asszisztenciával pontifikálta a hálaadó istentiszteletet és szent hivatalának buzgó teljesítése közben talán nem is vesztette el arról, hogy hívők közül sokan buszusokba tartották ünnepi érseki nagymiséjét. Elterjedt az a hír, hogy a beteg

Gasparri bitoros-államtitkár lemondása esetén a pápa esetleg Serédi hercegprímást veszi maga mellé államtitkárjának.

A hírek természetesen nincsen hivatalos alapja, hiszen még Gasparri lemondása sem befejezett dolog, viszont a beavatottak jól tudják, hogy Serédi Jusztinián a közel jövőben bitoros közlét talán legközelebb áll XI. Pius papához. Előkelő főpapok véleménye szerint

nem lehetne eszélikozni, ha őrá esne a pápa választása.

Főnn a Várban délelőtt 10 órakor még 23 fősor volt a hideg, mégis több mint száz autó sorakozott a Mátyás-templom körül. A kormányzó Klebelsberg kultuszminiszter képviselte, ott volt József főherceg és családja, miniszterek, államtitkárok, zászlósok, képviselők, felsőházi tagok, Orsento Cesare pápai nunciusal az élen a diplomáciai kar, a Vitézi Szék, küldöttségek, sok főpap és a hívők ezrei.

Pontban 10 órakor érkezett a hercegprímás.

A díszőrség feszes vigyázban áll, a rendőrök lovai nyugtalanokodnak, dermesztő a hideg, pedig kék az ég és szinte fényárban uszák a Szentharomság-ter. A primást Nemes püspök fogadja a templom kapujában, átnyújtja az érseki keresztet. Díszruhás rendőrök sordala között megindulnak előbb a kispapok, majd az egész segédlet, két infúlus püspök után a pástortóbot viszik, s a menetet a hercegprímás zárja be. Vállán bitoroszályos, hermelines érseki pallim, a főtemplom ének- és zenekara harsonajakkal köszönti a főpástort s amikor a menet a szentelybe ér, fölhangzik az *Eccc Sacerdos Magnus*. A Mátyás-templom fejedelmi fényben uszák, főnn az oltár közepén egyetlen szől gyertya ég, csak akkor gyújtják meg, ha a hercegprímás misézik. A papság kört formál, a primás bitorbrokattal bevont

imazsamolyon előmadkozást végez, aztán megkezdődik az öltöztetés. A fejedelmi ceremóniát lehajtott fóvel végzi a hercegprímás. Kezdődik a mise. A kóruson fölzug Liszt Kyrje-jének dallama és amikor a primás kifordul az oltárnál, látni, hogy

feljes bíbor ruhájához fehér selyemharisnyát és aranyasztos fehér moarésselyempípót visel.

A legfőbb szertartás szerint örömmünnepen öltönek fehér cipőt a bitorosok. A prédikációt Tóth Vikarier egyetemi tanár mondja. Azzal kezd, hogy

a katolikuság eddig a fogoly pápát köszöntötte, ma azonban már a szabad pápa előtt roja le hódolatát.

Alabárdos testőrség váltja egymást folytonosan, a kórus kilencventagú ének- és zenekarának hangja fölti be a levegőt, a szent mise változó részeit a Graduale Romanum szerint a férfiak énekl, a Te Deum után fölzug a pápai Himnusz. A primással együtt az egész templom énekl. Két óráig tartott a pápai mise. Megkezdődik a kivonulás és néhány perc múlva a hercegprímás kocsija után száz autó rohog a Vigadóhoz, ahol

dísznaggyűlés következik.

Zichy János elnököl, jobbján bíborral vont hatalmas karosszékben a primás, baloldalán a nuncius. Mögöttük Apponyi, Vass József és Seitroszky belügyminiszter. Zichy János gróf elnöki megnyilvánulásban arról beszélt, hogy a római pápa különös szeretettel, mondhatva, a protektor érzetével viseltetik a Regnum Marianum iránt. A világ legnagyobb hatalma a pápaság és törekvései úgy politikai, mint társadalmi tekintetben a legnemesebb demokráciát képviselik...

Vass Józsefet józ taps köszönti, amikor föl-emelkedik helyéről.

Influenzás, lázas beteg a népjóléti miniszter,

talán emiatt egészen kipirult az arca, érces hangja betölti a Vigadó termét.

— A katolikus egyház — mondja — a világtörténelem legsajátosabb szervezete. A római pápa tulajdonképpen az egyház márványból kifaragott ősi nagy oltárára föhelyezett eleven áldozat, vértanuja saját hitvallásának, áldozata a történelemnek és magának az egyháznak.

A pápa király, de trónja körül nem szuroyok meredeznek, szuverén, de nem a tömeg anyagi ereje táplálja.

A pápa hatalma szuperacionálisan szuverén. Szuverén és király, szuverén és császár és a királyok és a császárok fölött áll. Volt idő, amikor a papák is kardot kötöttek, de

elérkezett az ideje annak, hogy kard és szuroy nélkül az emberiség erkölcsi vágyainak tegyenek eleget.

Néhány nap múlva megoldódik a római kérdés, amelynek jelentősége világtörténelmi. Bár nem hat meg túlságosan az a körülmény, hogy területiális módon is aláutasztást kap a pápai állam. A pápának nemzetei fölötti szuverenitásához nem tud tenni senki semmit és

a létrejött megvezetés nem emeli vagy csökkenti a pápaság történelmi és erkölcsi fensleges jelentőségét.

Bizonyíték erre, hogy a hatalom még soha egy nem emelkedett, mint a papák fogolysága idején. Ennél a kérdésnél fontosabb probléma is van: éppen a most uralkodó pápa indította meg a trienti szent zsinat keretein belül megjelölt gondolatot, Krisztus ideáját: az én országom nem erről a világról való. Ez a mondas fundamentuma az egyház alkotmányának.

Azokkal az eszközökkel, amelyekkel a világ harcol, nem kell és nem is szabad a pápa erkölcsi uralmát erősíteni.

IX. Pius mondta: nem kell föltétlen fegyver és vérfürdő az igazság eléréséhez.

Mi, magyarok, ha akarnánk is, nem adhatunk sem vért, sem fegyvert.

Az igazság koreztül fog menni a történelem tüdőjén és eget fog találni...

Főlemeli a hangját Vass József.

— Akinek van hite, az ne hebehurgyakodjék. Ma az egész világ harangjai megkondulnak. Ilyen hatalmas zűsségű muzsika nincs több a világon. A harangok zűssébe belezol a magyar harang is. A mi harangjainknak joguk van megkondulni, mi a mai na-

poz az ezteréves magyar himnuszot küldjék Rómába...

Gróf Apponyi Albert hosszú taps és éljenzés után arról beszél, hogy manapság lelki hatalmának olyan tekintélyére és megerősödésére tekinthet a pápaság, amilyenhez hasonlót kevés korszakában állapíthat meg a történelem. A pápa világi szuverenitásának és ezzel az egyházi főkormányzat teljes függetlensége föltételeinek helyreállítása

a pápaság eszményének történelmi jelentőségű erkölcsi diadalát jelenti.

Most Serédi hercegprímás

jelzi, hogy beszélni kíván:

— Az egész világ megnodult — kezd a primás hangos szoval —, hogy szentesges atyját ünnepelje, mi, magyarok sem maradhatunk el. Sok ókunk van arra, hogy őszentséget ünnepeljünk.

Mi a pápaságnak nemcsak hitünkét körözheljük, de edes hazánkat is, a szent koronát és Keresztény kulturánkat.

XI. Piusnak az a törekvése, hogy ebben az országban is megerősödjék a hit és megszilárduljanak a keresztény erkölcsök.

Az aktuális történelmi jelentőségű dolgok mutatják legjobban, hogy a pápa Abrahamkúnt a remény ellen is reménykedett és reményo vátóra vált.

A taps és éljenzés megakasztja a kardínálist, aki ezután így folytatja:

— Kedves titok árulok el: őszentségnek rendkívül jólesett, hogy ez a ferongyolódott, leszegnyedett Magyarország legelső volt az adományozók között

és szerény adományával szótelt részlelni annak az embélnel megteremtéséből, amely örökké fogja ürdelni XI. Pius nevet és dicsőségét. Annak is örvendé, hogy azt a esekődséget, amit neki juttattunk, nem egy-két tehető ember adta, hanem benne van minden egyes katolikus magyar félreje. Engedjétek meg — fejezte be beszédét —, hogy

én, aki teljesen őszentsége által vagyok az, ami vagyok, személyesen zárandok föl a Rómába

és odategyem őszentsége trónjának számolya elő a ti szíveiteket...

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a hercegprímás már a közel napokban Rómába utazol és résztvesz azon az értekezleten, amelyet a pápa az olasz állammal létrejött megegyezés jogászai vonatkozásai miatt hív össze.

Serédi bitorost a világ legkiválóbb egyház-jogászának tartják

és valószínű, hogy a kardínálistok és egyház-jogászok bevonásával tartandó konferencián ő fog elnökölni. Lukácsovich Lajos

Tizenötmillió dollárt szavazott meg az amerikai szenátus két csatahajó átépítésére és modernizálására

Washington, február 9.

(A Reggel távirata.) A szenátus elfogadta a két amerikai csatahajó, a

Pennsylvania és az Arizona átépítésére és modernizálására kért 14,8 millió dollár költséget

megszavazó törvényjavaslatot. A javaslatot aláírás céljából átküldték a köztársaság elnökéhez.

Óvatosságból szopogasson

Szent István gyógymaláta cukorkát

Kapható a cukorka- és fűszerüzletekben

1 doboz ára 16 fillér

A Szent István cukorkák általánosságban arról ismerhetők föl, hogy mindegyikbe a „Szent István” szó van préselve

MEDICINÁL ISMÉT KAPHATÓ

HIREK

A szépség betege

Már fáj nekem a szépség. Belefáradt Borús lelkem a ragyogó világba. Idegesíti a harsány tűzű tájak, Szerelemi lázok kába muzikája.

Elég volt ez a büvölet. A szépség Beteggé tette szívemet nagyon. Jöjj tompa kin, kopár bú, lomha kétség, Világokat felhőzö unalom!

Magányos szenvedésem odújába, Mint sebzett medve, behújom magam S tavaszig ott maradok hangtalan.

A szép szó pusztába kiált hába, Kérog a varjú, viljog a vihar: Betakarozom vad dalaimat.

Juhász Gyula

Mednyánszky

Most lesz tíz esztendője, hogy visszahúzódt a halotti csöndesség örök magányába — az élet magányából a halál magányosságába. Egyike volt a legtermékenyebb s a legnagyobb magyar festőknek s bár jó képek társaságában mindenütt fölülkannak palettájának egy-egy mesteri dokumentumával: úgy fényel meg művésze, mint a vadvirág szépségében.

Nem tartozott semmiféle csoporthoz, semmiféle divatos áramlathoz: mégis megszámlálhatatlanok követői, tanítványai, akiknek festői bizonytalankodása az ő sugallatán termékenyült művészeté. S mégis: hol van ő megbecsülésben tanítványától, akik közül nem egy múzeumunk legbecsesebb értékei közé tartozik.

Pedig micsoda képesesbányát hagyott magán, mily rengetegét a festői monumentálisnak, a magasrendű tudásnak! A rajz tudása volt, a lelkébrázolás dosztojevszkiji művésze! Az elmélyülő experimentumnak mily legióját teszik vázlatát, amelyek mindegyike örökbecsű dokumentuma egy isteni szellem ragyogásának. Mennyi minden világosodott meg az ő keze alatt s magasztosodott művészeté, ami isteni titok! Senki oly közel nem jutott ehhez, senki nálánál maradandóbban nem láttatta meg sóvárgó szemünkkel a fényesség országát. A művészet prófétája volt, a művészet számára vallás volt. Nem evett, de tanított. Mikor festett, megrészegült az alkotás gyönyörétől. Szent volt.

Nagyedőrn, a Mednyánszky-kurián képmek valóságos lerakatai vesztogelnek, hatalmas vázának, keretetlen, gondozatlan, a boltíves folyosók nyílt árkádjain, szabadon esőnek, szélnek, tetejükön fészkelnek s a természet szabadságával élnek a fecskék... Magánképtárak vele ékszednek s vannak, amelyek képei százait öröki — csak épp egy jól megrendezett hagyatéki kiállításig nem juthatott el, csak épp egy jó megírt és művészetét teljesen kiemelő művészi monografiájig nem juthatott el, csak épp a múzeum falaira nem juthatott még úgy, ahogy ez a művészet mindenek megelőzően s a legméltóbban megérdemelte.

Ha franciának születik, már rég unes egyetlen kultursarka a világnak, ahol nem ismerik s úgy nem számulnak művészetével, mint a XIX. század legkimagaslóbb klasszikusával. Rajta kétszeresen belesült a zeni végzettség: őt még halottaitban is messze elkerüli a művészet hivatalból irányítók méltó megbecsülése. Pedig Munkácsy mellett ő az, akivel legméltóbban díszkedhetnének, akit elsősorban megillet nemcsak nemzetének, de az egész kulturvilág hódolata, elismerése.

Am föl kell táruljon egyszer: ki volt s nemcsak művészeknek, de gondolkodónak, bölcsnek, lángszemek, aki zenijének ezt a magányosságát feketefüdelű noteszkönyvek százaiban

rögzítette meg — noteszkönyvek százaiban, amelyek mosolygó némaságban várják föl-fámadásuk óráját muzeumnak gondosan megcédulázott polcain...

Akárcsak képei. Akárcsak az ő egész elfelejtett élete, amelynek emberibb, mélyebb, tisztább, példaadóbb nem volt soha.

A művészet buváiraia nagy földat vár az ő művészi és emberi rendkívüliségek föltárasában. Évek szakadatlan munkája, de sikerét egy nagygor Michelangelo grandiózus föl-emelkedése fogja köszönteni.

Bálint Jeü

Pusztít a náthaláz a Rajna-menti megszálló csapatok között. Az Havas-ügynökség jeleüti Dalsburgból: a Rajna mentén a spanyelnáthalaz mind erősebb mértékben lép föl és különösen a megszálló csapatok körében szed áldozatokat. Landauban tíz francia katona halt meg.

Ugron Gábort választották meg az Erzsébetvárosi Kör elnökének. Már a kora reggeli óráktól élénk korteskedés előzte meg az Erzsébetvárosi Kör tisztújító közgyűlést. A hivatalos szavazólap Ugron Gábort jelölte elnöknek, az ellenzéké, akik Rassyt és Sándor Pált élítették, nem állítottak ellenjelöltet az elnöki állásra, csupán más elnökségi, igazgatósági és választmányi listával szavaztak. Tízegyet órákor nyitotta meg B-ór miniszteri tanácsos a sok vihart keltett közgyűlést, amelyen azonban már csak azok a tagok gyakoralkhattak saegzati jogait, akik 1927 végéig pontosan megfizették a tagdíjakat. A közgyűlés rendjét Alvinczy rendőrkapitány és Sebák főlegyező vezetésével erős rendőri készlettel biztosították. A választási elnök két csoportba osztotta a szavazókat, kijelölte a szavazóbiztosítókat és minden bizottság mellé beosztott egy főnöki tisztviselőt hivatalos jegyzőnek. Deli I. órákor B-ór tanácsos kitérte a zárást és elrendelte a szavazatok összeszámlálását. Leadtak összesen 716 szavazatot, 11-et meg kellett semmisíteni. A 702 érvényes szavazal közül 436 az Ugronlistára esett, 266 a Kör ellenzék csoportjára. Tehát 59 szöbbséggel győzött a hivatalos lista...

Vasárnap elfogták a pesti autóbánditákat. A rendőrségnek vasárnap sikerült ártalmatlanná tennie azokat az autóbánditákat, akik az utóbbi időben egymásután lopták el a legpompásabb autókát, amelyeket néhány nap múlva rendszerint valamelyik elhagyott utcán találtak meg gazdájukkal, de megfosztva minden értékesből — alkatrészeikből. A detektívek hosszas megfigyelés után rájöttek, hogy ezt az újfata büncselekményt, amely addig Budapestben ismeretlen volt, Kornsey József 23 éves pincér, Szabó Dénes 22 éves söfőr, Szabó Károly fogtechnikus, Schmalbacher Gyula és Rohai Gyula droguistáseg követik el. Kiküértették rejtekhelyeiket is, ahol vasárnap letartóztatták őket. Lakásukon oly sok értékes autóbánditárs volt fölhalmozva, hogy a detektívek egész vasárnap hordatták a rendőrségre a bűnjelket.

Mayer miniszter autója a hófúvás miatt nem tudott eljutni Székesfehérvárra, ahol a feli gazdasági iskolát vasárnap fölavatták. Székesfehérvárról jött a Reggel tudósítaja: Vasárnap avatták föl Székesfehérváron az ország első feli gazdasági iskoláját. Mayer miniszter vasárnap reggel a fővárosból autón indult Székesfehérvárra, hogy az ünnepségen megjelenhessen. Nagytetény határában azonban olyan hófúvásba került, hogy utat nem folytathatta tovább és kénytelen volt visszatérni a fővárosba. A miniszter telefonon értesítette a vármegye főispánját, gróf Széchenyi Viktort a történetéről és fölérte őt, hogy az avatóünnepélyen képviselje. Az ünnepséget Zsabad Gusztáv, az iskola igazgatója nyitotta meg, majd Bilkes Ferenc eszperrelbános és Miklós Géza református lelkészek kérék az iskolára az Isten áldását. Az avatóünnepély díszközönség követe, amelyen gróf Széchenyi Viktor mondott beszédet a gazdasági iskolához. „No beszéljétek le a földművelő-felnevelést — mondotta —, ne fésztétek a paraszt elnevelést, mert ez nem szegény, hiszen a magyar paraszt kében és háboruban egyaránt diésősgét szerzett ennek a névnek." Haverak József alispán és Zsuzsanna Ador polgármester beszétek meg.

Jobban van az angol király. Bonapórt táviratozták: Az angol király a vasárnapra virradó állapotát igen jól föltöltte. Az orvosok szerint állapota kiteljesedett.

S. O. St. Fisk Lipót, aki állás nélküli férővel és két kisgyermekével együtt minden kereset, egy falat kenyér és tiszol nélkül áll, kéri a nemzeti emberek támogatását. Címe: VII. Klauzál-ter 9. I. L., ahol a könyvtárban talán elérhető — letételezzük.

Tíz napos férfiszünet-vásár a Nemzeti Ruhaházban. Több ezer nőférfiszünet angol és más abszolút megbízható gyarmatban kerül kibővelteni olcsón eladásra. Nemzeti Ruhaház, Bákóczy 7. Pannónia-szálló mellett.

Detroitban egy 18 éves leány gázbombákkal egyesgyedül kirabolott egy bankot. New-yorkból táviratozza A Reggel tudósítaja: Detroitban egy 18 éves leány rablótámadást intézett egy bank ellen. A vakmerő fiatal leány gázdaráccal behatolt a bank pénztártermébe és könnyfakasztó bombákat robbantott föl. Az alkalmazottak a gázfelhők elő mekélküli voltak kénytelenek. A leány érte magához vette a pénztárból levő készpénzt, mintegy 2000 dollárt és nyomtalanul eltűnt. A rendőrség nagy buzgalommal nyomoz a széppreményű fiatal leány után.

A Kiszalud-Társaság Bákosi Jenő tagválasztásának hatvanadik évfordulóján tartott vasárnap közgyűlést. A Kiszalud-Társaság ünnepélyes közgyűlést tartott vasárnap délelőtt az úvárosi közgyűlési termében. Az elnökség tagjai a Bákosi Jenő halála miatt viselt gyász jelölit fekete díszmagyarban jelentek meg. A közgyűlés megnyitása előtt Berzevich Albert mondott emlékbeszédet Bákosi Jenőről, akit a Kiszalud-Társaság 50 évvel ezelőtt választott tagjává. Utána Varjú Gyula mondott beszédet. Az ünnepelnem díszatára — mondotta —, amelyet mással cserélhetnék föl, anélkül, hogy az ünnepelnémet nagy tiszteletnek nyoma maradjon. Az ünnepelnem, ha emlékeztelen, szerves, emészti és a társadalmi megrámlás és megrámlás idejé elő. Varjú Gyula beszéde után Kékny Lajos jeleutelte be József főhercegnek a Kiszalud-Társaság első megalapítását. Ezután Bacsas László és Vajnovits Géza övaskák föl tanulmányt Szász Károlyról, majd Sándor Adám elő egy kéltéméről. A vasárnapra hírdelt díszlakozma Bákosi Jenő halála miatt emaradt.

Jelentkezzenek a párisi család magyar közönségek! A Reggel részletesen beszámolt azokról az intézkedésekről, amelyeket a „Mouson párisi fehérneműszerekesek néven hirdető család ellen tett, akik indványlően 5 pengőért föbbfelo uoi fehérneműt ajánlottak, de a bekielölti összekelés megártották és az árut nem küldték el. A párisi magyar követség most arról értesít bennünket, hogy M. Miclet, a követség jogtanácsosa csak akkor tartja érdekesnek a további eljárás, ha a károsultak szindikátusá fömörülve, együttesen tesznek följelentést. Ezért fölkerül azokat, akiknek pénzét a párisi hirdetői család elszikkasztották, hogy közöljék pontos címüket A Reggel kiadó-hivatalával.

Hatalos. Vasárnap délután nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára Jang József úr, a csendi iskolai igazgató, a Budapesti Tanítók Egyesületének volt elnökét a Kerepesti úti temetőben. — Barach Arthur, az Omnia Központ elnöke, a nyitányházi kerület elnöke, ottani övezési országos tekintélyű terményező fönöke, a város köztisztviselő, érdemes polgár, hosszú boldogság után elhunyt. Kiterjedt, előbbi rokonság gyászolja. — Zimmer Sándor, született Part Johanna, hosszú szenvedés után vasárnap 86 éves korában Sopronban elhunyt. A közéletben álló matrona széleskörű rokonság gyászolja. Az elhunytat Zimmer Ferenc, a „Magyar Távirati Iroda" szerkesztője, özvegyét vissejtette el.

Közműveskamara helyett — agkori és rokkantbiztosító intézet. Fröhnerth Mátyas agitációja a közműveskamara föllállítása érdekében kudarcra jut. Miuthogy a kamara terve megbukottnak látszik, az agitáció más végányokra tereltek át azok, akiknek a kamara csak arra kellett volna, hogy ott jól jövedelmező állásokhoz jussanak. Az új terv: az iparosok részére föllállítandó agkori és rokkantügyi biztosító intézet. Ha ez az intézmény meg is valósulna, abban csak a hozzáértők helyezkedhetnek meg és nem azok is, akik a kamara sürgetésével bizonyoságot tettek amellett, hogy nem ismerik vagy nem akarják fölismerni az iparosság érdekeit. A vasárnap megtartott ipartestületi közgyűlések közül a budapesti kozmetikus, műhízmű és aszurosnői diákokal és droguistai ipartestületek határozataik a kamara föllállítása ellen. Ugyanilyen értelemben foglaltak állást a budakesi nagytelítő, bonhálók és nagyadói ipartestületek.

Szerdára készül el a fővárosi közoktatásügyi osztálya a tanügyi jelölésekkel. Hetek óta dolgozik a fővárosi közoktatásügyi osztálya a megüresedett harmadfokú tanügyi állásra beadott több ezer pályázat rendezésén és bíralatán. A Reggel értesítése szerint az ügyosztály szerdára elkészül a jelölésekkel, meg hogy a jelöléseket már e héten szétbűlik az oktatásügyi bizottság tagjainak. Az állásbiztosítók jelölésüket egy minden valóságosság szerint már e hé 20-án megtartják és így a legközelebbi tanácsülés megválaszthatja a tanerőket.

Visszarendelték Valencia parancsnokát. Madridból jelentik A Reggelnek: A királyi rendeletet írta alá, amelyben Castrogirona tábornokot visszahívja a valenciai katonai kerület parancsnoki tisztébe.

A legjobb fitészen az autóról! 21 órán belül szállítjuk szökböket és fuvarban: Gáspár Fülöp, Hungaria-ként 87 Telefon: Automata *136-10.

2000 Férfiingükből csak néhány száz maradt Siessen! A meghosszabbított olcsó vásár ma véget ér! polonyi divatáruház KIRÁLY-UTCA 77

A francia Rivierán kedvezőre fordult az időjárás. A hideg elől egész Európa gazdagjai a francia Rivierára menekültek, ahol az utóbbi napokban az időjárás kedvezőre fordult. Délben valóságos tavaszi időjárás uralkodik, úgy, hogy Cannes-ban és Nizzában felöltöztek viselnek. Ezzel szemben a Pestről induló vasárnap esti Riviera-expresszen mindössze nyolcan utaztak a francia tengerpartra, közöttük egy magyar.

A Banque de France igazgatóját hívták meg a Román Nemzeti Bank tanácsadóivá. Párisból jelteli A Reggel tudósítja: Rist bankigazgatót a Román Nemzeti Bank tanácsadóivá nevezték ki. Rist, aki eddig a Banque de France igazgatója volt, szombaton este már el is utazott, hogy új állását elfoglalja.

Halálragaszt egy francia költőt egy autóból. Párisból jelteli A Reggel tudósítja: René de Sautter nagyon tehetséges francia költő, aki mint moultmartri kabarepóéta és énekes volt nepszerű, szombaton éjjel súlyos gépkocsibaleset ért, amelynek következményeké Sautter vasárnap este belehalt.

Lovakarneval a Nemzeti Lovardában. Óriási érdeklődés jeregyben zajlott le az Eszterházy-utcai lovardában a Nemzeti Lovarda nagy jelmezes karnevalja, amelyen hatalmas és előkelő nézőközönség látott be úgy a pályolyokot, mint a tribünát. Az imponánsan földiszített lovardában egymásután pergett le a vidámabbnál vidámabb tréfák, amelyekben a Ferenc József-intézet növendékei és az I. honvéd huszárezred önkéntesei jeleskedtek és különösen nagy sikereket értek el Gerard és Kenedy, valamint a Londonból vendékként itthon levő Zolt. A tréfák vidám és hosszú sorozata után Karneval hercege — Ruszicska Pálné — vonult be díszes hintóján, amelyet 30 jelmezes lovas követett. A Karneval herceg dívölésé után a lovasok a közönséget hatalmas szereputin- és hólabdacsalattal ostromolták meg. Az ánnepély után reggelizt a tánc. A megjelentek között ott voltak: gróf Andrássy Géza és neje, gróf Ballaházy Eleonór, Hadik-Borkocza Eudréné, gróf Karóthi Alajosné és leánya, Albe, Tasnády Sándor Andrási és családja, gróf D'Orsay Edé, Eber, Jutát és családja, Molnár Béke, Fény-Tudász Gidóné és leánya Ida, gróf Abonyi Pál és neje, Ruszicska Pálné, Perczel Olyvér, Dömötör Lajos ezredes, Buder Ottó őrnagy, gróf Pejaosevich Albert, Kóbor Tamás, Bataki Mártonné, Prányi Pál és neje, hóv Istvá, Agnes, gróf Hoyos Béla és neje és mások.

„Amíg én élek, nem lesz törvény a vármegyei reformból!” Hosszas betegeskedés után, meghalt Sályi Tamás, sasdi képviselő, aki a belügyminiszter melegeggyé javaslatának legelkeseredettebb ellenzője volt. Tölen-nyáron hajótörést szenvedett hajórási a parlamentben, vitézell védelmében a mezőgazdaság érdekében, de amikor a vármegyei reform-probléma napirendre került, kijelentette, hogy által egyelőre határozott ellenállást mutat mind csak a javaslat parlament tárgyalásának előadását tartja. Előadói — az grófacs Caloudas, ez volt a jelszava. Amikor utóljára találkoztunk vele, ezt a fogadalmat tette: „Amíg én élek, nem lesz törvény a vármegyei reformból!” A régi vármegye öreg harcosának igaza lett. Amíg én élek, nem történt semmi...

Halálra ítélték Sztambulban öt embert, akik a miniszterek meggyilkolására szövetkeztek. Sztambulból jelteli A Reggel-nek: Vasárnap fejeződött be a főtörvényes a 35 vádlott ellen, akiket azzal vádoltak, hogy tiltkos szövetséget létesítettek a török kormány tagjaival és más hivatalos személyiségeknek meggyilkolására és a mai rendszer megdöntésére. A vádlottak közül ötöt halálra, tizenötöt külföldre tartamu fogházra ítélték, a többieket főlmentették.

Házasság. Godó Etelka, Godó István tablai tanácselök leánya, vasárnap délben tartotta esküvőjét Léony János fővárosi tanárral a Bazilikában. — Ungvári Erősi Jenő főiskolai tanár eljegyezte Szabó László, a m. kir. Operaház tagját. — Dr. Berkes Magda orvosnőt eljegyezte dr. Weisz Tibor orvos. — Jókay-Szilágyi Miklós és neje, eszli, Jókay Juliska házasságát 25. évfordulóját e hó 28-án ünneplik az egyetemi templomban.

S. O. S. jelet ad le egy angol gőzös a uyult tengerről. A Baltrader angol gőzös ma reggel a nyílt tengerről rádióvészjeleket adott le és sürgős segítséget kért.

Szász Zoltán előadása Paneuróparól. Erdekes előadást tartott vasárnap délelőtt Szász Zoltán a Paneurópa-problémáról a Magyarországi Utazók Egyesületében. Az európai államok egyesülésének gondolatát széles moderben világotlata meg és hangsúlyozta, hogy az elandott egyesülés nem sértené meg a földművelő nemzetek érdekeit. A nagyvárú közönség a tartalmas előadást élenk érdeklődéssel fogadta.

Az Országos Inarósbál, a szezon utolsó elite bálja, e hó 16-án a Vigadóban!

A titok, amelynek a „Stoek Konyak Medicinal” világhírt készítheti, a nemcs gyártmányú földművelőtanítatlan tudósokéban, a felévszagados tapasztalat eredményében relik.

Kis pesti notest

1. Egy legmagasabb rangú fiatal főúri hölgy megjelent a drága és elbájosított belvárosi szabónél, hogy ruhát csináltasson magának. A főrangú dímat bevezették egy boxba, ahol a szalon főkönyve konstatalta, hogy új kilenésője még mindig hord egy olyan öltözködési rekvizitumot, amely manapság valóságos muzeális látványosság-számba megy. Mit himezzünk-hámozzunk: a főrangú kilenéső egy legreggibb dívatu, óriási korzettel hordott. A főkönyvő idegeleg és bizalmas-kodón, hírenek és árának megfelelő magabizottsággal s negélyel így szólt a hölgyhöz, akinek a sofförje mellett liberális lakáj áll odalent az üzlet előtt: „Est pedig — eldobjuk”... A hölgy elpirult és azonnal öltözködni kezdett. „En nem azért jöttem önhöz, hogy tanácsokat adjon, hanem azért, hogy ruhát csináljon nekem” — szólt s közsőnség nélkül távozott. (Ugyanerről a főrangú hölgyről hallom, hogy egy ipari kiállításban, amelyet meglétkintet, a bemutatott porszivőgépekről így nyilatkozott: „Igen, igen, nagyon praktikusak, de én nem szeretem az ilyen dolgokat, mert el-lustitják a személyesetet.”)

2. Mindennek megvan a konjunkturája, az influen-zának is. XIV. Lajosoknak hívják azokat a fiatal embereket, akiket, ha valaki megbetegszik s az

A francia munkásbiztosító ügyében oldig huszonnyegyet orvost tartóztatott le a párisi rendőrség. Párisból jelteli A Reggel tudósítja: A francia munkásbiztosító botránnya egyre jobban dagad. Három hete tart a vizsgálát és a rendőrség napról-napra újabb orvosokat tartóztat le, akikről kiderült, hogy munkásokkal játszottak össze és meg nem történt balesetokról tettek bejelentést. Eddig összesen 24 orvost csukott le a rendőrség, nem szölvá a kisebb büntökökről, az asszisztensekről s gyógy-szereszekekről. A vizsgálóbíró vasárnap este újabb három elfogajásti parancsot adott ki.

Hajók a pesti teli kikötőben. Az újpesti Duna-ágyban szinte egymáshoz tapyva telének a danai hajók. Gőzösek és uszalyok, német, osztrák, román, jugoszláv és francia hajók. Itt érte őket a fagy, a jég; útközbelet a magyar hajók teli kikötőjében. Az idegen hajókkal együtt közel 200 hajó áll itt egymáshoz simulva, szomorúan, szürkén a nyári koromtól, fázósan, mint szegény rosszruhájú fáradt utasok egy hideg váróteremben. A lomba, óriási hajótestek a korimos keményekkel, az uszalyok ures tartályokkal asyva fátanganak. Mintha óriási konzervdobozok lennének. Régezburtól a Fekete-tengerig befagyott a Duna, hatvan centiméter vastagságú jégpáncéllal hord a hátán. Itt, a teli kikötőben, ezt a páncélt fűrészeik, vágja a legényesség. Minden hajó körül egy léket vágnak tüzeszély ellen és a Duna-ég közepén hosszú utat hasítanak a jég-en a vízveszély ellen, hogy terjeszkedhesen a jég s feszítőereje ne roppantsa szét a hajókat. Kis utcák és nyomok a hajók körül, ures tyukketrec az uszalyokon, órségek a parton, searay munka a földelze-ten. Készülnek a nyárra, javítják a hajókat. S egy nap nagyot roppan a jég, teli álmából fölébred a Duna; megrázza magát, ledobja jégpáncélját. Addig a legényesség a parti káutiban télti idejét, nagy viták folynak: vajjon tényleg a harteaiak a legjobb fűtők? S a laktanyahajón egy kis rögtönzött iskolában Kadár tanító ur tanítja a hajósok gyermekeit írni-olvasni s az alacsony hajóablakon át a Duna Jége néz be, csak a jég és semmi más. (sz.)

Gellért Lajos vasárnapi szavaloestje. Gellért Lajos, a nálunk sajnálatosan mellözött kitűnő művés, vasárnap este klasszikus műsorszámokból álló szavaloestét rendezett Urnóssy Anikó és Hammer-schlag János közreműködésével a Zeneművészeti Főiskola nagyertermében. Gellért művészetének főereje a közvetlenség és pözmentes emberbaráizolás. A meggyőző, melyen átértett előadás ezuttal is meleg sikert aratott.

Kmetty János és Wilt Tibor kiállítása a Tamás-Galériában. A moderna kiállításokat szervezo lípotság Kmetty János festő és Wilt Tibor szobrász műveiből rendezett érdekes kiállítást. Kmetty a leegyszerűsített formák és színek együttesével pompás harmóniákat ér el képein. Wilt még fiatal szobrász, de határozottan tehetséges.

A Kallós Kompass 1929.30. évi új köteté a közgyűlési szezon után 2500 példányban jelteli meg. Ára 30 P. A Kallós-Kompass a Pesti Főúds kiadása, a legolcsóbb gazdasági, pénzügyi és ipari kompass.

Neumann Berta és Társa Sportruházilet. Dorottya-utaz 3. kiárusítja utolsó külföldi dívatköllekejeit (jumperék, ruhák, kabátok).

Bolondestély. Hagyományos szokás ezuttal az idén is megrendezték a szokásos farsangvegi álarcos, jelmezes bolondestélyt február 12-én. Kedden éjjel a Pesti Vigadóban. Bolondestélyeket a forgalmazásbú tözsédekben, az Ezermoster-bazárban (József-körút 17) és este a helyszínen árultanak.

estélyen vagy vacsorán pont tizenhárom marad-nak, telefonon hirtelen előráncigálnak. Az egyik lípótvárosi estélyen azonban a mult hétén a szedőgék felső csupa XIV. Lajosból állott. Tulokan betegedtek meg ugyanis. — Ideátortzik, hogy soha annyi estélyt le nem mondatk, mint az utóbbi hetekben, továbbá, hogy aki beteg lesz, azt azonnal meghajítják valahová, ahol reczással tartoznak neki. S aztán élénken sajnálják, hogy nem lehet szerencsésük...

Megirták a lapok, hogy vége a sovány-dívatnak, a Cochran-görlöket máris tejjel hidalja a mana-gerük a szinpadi szünetekben, hogy hiszzenak. — Erről beszélgettek egy társaságban. Egy, a molett-nél is jóval — molettebb, ismert pesti hölgy rop-pant diéserte magát ebből az alkalomból, hogy ő milyen okos volt, nem is fogyasztotta nagyon le magát s különben is — folytatta — „a nyáron láttam a Louvre-ben a milánói Vénuszt, annak is pont olyan csipőli voltak, mint nekem...”

Egy nagyon gazdag pesti gyáros (ha megmon-danám, hogy milyen gyáros, mindenki ismerne s abból tragédia lenne) tornatermet s új fűrdő-szobát rendez be magának s a fűrdőszobába egy ismert szobrászunkkal egy akt-ot rendelt magá-nak. A szoborért két horribilis árat szó nélkül megadta, kikötötte azonban, hogy a szobrász a felesége fejét, egyébként azonban a barátjátét mintázza meg...

(e.z.)

Lakatlan szigetre vetődött egy alkohol-csempész és napokig társai holttestével táplálkozott. Stockholmól távirtozza A Reggel tudósítja: A Finn-öbölben borzalmas szoren-csetlenség történt. Egy motorcsónak, amely négy alkoholtcsempész tulajdona volt, zátonyra futott és a csónak utasai egy lakatlan szigetre vetődtek. Együküknek hosszas hányódás után sikerült ismét szárazföldre jutniuk, mire azon-ban segítségért vihetett a szigetre, már csak egy társát találta éleben. A szerencsétlen ember napokig két társának hullájából táplálkozott.

FENÉR HÉT

7

SZENZÁCIÓJA

- 1. Csikos selyemnadrág ... 2⁶⁵
- 2. Nadrággombiné ... 2⁶⁰
erős sífonból, himzett mintával
- 3. Frakking ... 7⁶⁰
la pique mell
- 4. Vászón ... 1³⁰
(pamut) 80 cm. széles erősszálú, ágyúeműre
- 5. Agynemű-damaszt ... 1⁹⁸
la világos minták
- 6. Frotdírtörülköző ... 1⁷⁰
45x95 nagyság
- 7. Stórtüggöny ... 10⁸⁰
fehér etaminból, Biebetéttel, csipkével

Február 16-ig

Ujírás!
Budapestben először, Február 15-én, csak 1 napig
pénteken
1 m. Masha szövet, tavaszi ruhadíjosság, 140 cm széles P 3⁴⁸

Uj rendszert!
Uj vásárlási kényesítők!
Minden pötökben új óccsú!
Pénteken
1 m. Masha szövet, tavaszi ruhadíjosság, 140 cm széles P 3⁴⁸

MAGYAR DIVATCSARNOK

Rákóczi-út 74
Postai megrendeléseket utánvétel díjmentesen küldünk

LYOFORM

Régályos betegségeknek nélkülözhetetlen a

MIGNON

(LOYD-PALOTA)
INTIM FARSANGI HANGULAT!
Koncoránál: BERETVÁS LÁSZLÓ

Ma délelőtt féltizenegykor a Lateráni palotában Mussolini és Gasparri bíboros aláírják az olasz állam és a Vatikán békéjét

Az olasz királynak a Vatikán legmagasabb kitüntetését, a „Krisztus-rend“-et adományozza a pápa, a királynének az Aranyrózsát nyújtja át

„A kibéküléssel a pápa a fascizmus maradandósága mellett tett tanubizonyosságot“ — írják a francia lapok

Róma, február 10.

(A Reggel tudósítójától.) Az Olaszország és a Vatikán között megkötött egyezmény aláírásának időpontját véglegesen

hétfőn délelőtt 11 órában állapították meg.

Az egyezményt a Lateráni-palotában az olasz kormány részéről Mussolini miniszterelnök, a pápa nevében pedig Gasparri bíboros államtitkár írta alá.

Viktor Emánuel király az egyezmény aláírása után látogatást tesz majd a pápánál.

Ennek a látogatásnak rendkívül ünnepélyes lefolyása lesz.

A pápa az olasz királynak a Krisztus-rendjelet adományozza.

Ez a legnagyobb kitüntetés, amelyet 600 év alatt mindössze 13 államfő kapott meg. A királynének a pápa az Arany Rózsát nyújtja át. Borgoncin-Duca bíboros lesz az első quirináli apostoli nuncius, míg az első vatikáni olasz nagykövét valószínűleg Fedele volt köztársasági miniszter lesz.

A Vatikánnal kötött egyezményt a nagy fascista tanács február 15-iki ülésében tárgyalja.

Mussolini hatalmas diplomáciai sikerének tekinti a párisi sajtó a Vatikánnal való kibékülést

Páris, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A vasárnapi reggeli és esti lapoknak még a pénzügyi szakértői konferenciánál is többet teszgetett témája a Vatikán és Olaszország között létrejött béke és a hétfőn elkövetkező ünnepi aktus, amely,

ha nyírbált és csökevényes alakban is, de helyreállítja újra a pápa világi szuverenitását.

A francia sajtó ezt az eseményt egybehangzóan mint

Mussolini hatalmas diplomáciai sikerét könyveli el, amelyhez hasonló diplomáciai sikert 50 év óta nem látott a világ.

A helyzetnek egy jelentős kritikumot látja a párisi sajtó abban, hogy a pápaság és hitet tesz Mussolini és a fascizmus maradandósága mellett, mert hiszen a Vatikán, ha csak átmeneti jelenséget látna benne,

nem tette volna meg, hogy éppen a fascizmussal kössön békét.

A francia sajtóban nagy a nyugalatlanság, hogy a Vatikán ezennel előreláthatóan erősebben fogja támogatni Olaszországot.

Milyen területek tartoznak a jövőben a pápai szuverén területéhez?

Berlin, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Germania“ román levelezője az Egyházi Alapjogi Jövendőhatáraitól a következő értesüléseket közli:

A pápa fűhatósága alá tartozó szuverén területek a Vatikán és a Lateránou kívül a Szent Péter bazilika, a Lateráni Szent János érseki bazilikája, a vatikáni Szent Pál-templom és a Santa Maria Maggiore-templom tartozik.

IV. Benedek pápa terveit az Egyházi Alapjogi Jövendőhatárai ekkép történő megállapítása megállítja.

rok valószínűleg oszthatók, ha meghatározásukhoz a tudomány megbízható támpontot tudna nyújtani az évezredek keveredések tömkelegeiben. Ilyen támpont hiányában aztán

a fajmagyarság jelszavá jelentéktelenedik, amelyek hangzatosabbak azok szokatlan legserényebbek és lehangosabbak lenni, akiknek sem a magyar vérhez, sem a magyar lélekhez nincs semmi közük. A magyarság általános forgalmi körén belül az a kisebbségi magyarság, amely előtt az ország történelmi, jogi, nemzeti állama, egyénisége, érdeke másodlagos helyre van osztva és amelynek a nemzeti élet körén kívül vannak az ideáljai, amely a hazát nem élnak, hanem más földi hatalom függvényének és eszközeinek tartja, ez a Szeffé-kisebbségi magyarság

a halálát várhatja a magyar kálmánizmussal, mint ahogy minden penész és gomba azt várhatja a nap sugarától. Várni pedig a magyar kálmánizmus mulatság várja és imádkozza.

Különbözik ennek a kisebbségi magyarságnak a véleményére nem vagyunk kíváncsiak, mert erkölcsi fajultya nemzeti szempontból nem érdekesíti roa.

De igenis arra kíváncsiak vagyunk, amit azok várnak tőlünk, akiket vallásos, egyházzal tartozásuk különbözősége mellett, a lélek és érzelme egyformán tesz magyarokká, akikben a nemzeti génusz természetű a lélek magyarságának egységét, azonosságát, szolidaritását érte ki. Ez a lélekmagyarság megmaradt ezer esztendő viharában és meg fog maradni, mint szent maradvék még akkor is, ha idegen kezek az egész magyar földet konkolyt és mérges bűrről szórják is le. Ez a lélekmagyarság világtörténelmi vívattással jött ide. Azsiából és továbbá világtörténelmi vívattás csak ennek a magyarságnak van. A lélek magyarsága azt várja tőlünk, hogy folytassuk negyyszáz esztendőn át dicsőséggel betöltött hivatásunkat. Várja a nemzeti eszmeinek azt a szovalatát, a hontit hűségnek azt a példáját, amelyek koronájához maga Jézus sírta ékeségül a drágaünnepüket. Várja azt a se feleltem, se alkuvást, se tiltást, se letovadást nem ismerő hűfűszókat, amelyek minden külföldi intézmények, tehát az egyházi szervezetek fölött is a haza az első. A vallás érdeke nem fűszelhető össze a haza érdekével, mert az egyik évi örök jóvendőbél, a másik földi, jelen való cél érdeke. De az egyház, mint emberi szervezet ellentétbe jöhet a nemzet érdekével, ilyen esetben

a lelki magyarság nem tételődik afölött, hogy melyik oldalra álljon. A haza oldalára áll.

anélkül, hogy vallásából, lelkiességéből engedni, bármit is fölföldöznie kellene. És amelyik egyháznak tagjai ezt nem teszik meg, azoknak semmi részük az örökségük nincs a magyarság sorsából, mert abból maguk rekesztették ki magukat.

Kovács J. István elnök zárószavai után az ünnep a Himnusz éneklésével véget ért.

Dinamitmerénylet a mexikói elnök vonata ellen

Mexikó, február 10.

A Wolff-ügynökség jelentése: A vonat ellen, amelyen Porlas Gil utazott, ma reggel dinamitmerényletet követtek el.

Az elnök sértetlen maradt, kocsija sem rongálódott meg. Két másik kocsi és a mozdony kiugrott a vágányból. A mozdonyfutó életét veszítette.

Rossé és Ricklin vasárnap megjelentek Felsőrajna-megye főtanácsának ülésén, amire az ellenzék kivonult az ülésteremből

Páris, február 10.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Felsőrajna-megye főtanácsának tegnap ülésén Rossé és Ricklin főtanácsosok is megjelentek, noha meghívást nem kaptak. Az elnök lázadásra szólította föl őket, amire Haegy abból kifejtette, hogy Rossé és Ricklin az államtanácsnál tiltakoztak kizárásuk ellen és így az államtanácsot kizárásuk ellen, végül

az ellenzék kivonult az ülésről és csak az autonómisták maradtak benn.

Baltazár püspök a „Szeffé-féle kisebbségi magyarság“-ról mondott vasárnap beszédét, amely „halálát várhatja a kálmánizmussal“

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután a régi képviselőházban a Magyar Református Dúrók Szövetségének — Soli deo gloria — ünnepi ünnep volt. Kovács J. István elnöki megnyitása után Zuerchowitsky Pál péter hegédült, Harsányi Zoltán hat szellemes rajzát olvasta föl, Orosz Julia, a Várcsei Színház tagja énekelt, majd az elnök fölkerésére

dr. Baltazár Desző

református püspök mondott ünnepi beszédet. Meltatta a diákszövetség jelentőségét és fölvetette a kérdést: Mit várhat a magyarság a kálmánizmussal?

— A magyarság fogalma körébe — mondotta — legszorosabban a fajmagyarság, a vérmagya-

GRETA

GARBO

„Szenvedély“
Prolongálva!

KAMARA

CORVIN

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit suttog el ma reggel?
— Mit suttogjak? Nem vagyok én a suttogó barátom!

— Bölcsen tudom, de minthogy az egész város be van rekedve az influenzától, jól sem merem tételezni, hogy A Reggel hogyan kívérelt legyen...

— Hát A Reggel nem egykönnyen rekedt be! Eppen most telefonáltam Párisból és nagyon jól megértették a hangomat ott is...

— Mit telefonált Páris?

— Ami itt említendő meg, az természetesen Miss Európára vonatkozik, akiről mindjárt előljáróban szeretnék megemlíteni, hogy győzelmet — bármennyire is igyekezzenek némelyek deklassifikálni — nagy dolognak tartom. Ne értesen félre senki: jól tudom, hogy egy szépségverseny fontosság dolgában végül is megülte marad a Népszövetség legunalmasabb tanácskozásának is, a Lac Léman-purjának, sőt az olimpiás sok versenyeinek is. De ne feledjük: Párisban mégis egy „szépség-olimpiás” első díjat nyertük el a sport iránti minden tiszteltetünk mellett is. Konstataciónk kell, hogy a világnak a női szépség iránt való érdeklődése talán a sport iránti érdeklődésénél is régebbi. A kezdeti koros Bóvi leánya révén Londontól Rómáig, Madyidtól Buffalóig és Varsótól Kopenhágáig legalább százmillió ember beszélt egy napig Magyarországról, nem is beszélve arról, hogy egy egész este egész Páris egy magyar kisleányról beszélt: „Figure toi... La Hongrie megnyerte az európai szépségversenyt!” — mondák egymás között. Hát ezt se tekinthetjük, se világnézelési kérdéssé tenni nem lehet! Mert, hogy egyebet ne mondjak, még idegenforgalmi szempontból is alkora hatása lehet ennek a győzelemnek, amelyekoról a forgalomban levő összes plakátok és röpiratok sem ábrándozhatnának... Ha a párisi telefonközpont a verseny estéjén minden magyar beszélgetés kapcsolódó gratulálót az ismeretlen feléek, akkor a magyar közéletünk is bátran gratulálhat az immár világhírű Simon Bóvisnek... Ezt akartam csak mondani.

— Csatlakozom a főkészítőkhöz. Hogy köszöneti föl ezek után Kisbán Miklóst, a „Martinovics” szerzőjét?

— Szeretettel és tisztelettel, amint az iródom kertjében oltogatja a fehér rózsákat, számos gyümölcsfát és nem a politika tuskós, galagonyás, esalános bokrait között lételegy. De hát az embert végig vezérlik... Ismeretek néhány Kisbán-novellát, amely jobban a szívemhez szól, mint a „Martinovics”, amelyben a muzsiká barátai birkózik — fájdalom, ezáltal nem az örökkévalósággal — hanem bizonyos kormányzati módszerek barátságával. (Az eforja küszdelemben mindig a muzsika maradnak ott!) Bánffy Miklós költői kvalitásait ez a Janus-arcú drámaírás sem tudta elfojtani. Hibátlan ízlése, némely típusokra oly biztos emberábrázoló képessége, ízes, szabatos magyarsága, kulturált kiábrándultsága hellelmesen kelnek a nézőre, akit, valljuk be, a színi társas, méltóságos teimpója kissé elággassz és befundul is. Itt a hiba és nem a „Martinovics” retrográd irányzatában. Ettől még te nyílgázhatna erejével, stílusával és szépségével! Summa summárum: az Erdélyi Helikon és az Erdélyi Szépművés Céh maradandóbb alkotások, mint a Martinovics drámája. Fel-séges víziója a darabnak Várady Aranka. Egy órádi igazgyöngyesepp kék és csüst fényében mindent betöltő szelíd sugárzással üti el a színpad legkisebb zugát is. Szürke és fehér tülkjének mámorában Gainsborough-t idézi. Ody renek maszkeja és Csontos egyszerűsége mellett a színpad valóban tökéletes világítása — minden buzdarabnak, minden szögletnek, minden ablakméljedésnek más-más s megfelelő világítása van — s a díszletek és kosztümök stílusrűsége érdemel megkülönböztetett figyelmet. Nyilván Bánffy érdeméből is... — Küszömben. És az az „édes”, akit a Belvárosi Színházban arra kérnek, hogy hazudjon? — Titkos Ilona. Akiről Beöthy a múlt héten ezeken a hasábozon azt jöszolta, hogy meglepetés lesz a dédelgetve előkészített új magyar darab címszerzőjében. Akiik jól ismerik ezt a barnahajú, barnaszemű, barnabőrű „Creolito”-ját a magyar színpadnak, az új stersz szín-darabjának bemutatása után igazán kell odjárnak Beöthynek. En láttam Molnár a „Testőr” színpadán felszűlni a szűnszű második felvonásból, valóban gyémánti paroxizmusán és halottan Yetu elragadtatót bókjait, amelyekkel a „Pas sur la bouche” cirklimádó. Pequin-tuliettes primadonnáját a feje babjait elárnyasztotta. A Kis-Szamos vishós, falusi pajt-jától a Párisban rendelt tolettékig az a jorrás-vízitől üde és (most már) Cheneil-parfómtól illatos Titkos Ilona sokszor megállott rétegen, szomorúan, tanácsalul. Nem nagyon stóttelt senki, hogy a kezét megfogja, pláne, hogy az ölébe kaptja s úgy vigye keresztül az akadályokon. Hogy ill van, ahol van, mégis csak magának köszönheti. Egészséges felkamatának, ócs fogainak, a kedves, jó falusi szagának, amellyel érintett júrtaági helyet magának is ezen a nehezen járható, kemény pesti rögön. Amitt most, az Abalai Erő darabjában csinált: pillanatnyi nyugrópót a pályáján. Hallk mondataiban mintha megpíthene a hangja, amelynek az „És”-ben rikácsolnia, a „Testőr”-ben ugna, a „Yes”-ben dalolnia kellett. Egy nő ül a kandalló mellett és csüdszen beszél. Az ember hallgatja és a szíve lényegül tőle, mint nap-sütéstől a virág... — Mit adhatott neki a szerep, ha ilyen tudott benne lenni... — Sokkal többel, mint amennyit az augyrok koncedálnak. Egészen kellemes ez a darab, ha nem is tulajgosen nagyigényű mondantvalóiban. S mégis van egy-két mondata, amelyre az ember csillóggal szemmel fölfigyel; mindant pedig, ami a színpadon történik, azonnal és föllettlenül megtele emléket kőzött. És ez volna a darab legnagyobb erje, szerintem. Az ember lópa a szomszédjára néz, hogy nem-e veszt észre, hogy a nő történetüket jászott a színpadon... Nem sok illuziót kéltó dolog, fájdalom, hogy egy hatatembernek, aki végre és nagynehézen a színpadon megjelenik, ha az érelbességén és kedvességén túl nem is hoz-rög-

...tőn világrengető költői valóőrket, — doronggal csenek neki! Az egész világon, nemzetközileg elfogadott szokás, hogy egy szépségszűbe nem szólnak bele — a história is egyetlen esetet ismer — a D'Israeli-ét, — akinek a szűbszűbe botrányba fulladt. Manapság a szűbszűgnál éppem elég nehéz dolga és kevés chanco-a van az érvényesülésre, kár tehát mindjárt robbanó golyóval löni a szűbe középebe... És akik játszószűk — Gózon (az árnyéllussát, a keves tehergőjének!) a pechos, kedves Tassy helyett Szűkely Gizi (a Vigben Simon Gizi jászta a szerepeit), a nyugodt és elegáns Jávor, a kísért pulva Dolly, a pikánsan ugrifűtes Szűláci Maresa — ügyes, szűs eladást mutatnak. Szűpek a díszletek, — ha az influenzától továbbra sem fog jélti ez a jó pesti publikum, a behozatali frontum nem lesz oka megbánni a „Hazudi édes”-mentü akébt... (Már Titkos miatt is határozzont érdemes megemlíteni.)

— Hát nem jéltnek az influenzától?

— Nem azt, ezem a szűköt. Az is igaz, hogy a publikum, aki eljön az előadásra, sok-sokan beteg, csak a szűnszű, aki nem jön el. Az influenzalízta került Szűsa is, akit szombant este a szű szűs értelmében csak orűszakkal tudtak köngyszeríteni arra, hogy otthon maradjon. Harmánkéten és féljókos lízáal is jászszant akart. Erre az orosz orűsszűben crűs altatót adott be neki, úgy, hogy csak casárny reggel ébredt föl tőle és nem is tudta, hogy Lekatos Ilonka ugrott be helyette ugyszűntán próba nélkül és jászszotta el helyette hűsiesen a szerepet... Fodák egyébként casárnyap este még lázas volt a kedd előtt aligba jászszájta el a diadalmas szerepét. Fejes Terít is még egy korábbi influenza köngyszerítette köngszűz pihenésre, Rátkainak: influenzából származó krűletű eszűza van, az influenzás Uray miatt a Nemzetiben és a Kamarában is másor-elűtözés volt, de lemondta a casárnyap esti Mária-darab előadását Somogyi Bogyó és (helyette Fűszess Anna jászszott), beteg Aczel Ilona is, emiatt hűdsen másor-elűtözés lesz (John Gabriel Borkman) helyett a „Misantróp” meggy). — Pékűs Attila helyett végül, aki már egy hete beteg, mőn mőn-űg Lehotay jászszik. Fogny óta beteg Zerkovitz Béla is. Beteg a Vigben: Zembőry Méc-űds. Rájny már jobban van, Makláry és Somlay nappal uggyban vannak, de este jászszanak: Az Operánál Goda Gizell és Rűster Tűdor, a Terűkűrtűben két este nem jászszott Rajna Alice, beteg Járnay Karola is, a Városi-ban viszont mindenki egűsszűes. Az Andrűs-űftűnd is. Reszketnek is a szűngűzatók, mert este két órákor nem tudják még, hogy nyolc-űkar melyik szerepben kő kezdű meg az elő-adást: fölűrűt a dublűrűk hajhala... — Mi van az „Irandi casárny”-nal?

— A behozatali engedélyt megadták, mondhatom, nem sok örűmöm volt benne. Vékony ez a casárny nagyon, állatszű, mint a papír, amelyre a róla szűtő darab, a „Her Miniszterialat” által dikűtűca nagyon. Rátkainak még, valahoggy, nagynehézen el lehetett volna képsűzni ezt az irandi uggyt, az ő bűrsűkűs ngűrűrá sokat adhatott volna a skűtarűi offendűnek, de Dűnes Gyűrka nem adhatott egyebet neki, csak mi lényegje: a pesti casárny elegűndűcűjtű, szűlűhűmas kedűssűgűt, svűdűját, mozűgűkűngűsűgűt — hűntora bizony, amely a speciális Cox-Box-jelenetekben oly pompűsán érvényesűl — itt, fájdalom, sűtalan maradt. Az előadás a szűndűz legműgűsűbűbű vanyu műbű-sűtűt vonulatja föl a sűker érűdűkűben: Hűgdűs Gyűlűt, Kiss Ferencet, Tűkűst (tűbűbű-kerűsbű épűzűdszűrepekben) és kűzűtűtűkű megűs csak a vendűg Pétű szűnpadűt paralizűsa arat nűmű sikert. Mert a paralizűst meg lehet legűdűbű jászszant. De mit jászszottak volna meg a tűbűbűk? Az „Irandi casárny” nem érdemeltű meg a behozatali engedélyt... — Mit tudna menűssűgűre mégűs fölhozni?

Doni Kozákok a Royal Orfeum nagy műsorában

Vigszínház

Pénteken, február 15-én, először

A királyi család

Főszereplők:

Varsányi Irén, G. Kertész Ella, Gazsi Mariska, Zombory Mercedes, Góth, Rajnai, Somlay, Gárdonyi, Makláry, Hajnássy

Doni Kozákok a Royal Orfeum nagy műsorában

MA HOLNAP
HOLNAPUTÁN utoljára a
Terűkűrtű Szűnpad
műsora

CSÜTÖRTÖKÖN PREMIER

Rendes helyűrűrak! Tel. 265.54. Kezdűtű: 10

Hogy végezték ki Toralt, Obregon tábornok gyilkosát

A kivégzést vezénylő százados a meggyilkolt Obregon tábornok pisztolyából adta meg a haldoklónak a kegyelemiővést

Newyork, február 10.

(A Reggel tudósításának távirata.) Obregon tábornok merénylőinek Toralnak kivégzése szombaton délután 1 órakor a mexikói központi fegyverkezlet udvarán történt meg. A fegyverkezlet vezető utakat erős katonai osztagok szállták meg és megakadályozták, hogy a tömeg a kivégzés színhelyére haladjon. A kivégzést akasztással csupán néhány újságíró lehetett jelen.

Pénteken este az államügyészség megrendelte Toralnak, hogy felesége látogatását fogadhasa, aki kéthetes kíséretet hozta magával.

hogy először és utódjára megmutassa apjának gyermekét. Az éjszakát Toral imádkozással töltötte. Amikor a kivégzés pillanata elkövetkezett és a kivégzést végrehajtó katonák vállukhoz emelték a fegyvert, Toral

lerántotta szeméiről a kendőt.

a következő fölkiáltással:

— Éljen Jézus Krisztus, a királ!
Egy órával a kivégzés időpontja előtt a fegyverkezlet köré állított Toralhoz, előző akor-e ebédelt. Toral azt válaszolta, hogy csak félhetőkör szokott ebédelni. Ma azonban félhetőkör már a másolágon lesz, tehát ott is fog ebédelni... Amidőn cellájából a fogház udvarára kísérték, Toral egy felémelt kézzel a hangosan imádkozott. A vesztőhelyre lelkész kísérté. Toral mindvégig nyugodt maradt. A kivégzés aktusa drámai lefolyású volt. Miután a katonák sorozta eldőrdült,

Toral halálra sebezve rogyott össze.

A kivégzést vezénylő százados feljebb hajolt és látta, hogy meg élt van benne. Erre körbéli közelből még egy „kegyelemiővést” adott le a haldoklóra.

aból a revolverből, amely a Toral által meggyilkolt Obregon tábornok tulajdona volt.

— Talán azt, hogy egész Európában mindenütt nagy sikere volt és hátkarát Pesten is lett volna chance-a a dolgnak... Ami a két premierjeit illeti: a Vígben a „Royal Family”-jón s premier ad a két kabaré. Az Andrássy-utiban Nadas Sándor Gál Franciska számára írott darabja igérkezle a piece de resistance-nak, a Terésköruton egy bíblijos Szép Ernő-daljáték. Egyébként sajlik — illetve azjána tovább a Duna, ha az éjjel végleg be nem juttat volna az irkuteki hidegben...

— Ott volt az Opera premierjén?

— Hogyne, Szászszalkos siker! „A tenor” mélytűni humorával, demokrátiái szatirájával, barson eleganciájával azonnal megfogja és mindvégig egy kivételesen élvezet varázsa alatt tartja a hallgatót. Pataksik beléle a jókedv, nap sugaras melódiaforrások bugyognak elő a hangszereles búvársi raffiniáival elrendezett szilvéjén...

— Az előadás?

— Hogy a függöny minden egyes szétlebbeséskor a csodálkozás moraja futott végig a premier előleki közönségének sorain a színpadi képek láttára, az természetesen Mákus László érdeme. Stílus, lendület és könnyedség irányította munkáját. Ami a szereplőket illeti, közülük is kiemelik a címszereplő Lauris Lajos, a tenor, vagyis „A Tenor”. Nem is csoda, hogy a darabban elnyeri a dalospersony szerepét az a keverték, amelynek ilyen éneke van. Hogy hangja van és muzikális, azt eddig is tudták. De ahogy a város apacs-sálas hősmal játékos rangus gungájában betárollyon a pókhasu burgerék szalonjába: „Novem Schéppel...”, az a főlényes biztosság, amelyre a gógús, sörrel bélelt filiszterek megvesszegető jászallújával lépni, — az a meglapító. A keverték többi tagjai: Szondi, Sziggyi és Maleczky, végül Nagy Margitól, Budanovits Mériától, Pallót, Taronyit és Palotát is meg kell említenem. Az pedig, hogy a szöveg elcsúsztatálatlan nevelésre fakaszt, a bravoura fordító, Harsányi Zoltó érdeme. Harsányi uccu ezuttal nyugodszon szerepel az idej színpadon, most fog a Víg-színházban először színrekerülni, mint a „Strange interlude” fordítója...

— Ha, aki ügyvezető elnök a „Szerzők”-nél, az dolgozson...

— Rómák. Továbbítani fogom a címzethe. És most szerencsém a desszertel...

— Halljuk, halljuk!

— Egy fiatal francia grófol mutattak be a napokban az egyik előleki brídgeszalonban, aki brídgesz közben előadta, hogy legutóbb Bombay és Shanghai között egy hajón brídgeszelt gazdag kínai előlekecskével, nem is nagyon tudja, hogy miéhen, elég az hozzá, hogy az ut végén egy 22.000 dolláros csekket prezentáltak neki nyereség fejében... O vallig illan-kozott, hogy ilyen magasban semmi esetre sem volt szándékában játszani, de a végén ismét lehelet, minthogy az utazásnak vége volt, kénytelen volt a csekket elfogadni. Repülés-képen ugyan az összeg feléért, 11.000 dollárért azonnal drága virágokat és ajándékokat küldött, amelyeket a kínai urak: hölgyeknek vásárolt el, de a másik 11.000 dollárt, — hát istenem: kénytelen volt szobrotolni... Közben a pesti brídgeszpartinák vége szakadt és a francia ur, aki egy nagy francia részvénytársaság igazgatója legyen — bármilyen túncmenesen is játszott — 3, írd és mondd: három pengő veszteséggel vészte a partit. Az összeggel, arra utólv hivatkozással, hogy csak dollárcsékje van, másnapig — adós marad. Mai napig sem fizette ki...

Leendő anyák, vigyázat!
Gyermekköcski csak polioveszélyes-
nyal MÁRS védőanyag-
alával készült!
BRUCK VI, Andrássy-ut 38. sz.
Párisi Áruházal szombes
Képes árjegyzék 50 fillér helyez ellenében

Zongorák, pianinók
legjobbák
legolcsóbbak
legkönnyebb feltételekkel
Reményinél
Budapest VI, Király-utca 58-60. sz. 26m

ZÁLOGCÉDULÁKAT brilliáns-ékszereket
bárkinél drágábban vesz
Székely Emil Király-utca 51. (Teréz-templommal szemben) Telefon

Minusz 23, mínusz 30

Budapestben 24. egyes vidékeken 20 főlég ugrott föl fagy szellő let a hideg. Nyugati lakályos arktikacirkulációban, központi fűtőeszközök, gazdasági hátréklátású közepete is megkapjuk Szibériát, a mangol síkság vad, jeges szelét, a felhétlen, a csak meszkék előperlehet, a föld jégszerkezetét. Főden, fehér, feléleltetés, műanyag. Mindnyarunkból kibúj a vadállat. Nincs közepurópai ember, aki husz fok mínusz alatt műszel is tudna törődni, mint tulajdon becses felkutatásának folytatásáért. A tusti író megvesszegető és megvesszegető. Ha a bizgony husz alá száll, semkinek sínszerep nélkül megelőzi a hűvös gondjait.

Egyéb gondok annál bővebben. Csodafagyasú időkben minden fontos lesz vigyát a fekete ásvány a szén. A hőmérő hány palgári család hátréklátást bántette föl, az az ellenkánikulá mennyi, a boldog nyárra „főhétet” pengőcskéket emésztett meg, hány vasúti jegyet a délre, mennyi a jövő nyáron esedékes lidő napkölörünk. Eppen akkor. A dühögő, az esztendőszó, az esztendőszó hideg nemolyan időkben ért minket, amelyekben keltő gazdasági előleklátás tudniunk kifutni a természet büntető kegyetlenség ellen. Nem olyanok az idők, hogy minden család mezenedhetne magának az éltetői lakás luxusát, ami pedig — 20 fok körül talán mégsem luxus. Gazdasági helyzetünk olyan, hogy a rendelkezési polgári életszínvonal számra is külön gondot, budgeten kívüli lételet jelent a prászajni külübe, a melleg, száraz levegő, amelyben a szobai barometér előleklátás jelen meg a plusz 23 fokon. Minusz 23 fokot főküzdeni plusz 23 fokra pedig ma bogalább is olyan, mertéklében gazdasági, mint fizikai beavur. Mindelhol járul meg az illan-közönség okozta patika-plusz. Hídeg és kórság, fagy és nyavalva melyyon helynyuhak az utazásam esordultig toll polgári erszénybe.

Természetesen naivitás befűlkkel küzdeni az embertőlenni örök ellen. Naivitás? Nem egészen.

szén. Mert ha az írók betűi, a nyomtatott szó nem is fűthet föl atmoszféráját onok a világának (amelyben a fizikai atmoszférára szinte olyan mélyre szállgat, mint az erkölcsi), azért talán mégis vannak tudós és eszűcsök, amelyekkel enyhíteni lehetne a mai szövedéskel, így kultuszminiszter, város és egyéb iskolai hatóságok talán mégis ráessáméltetnének arra, mekkora felelősség bízományt okoz a gyerekeket kiközösíteni az utárra már fagyval nyáron elött, amikor a faatoniszterien halovány nap meg egyáltalán nem melegítette föl földünket. Nem lehetne az iskolai tanítást reggel kilenc órákor kezdeni? Az a reageget megbetegedés, a sok, kénytelen mulasztás valahon főlér a tanulmány és forgalom ama sovány egy órácskájával? Tényleg arravaló az iskola, hogy kiz-gyermekeket szibériai megpróbáltatásoknak tegyünk ki?

Es itt volna ezer más kérdés. A nélykonnyhűkél, napközli otthonoké, stb., amelyeket most minden emberséges embernek támogatnia kell. Minden tisztességes ember most zsebét át egy gram meléret, egy félórás fűtött szobát át a nála szegényebbnek. Es azután más kérdések is. Mint a rendőrék, akik husz fokon alul is utcai szolgálatot teljesítenek. Igazán betétszának a fegyelem, ha megengednék, hogy az a rendőr, aki végre fizetéséből meg sem találhatja magát egyen, valami kis szalmát terül-hetne talpa alá a hideg utcai kövezeten. Es itt van a kórházak ügye. Van-e a Szibériába számlázott Budapestben élők kórházi egy a most oly erős percentekben szaporodó betegségek ellen? Gáz- és vízvezetékű csövek, ha megrepednének — a vízszedelen lehetősége nemcsak kezzelet-beli — vajjon elég közeli és elég gyors lesz-e a műszaki segítség?

Ime, egész sereg probléma, ime, a kemény lecke, amit föladtak nekünk fagy, jég, szél, zuzmára. Ezen gondolkozni emberi, társadalmi, hatóságok problémák. Gondolkozni, amíg végleg be nem fagy az agyvéló ebben a vad, ebben az ós, ebben a műszikus hidegben, ebben a büntetésben, amely alászállt egy, talán valam egyő-szen bün nélkül való emberiségre.

Jégrevü a Royal Orfeum nagy műsorában
Gál Franciska:
„Nagy cipőben kis fíu“
Pénteken premier az Andrássy-uti Színházban

Jégrevü a Royal Orfeum nagy műsorában

Két világsiker:
Miss Európa: Simon Erzsi
Miss Amerika: Péchy Erzsi

Doni Kozákok a Royal Orfeum nagy műsorában

Forum: „A bohémkirály“. Warner Oland és H. Castello

Románia újabb ajánlatot tesz a magyar optánsok kártalanítására, mert a Maniu-kormány közeledést akar teremteni a két ország között

San Remóban néhány nap múlva kész a teljes megegyezés. A magyar kisebbségek sérelmeit Maniuek a közigazgatás gyökeres reformjával készülnek orvosolni

Bukarest, február 8.

(A Reggel tudósítójától.) Maniuek és a nemzeti pártzártpárt rövid kormányzatiának eddig három fontos eredménye van. Az első az, hogy a Maniu-kormány megszerezte Párisban a nagy stabilizációs kölcsönt, amelyet Brătianuék nem tudtak másfeléves tárgyalás után sem megkapni, a második, hogy „Kellő-garantumot” kötött veszedelemes szomszédjával, az orosz szövettel; a harmadik: napok egy órák kérdése csupán, hogy

a sauremói tárgyalások teljes megegyezést teremtsenek Románia és Magyarország között az optánsügyben.

Nagyon beavatott helyen a következőket mondták arról a Reggel tudósítójának:

— A Maniu-kormány különösen óhajta a Magyarországgal való viták ügyek békés levezetését. Az optánsügyben a kormány olyan ajánlatot tett Magyarországnak, amelyek elfogadását reméli s hiszi, hogy

ezzel megnyílik a közeledés útja.

A magyar propositio 600.000 hold kiszámlált terület után haldandóként 10.000 lejt követel, ami 6 milliárdnak felel meg. A román propositio olyan előrelépést ajánl az optánsok számára, mintha román állampolgárok mureddék volna, vagyis a törvény szerint megmaradó birtokminimumok megváltoztatás az alábbi módokon s a törvény szerint kiszámlázandó területek megváltoztatás a kiszámlázott áron. Ezen összeg részben külsőpénzben, részben ju- és gabona-szállítások révén kerülne kifejtésre.

A Reggel tudósítja ezután

a kisebbségi kérdést

hozza szóba, amelynek igazságos megoldása nélkül Magyarország és Románia közötti közeledést alig lehet elképzelni. Informátorunk a következőképpen válaszolt:

— A kormány legközelebbi feladatainak a közigazgatás gyökeres reformját tekinti.

A közigazgatási decentralizáció, a községek és megyék helyi önkormányzatának széleskörű kibővítése, a kisebbségi problémák jó részét is egységszerűen meg fogja oldani.

Az országot nyolc tartományi kerületre osztják. Kolozsvár és Temesvár ilyen tartományi központok lesznek. A tartományi főnök, akit a kormány nevez ki, igen kiterjedt hatáskörrel bír, úgy, hogy egyetlen nem kell majd az embernek minden ügyes-bajos dolgaival Bukarestbe utazniuk. A kormányt is tehermentesíteni fogja ez a nagyszabású decentralizáció, úgy, hogy a minisztérium nem lesz képtelen adminisztratív ügyre vesztegetni energiáit, hanem valóban a nagyszámú munkára koncentrálna figyelmét. Ami a kisebbségi kérdést ezen túlmenően illeti, figyelembe kell venni azt, hogy az alkotmánytörvény értelmében a király kiskorúságának idején az alkotmányt nem lehet megváltoztatni és így mindennemű megoldásnak azon keretek között kell marad-

nia, amelyeket az alkotmány megszab. A kormány nem foglalkozik egyenesen kisebbségi törvény előkészítésével, tény ellenben, hogy

valamennyi készülő törvényjavaslat orvosolni igyekszik a kisebbségek sérelmeit.

Végül a nagy stabilizációs kölcsömről tudósított a beszélgetés, amelyre vonatkozólag így informálták A Reggel tudósítóját:

— A stabilizációs kölcsönnek azért van döntő jelentősége, mert helyreáll a szilárd valutával mindig együttjáró vállalkozási kedv és a külföldi tőke most már bátran fog bejönni az or-

A magyar-román tárgyalásokban váratlanul szünet állt be. A tanácskozások félbeszakadását Páris kedvezően, Olaszország kedvezőtlenül ítéli meg

Milano, február 10.

(A Reggel tudósítójától.) A „Popolo d'Italia” jelentése szerint a magyar-román optánskérdésben folyó sauremói tárgyalások elé

váratlan akadályok gördültek.

A Bukarestből visszatérő román delegátusok nem hozták meg a remélt koncepciókat.

A román delegáció egyik tagja ismét visszatért Bukarestbe, újabb utasításokért.

Időközben a tárgyalásokat szüneteltették. A „Popolo d'Italia” tudósítja szerint az új külpolitikai kurzus Romániában és főleg a román stabilizációs kölcsön megkötése a bukaresti kormányt arra készítette, hogy

szágha. A kölcsönt a hó 11-én bocsátjuk jegyzésre a párisi, londoni és prágai tőzsdékre.

A stabilizációs kölcsön mintegy egymillióárd lejrel fogja emelni az adóterheket,

de viszont illetékesekké fogja tenni az adózó tömegeket, mert új munkakalkulákat hoz. Egy külföldi pénzeszoprt a kölcsön megkötésének napján 40 vagy is 350 kis haz építésre szerződött Bukarestben. Elég szemléletes igazolása ez annak, hogy most már hozzáfoghatunk a bosszújáró amortizációs kölcsönök megtervezéséhez, amelyek nélkül sem a mezőgazdaság talpraállításra, sem a lakáskérdés nem oldható meg. A kormány ellenfelei azt várják, hogy a stabilizáció után nagy drágaság fog következni és hogy az adók emelése népszerűtlenné fogja tenni azt a kormányt, amelyet népszerűsége emelt hatalomra. Valóban nincs kétség egy átmeneti drágulás, ami azonban a regenerációnak és az árak mérséklésének lenne csupán tünete. A tárgyilagos közvélemény azonban egyre inkább elismerni kezdi, hogy

indokolatlan volt azok féltelme, akik forradalmi intézkedéseket vártak a nemzeti pártzártpárt kormányától.

az optánsügyben tanúsított eddigi magatartását megváltoztatassa.

Páris, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A párisi lapok bukaresti és római értesítése szerint a sauremói magyar-román tanácskozásokban beállt szünet.

egyedül a román helypolitikai helyzettel és főleg a lei-stabilizáció eseményeivel függ össze.

a román kormány kívánsága azonban változatlanul az, hogy

minél előbb teljes megegyezés jöjjön létre.

Bukaresti jelentés szerint a román bizottság tagjai rövidesen újra tárgyalóznak San-Remóban.

A Hernád-utcában rablómerényletet követett el vasárnap egy fiatal ember, akit a Keleti-kávéházban a rablott brilliánsok árusítása közben fogtak el

(A Reggel tudósítójától.) Vakmerő rablótámadást követett el egy fiatal ember vasárnap reggel a Hernád-utca 7. szám alatti ház második emeletén, Hoffmann Adolfiné élelmiszerkereskedő lakásán. Hoffmanné üzlete a közlekedésben van és a boltot vasárnap délelőtt is nyitva tartották. A lakásban ezalatt Hoffmanné 70 éves régi hávezetőnője egyedül tartózkodott. Ahg ment el Hoffmanné a boltba, amikor

egy fiatal ember besöngérett a lakásba és a hávezetőnőnek azt mondta, hogy ur-nője küldte az influenzaelleni orvosságért.

Az öreg asszony, Sabora Istvánné erre gyauvulmal beengedte az idegent, a következő pillanatban azonban a fiatal ember bezárta az ajtót, az öreg asszonyt

felbevágta és amikor az ütéstől ajultán összeesett, kezét-lábát összekötötte,

száját pedig betömte. A merénylet után az idegen felkutatva a lakást összerendezte az értéktárgyakat s a megkötözött hávezetőnőt, amikor eltávozott, otthagya a padozaton fekve. A házbeliek látták a távozót, akit, amikor elment, az ajtóból udvariasan visszaköszönt a lakásba, mintha valakitől bocsuznék. Csak délelőtt derült ki a rablómerénylet, amikor Hoffmanné házárkezett és a hávezetőnőt még mindig megkötözve, eszméletlenül találta. A szerencsésen öreg nő, aki súlyos sérüléseket szenvedett, a mentők kitértették eszméletre. A rablótámadásról természetesen azonnal értesítették a rendőrséget, amely rögtön megkezdte a nyomozást. A személyleírás alapján egy fűszerkereskedősegédet vettek gyanúba a

detektívek, aki a közelben lakik és előző nap kisebb pénzeszeget kért kölcsön Hoffmannétól. A delután órákban már arról értesültek a detektívek, hogy a gyanúba volt fiatalember a Keleti-kávéházban ésszerket kínál adásra. A merénylet

éppen árusította a rablott brilliánsokat a Keleti-kávéházban egy fiatalemberrel együtt, amikor a detektívek elhozták őket.

Mind a kettőjüket bevitték a főkapitány-ságra, ahol kiderült, hogy a tettes Hirschtenhauser Lajos, 27 éves kereskedősegéd, társra pedig, aki segítelt a szakmányú kizsekerítésnél, Rosenberg Géza vásári kereskedő. Hirschtenhauser bevallotta, hogy a rablómerényletet ő követte el, amire társával együtt letartóztatták.

A kedvezményes vászonárú
oleó árusítása még folyamatban
Klein Antal
vászon- és divatruhásüzlet
Király-utca 53. szám. (Árkád-utca sarok)

Radó Olga
művészi könyvkötészete
(IV, Régiposta-utca 7-9)
vállalja
egyes könyvek és
egész könyvtárak bekötését
Kérjen mintakötetet!

a legegyszerűbb házipatika:

KÖZGAZDASÁG

Felére csökkent a bankok nyeresége, de másfélszer nagyobb adót fizetnek utána!

(A Reggel tudósítójától.) Sorjában kerülnek nyilvánosságra a magyar nagybankok mérlegei, hű tájérai az elmúlt éveknek. Mert nemcsak a tözsdé, a bankmérleg is pontosan vissza-fikrózi, esalhatatlanul és zopies pontossággal egy ország gazdasági életének minden hullámzását, a nemzeti vagyon gyarapodását vagy csökkenését, de kapitalisztikus rendben szervezett országban a nagyiparika vonalára is meglehetősen határozottsággal lehet következtetni a bankmérlegek fékete számolópajából. Ebből a tükörből azt lehet kiolvasni, hogy ez az elmúlt esztendő a nagyitöke szempontjából meglehetősen kiéleltetően volt mondható. Nem valami briliáns beszámoló ez a mérleg, nem tesznek rekordnyereségről tanúságot, de normális fejlődést mutatnak, a bank üzlet legtöbb ágának jelentős emelkedését.

Minden üzletág forgalma emelkedett, még a váltótárcra állomány is,

a Pesti Hazai kivételével, pedig ha valahol, úgy a váltóanyag megrostálásában és kiválasztásában mutatkoztak a magyar nagybankok vezetői elővigyázatosságnak és óvatosságnak. Nem is mulasztják el az évi jelentések, hogy különös nyomatékkal ki ne emeljük, hogy egyetlen esetben sem érte a bankok hirtelenlennel maradt váltók révén számbarcéltja veszteség. Különösen fölfüvő ezekben az idők bankmérlegekben a jelzálogos üzlet fejlődése, bár hiszen az építőmunka igen szűk keretek között mozog még ma is.

A Kereskedelmi Bank jelzálogos követeléseinek dollárösszege a múltévhez képest ötven, a Hitelbanké és a Pesti Hazaié kére száz százalékkal emelkedett.

A nagybankok hitele és külföldi jó neve érdekében azonban legfontosabb az a megosztatlan és egyenletes fejlődés, amely ezekben a mérlegekben megmutatkozik.

Hatvan és száz százalék között mozog a két év előtt és az idén kimutatott fiztá nyereségek közötti különbség, hetvenöt százalékkal nagyobb összeget mutat nagy átlagban a betétek és hitelezők rovata

s az óvatoss és megmondott üzletvitelre jellemző, hogy a nagy emelkedés ellenére az osztalékok aránya csupán harminnégyven százalékkal emelkedett, ami okes és előrelátó politikára, hó és generózus tartalékolásra vall. A lakosság széles rétegeinek ebből a nyugodt és gazdaságos banküzletről igen esélyes a közvetlen haszna. Sok nem jut a részvényesre,

a kereskedő és a gazda pedig keserves, magas kamattal járul hozzá a bankmérlegek megnyugtató honításához.

Szemrehányás ezért a bankok igazgatóságát nem érheti, a kamat magasságát éppen úgy a kínálat és a kereslet aránya szabályozza, mint a huzát vagy a káposztást és a bankigazgató nem tehet arról, hogy

most veszítjük csak el igazán a háborút, penszükével és uszorakamattal.

A nagy magyar nagybank az ország pénzügyi zúvá s ha itt-ott baj is van s a magyar gazdaság testének egyes tagjai fájdalmas nyúlás hasogatja is, a szív rendben van, legalább a mérlegek ezt mutatják. Csak az a kérdés, rendben van-e?

Az érverés, úgy látszik, normalis, de maga a központi szerv kissé összezsugorodott.

Álti arra kíváncsi, milyen nagyot estünk és a ridég tények mennyire rácaófolat a politikai doberkörcs, az üsse föl egy percre a „Compas” 1913. évi kötetét. Igen kijozanító és ridég számok feleltélnek jól előbe. A számok szomorú tömegéből csak három csoportot rogadunk ki és ez a három is teljesen elegendő, hogy a nagy leromlást plastikusan elbűnkés járja. A nagy legnagyobb budapesti bank, a nagy vezető magyar pénzintézet 1911-ben, a háborút követőenl megelőző nagy föllendülés előtt is, kere-

ben tíz millió aranykorona fiztá nyereséggel, pontosan 39 millió pengót mutatott ki. Ez

a fiztá nyereség a duplájára felzökent kamattól ellenére, pedig a kamat és a jutalek végeredményében minden bank nyereségeinek a legtöbb forrása, keréken a felére, pontosan 19,950.339 pengőre esökkent.

A nagy esés méreteit ez a szám még élesebben illusztrálja, mint a négy nagybank gondjaira bízott idegen tőkék összege. 1911-ben a nagy nagybank mérlegében összesen 618.055.405 aranykoronát mutatott ki a hitelezők követelesei címén. Ez az összeg 1928-ban 461 millió pengőre esökkent. Az idegen tőkék összege tehát 72 millió pengőrel ez összeg 40% áru esett vissza.

Ki esodálkozhatik ezektől azon, hogy ez a magyar gazdasági élet vérszegény, hogy a vérkeringése lassú és akadozó, annál is inkább, mert 1911-ben a magyar ipari termelés sokkal kisebb összeget vont el a mezőgazdaságtól és a kereskedelemtől, mint ma.

Az állami utépitési munkák ügyében a zsüri előterjesztése alapján megtörtént a döntés

(A Reggel tudósítójától.) A nagy utépitésre beérkezett pályázatok elbírálásá a külön e célra egybeültött zsüri elvégezte és

döntéséről előterjesztést tett a kereskedelmiügyi miniszternek,

aki hozzájárult

a zsüri indítványaihoz. Ugy értesülünk, hogy a zsüri az összes pályázók ajánlatait stvitzgálva s szinte emberfölötti munkát végezve, rövid néhány nap alatt végezte el az átszámítások óriási munkáját. A döntésnél a bizottság mindazon pályázók ajánlatait figyelembe vette, akik már végeztek hasonló munkát s ezeknek ajánlatait közül választotta ki a legolcsóbb ajánlatokat. Ilyen módon

sikerült is az egész utépitést, az előirányzott tizenhét és félmilliónyi összeg keretén belül biztosítani

oly módon, hogy a munkálatok költsége körülbelül 15-16 millió pengót tesz ki a kamatvesztéséggel együtt, míg a fennmaradó összeget egy erősen megszerzett ellenérték szoro költségére fogják fordítani.

A kereskedelmiügyi miniszter döntése most a pénzügyminiszter előtt van, aki azonban csak a döntéselől a szempontjából foglalkozik a kérdéssel, anélkül, hogy az érdemi döntésre be-

emelkedés, mégpedig igen nagyarányú emelkedés csak egy ponton tapasztalható: az adak terén! A nagy vezető magyar pénzintézet 1911-ben adó fejében összesen három és félmillió aranykoronát kevéssel meghaladó összeget fizetett be az államkincstárba. Ezzel szemben az 1928-ban lerótt adók összege a hat millió pengőt is meghaladja. Az emelkedés tehát, ha a csökkent tökémenységét és a még jobban lecsökkent nyereséget is számbavesszük, körülbelül 150%-ot tesz ki.

Másfélszer annyit kell ma a magyar pénzintézeteknek adó fejében befizetniük, mint a holdog éveikben.

S úgy látszik, az adóemelési folyamat minden ígéretes és fogadkozás ellenére, még mindig nem állott meg. A Hitelbank az elmúlt évi még valahogy megusztta. Az 1927-ben fizetett adójához képest 1928-ban csak egy negyedrészre csökkent, néhány száz koronát kivéve, melyet a Kereskedelmi Bank tartja, amelynek adóját 1,398.894-ról 2,232.213 pengőre emelték föl, tehát kerék 60%-kal. Egy füst valóban a kép, amelynek első pillanatra csupán derűs vonalát tűnnek a szembe. Megőtte sürű és sötét árnyék hever s ebben az árnyékban egy ismeretlen, de sajnos, nagyon jól ismert komitens: az adószedő esőréti a perselyt!

felvást gyakorolna és egy értesülünk, hogy a kereskedelmiügyi miniszterium, tekintettel a munkálatok megkezdésének sürzőségére, most már

haladéktalanul megkötö a szerződést a meg-bizandó vállalatokkal

s azonnal elfogja rendelni a munkaszabaszok átadását. Az építési munkának marcius közepén föltétlenül meg kell kezdődnie, mert a tulajdonképeni burkolási munkának számos előmunkálata van és a miniszterium óvakodik attól, nehogy olyan helyzet álljon elő, mint tavaly, amikor tudvalevően a főszervez derékban nem lehetett a Balatonhoz vezető utó közeledni vagy amikor a főváros közönsége még a Svábhegyre is csak nagy kerülővel tudott feljutni az Istenhegyi-úton folyó építkezés miatt. A munka sürős megkezdése követeli, hogy a vállalkozók az anyagokat azonnal lekötés, berendezesek előkészítsék és az anyagszállítást megindítsák. Az utvonalak nagy részén ugyanis az építési anyagot előre kell kiszállítani, még mielőtt a tulajdonképeni építkezés megindul. Az egész 14-15 millió pengőre rugó munkából összesen csak mintegy

6-700.000 pengő esik külföldi yersanyagokra.

egyébként minden fillért honi munkaerők foglalkoztatására fordítandó.

A szénbányák memorandumot intéztek Bud miniszterhez, melyben valóságos monopóliumot kérnek.

Még a kályháinkat is alakíttassuk át, de a szén áráról nem beszélnek

(A Reggel tudósítójától.) A magyar szénipari érdekeltségek néhány nappal ezelőti memorandummal fordultak a közgazdasági miniszterhez, amelyben szénbányászati helyzetét föltárta, olyan követelésekkel lépnek föl s olyan védelmet követelnek, amely messze túlmegy minden iparfejlesztési törekvés jogosságán. A memorandum köszékvívül számot tarthat a közérdeklődésre, mert megtudjuk belőle, hogy a magyar szénfogyasztás hátrányos helyzetbe jutott a külföldi szénok fogyasztásával szemben és így kiderül, hogy a magyar szénipar helyzete sem olyan rózsás.

mint ahogy iparfejlesztésünket általában föl-tüntetni szokás. 1919 óta a magyar széntermelés 39 millió métertermésről 70 millióra, az utolsó év tíz hónapjában 59 millióra emelkedett; 1924 óta a termelés fokozódása 1,13%, míg a külföldi szén behozatala 30,7% s ez a helyzet még tovább romlott 1928-ban, ugyannyira, hogy ha a külföldi szén- és koksz-behozatal katarikus értékét dősdőljük magyar szénra, kiderül, hogy

Magyarország szén- és kokszfogyasztásának 22%-át földözi a külföld.

ami egyértelmű 1953 munkaszűrés keresetének átvizsgálása. A szénbányászati érdekeltségek most intézkedéseket sürgetnek Bud János közgazdasági miniszterrel, hogy a magyar szénfogyasztás érdekében, hogy jobban mondva az import megakadályozására tegyen meg minden, főleg mindaz, amit az érdekeltség kíván töl. Külföldi példákra hivatkozva, rámutat arra, hogy Jugoszlávia és Románia prohibív vámmakkal gátolja meg a külföldi szén importját. Csehszlovákia kontingentálj a magyar behozatalt, Belgium pedig a szénbehozatalt nemcsak ellenőrzés alá helyezte, hanem még

PIRELLI PNEU-ÉS TÖMÖRGUMI
Autómobil Kér. Rt.
Budapest, Balvágny-u. 12.

Dr. KAJDACS szakorvos,
rendelők: 10-4 és 7-8-ig
10, Jozsef-Német 2. szám ford. és női betegeknek

FISKPNEU
AUTOFELSZERELÉS
CITROËN-ÉS FORD-
ALKATREZSEK
TELEFON: 247-97, 255-63
NAGY JOZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 32

a szénfogyasztókat is kötelezte arra, hogy szén behozatalánál indokolni tartoznak az import szükségességét. Ezekre a példákra hivatkozva, a magyar szénbányák azt akarják elérni, hogy az iparfejlesztési törvény intézkedésein túl, amelyek tudvaleg az irják elő, hogy az összes állami hivatalok szükségleteiket csak hazai szénben biztosítsák, még az összes fogyasztási és ipari üzemi csoportok, tehát a cukor-, téglá- és szeszgyárak, a városok és községek, villanytelepek, közművek, hajózási társulatok is

köteleztessenek

a hazai szén fogyasztására. Csak természetes, hogy amint Jugoszláviában, nálunk is a jövőben a vasutak szintén kizárólag magyar szén használjanak; de a követelések itt még komint sinences befejezve, mert még

a magánfűtésekre nézve is elő akarják iratni

a hazai szénfogyasztást. A tavalyi év folyamán épült legtöbb ház központi fűtésre vagy berendezve esődíj úgy, hogy kétszáz vagy magasabb hőértéki szénekre vannak méretezve. Hogy ez a jövőben meg ne történhessen, a bányák azt szeretnék, hogy amennyiben valamely háztulajdonos belső tartózkodása kölcsönét kér, ki kellene kötni, hogy

a kölcsönt csak úgy kapja, ha a kályhákat hazai szénfogyasztásra alakítja át, időmentességet pedig csak az kapjon, aki

hazai szénhasználatra alkalmas fűtőberendezést készített.

A memorandum végül keservesen pánszkodik, hogy a **Közlelviselők Szövetkezete, az Államias Fogyasztási Szövetkezet és a Hangya is jórészt külföldön biztosítja szén szükségletét.**

A szénipari érdekeltségek memorandumának sok szempontból igaz van. Lehetetlen, hogy amikor a külföldi szénbehozatalt kereskedelmi mélegünk passzivitásának egyik főokója,

hatóságok és állami támogatással támogatott intézmények külföldi széneket használnak.

De amilyen igazza van a követeléseknek ebből a szempontból, annyira tulhajtott követelések azok, amelyek a **magánfogyasztást is az ellenérés béklyójába akarják szorítani.** Ezeket a tulzott igényeket annál is inkább

vissza kell utasítani.

mert a szénbányák ezzel olyan privilégiumokhoz jutnak, amelyekkel szemben semmi garanciát sem nyújtanak, hogy a kivételek előnyökért mit nyújtanak a fogyasztóközösségnek? A memorandumban

csak követelések

vannak, de egyetlen szó sem arról, hogy az irakát is fészálítanak ennyi előny fejében.

de a bankok is különbözőképpen értelmezték, amiből aztán gyakran a félreértések, nem egyszer kellemetlen pörök támadnak. Ezeknek elkerülésére főrekszük most a Tébe, amikor Dr. Siechermann Bernát igazgatót az értékpapírforgalomban érvényes elvek összefoglalására és ezek alapján olyan szabályzat kidolgozására kérte föl, amely alkalmas egy egységes gyakorlat kifejlesztésére. A szabályzatot, amelynek kidolgozását Siechermann vállalta, elkészítette után először a gyakorlati üzletemberek, majd a jogszabályi bizálatok alá bocsájdták és csak aztán lépteti életbe a Tébe.

A Beszárktí tizmillió dollárkölesőne a főváros pénzügyi bizottságában elhangzottól fől-szólalás folytán huszonegy óráig az érdeklődés középpontjába került. **Folkusházy** levele azonban, amelyet Sipóczhoz intézett, **tényállásának meggyőző erővel pártkülönbségre való tekintet nélkül megnyugtatta a kedélyeket.** Egyébként évek óta halljuk a közgyűlésen és a bizottságokban, hogy a Beszárkt a bevételeiből és az alapokból vett kölcsönökkel nem fől-zhethet tovább beruházási, fől-jávitási és fejlesztési munkáitait, annál kevésbé, mert **így egyre távolodik a tarifajelzállításnak még a lehetőségétől is.** A hosszulejártu kölcsön tervé tehát várospolitikai körökben merült föl s nyilvánvaló, hogy Folkusházy Lajos, aki nemcsak a Beszárkt vezérigazgatója, **de a főváros egyik legnagyobb értékének vagyonkezelője,** ezt a nagyjelentőségű hitelmelevélet nem fogja az autonómia illetékes szervei nélkül lebonyolítani. Láng Lajos fől-szólalásának a kölcsönre vonatkozó része tehát tárgyaláunna vált, annál inkább foglalkoztatják a gazdasági közvéleményt a Beszárkt kötvényeinek állítólagos valorizálásáról tett kijelentés. Folkusházy ezt a bejelentést is határozott félreértést nem fűrő hangon cáfolta meg és a Beszárkt részéről teljesen tisztázta az ügyet. Láng Lajos azonban, egy nagybank ügyvezető igazgatója, aligha mondhatta a közgyűlésben, **ha pedig már valózsidós híreket a könyvtől, ha pedig már kimondotta, kötelessége telepszni azokat, akik ilencu gondolatokkal járnak és ilyen merénylőtre törekcsenek.** Mert igenis, a háború befejezése óta mindig voltak és vannak is **siber-csoportok,** akik idehaza azzal foglalkoznak, hogy járulékokat, kötvényeket, egyéb adósságleveleket vásárolnak össze, hogy azokra ügynevezett **külföldi konzorciumokat** alapítsanak, külföldi vagy valódi, vagy strohmanner-szerű részeseket szerezenek és fől-ljennek **„a közhitel” nevében „a magyar pénz külföldi hitelnek megvédése”** címen. Akadhatnak, persze, hogy akadhatnak, akiknek már dolruk akadt Blumenthal urnak párisi rentemanipulációja körül is, akik háromszorosára hajtják a városi vagy a Beszárkt-kötvényeket, befolyásos összekötöttéseket szerezenek és majdan megjelennek valamely külföldi csoport nyevében és ha épenszélre nagyon ügyesek, még a külföldiek diplomáciáját is megmozgatják. A Beszárkt kötvényeinek beváltásáról, illetve be nem válthatásáról gondoskodott Trionni? De hogy milyen erőszakos létesékekkel és milyen

Amiről mindenki beszél

A gazdák harca a tőzsdéi határidőüzlet ellen egyre jobban oda redukálódik, hogy tulajdonképpen nem a határidőüzletet akarják megszüntetni, hanem **részletelt akarnak maguknak biztosítani a tőzsdéi gabonaüzlet forgalmának irányításában.** Ez ellen a tőzsdé vezetőségének sohasem volt semmi kifogása, sőt mindig örömmel vettek volna a gazdátársadalom bekapcsolódását. Azok a formális akadályok, amelyek a tőzsdé alapszabályai szerint főmállanak s amelyek nem engedik meg, hogy bizonyos ideig tartó tőzsdétagság nélkül tagok a tőzsdetanács tagjai lehessenek, **nem olyan megváltozathatatlannak, hogy emiatt ne lehessen a kérdést békésen elintézni** s amint értesülünk, e tekintetben is megvan a legjobb szándék a tőzsdé vezetőségében. Sokan már azt is tudni vélték, hogy hét vagy tíz gazdát vesznek be a márciusi választásokon a tőzsdé tanácsába. **A Regcelt** illetékes helyről most úgy informálják, hogy a tőzsdé vezetőségé ebben a kérdésben egyáltalán nem foglalt még állást. Mintahogy eddig, most is szívesen látja a gazdátársadalom képviselőit a tőzsdén, amennyiben formális akadály a tőzsdetanácsba való bejutásuknak, kész arra, hogy ez akadályokat elhárítsa, de a tőzsdé autonómiájának keretén belül a gazdáknek sem biztosíthat más, külön-jogokat, mint a többi tőzsdetagságnak. Arról pedig, hogy az új gazdátanácsosok száma mennyi legyen, **cauillatio nem volt**

még szó, hiszen az erre vonatkozó véleményeket vagy kívánásokat a gazdátársadalmi érdekeltség részéről sem fejezték még ki véglegesen. Ami a határidőüzlet kérdését illeti, azt a tőzsdé továbbra is **főntartja** és utabb szabályozására semmi okot nem lát, mert ha a határidőüzlet terén esetleg előfordulnak visszazások vagy helytelenések, azt a tőzsdé vezetősége a maga autonómia körébe és eszközeikkel amagyi is megtörteti, amint az az utóbbi napokban főlmerült két esetben is megtörtént.

Az egységes eljárás a fővárosi bankok és pénzintézetek üzemvitelének egyes ágaiiban ez az irányzat, amelyet a Tébe hosszabb idő óta megvalósítani igyekeztek. Ismeretes, hogy a mérlegek azonos elvek szerint való elkészítésével kezdődött ez az irányzat, folytatódott a **folyószámlázlet terén** és most a Tébe erre törekcsik, hogy a tőzsdé megbízások kérdébeben is egységes eljárást honosítson meg. Az értékpapírok vételére és eladására szólo, főleg a külföldi rárnyügyleg érkező megbízásoknál annyiféle szokás volt és van divatban és olyan össze-visszaság uralkodik, hogy szinte azt lehet mondani, ahány ház, annyi szokás. A föltételeket a **megbízó közbőség is,**

Leitár utáni rendkívüli kedvezményes ruházati akció

nem maradékarubó! hanem jó minőségű anyagokból a Közlelviselők Fogyasztási Szövetkezete

Budapest V. Gróf Tisza István-utca 18. szám alatti ruházati árúházában!

LEIPZIGI TAVASZI VÁSÁR

1929. évben:

Mintavásár márc. 3—9-ig
Nagy műszaki és építészeti vásár márc. 3—13-ig
Textilvásár márc. 3—7-ig
Cipő- és bőrvásár márc. 3—6-ig

A világ legnagyobb vására Ennek is alkalmas ad szállítás-
 telének előnye bevezetésre. Európa legnagyobb mintá-
 távanyosága. Kimerítő ajánlatot a fal itten üdönsgokban,
 kválításárakban és márkás cikkekben.

NAGY VASUTI KEZVEZMÉNY!
 Különvontat indúl Budapest Keleni pályaudvaról március
 1-én 19.40 órakor, érkezés Lipcsébe 2-án 14.00 órakor. Ingen
 német és csak vizum. Ullevélet átvételén ezen vizumok be-
 szerzése végett legkésőbb február 23-ig.

Lakádteljesítések legkésőbb február 30-ig.

Közlelbi fővilágosítást nyújt a tisztáltothi képviselő:
Gubauer Ottó igazgató, Budapest VI, Teréz-örv 46. t. 3.
 Telefon: Automata 230-81. Hivatalos 145 9 3-ig és a
 Leipziger Messamt, Leipzig.

Női szövet, angol, duplaszélés	4.80 és 5.80
Gyapjuszövet, la	12.—
Mosdélén, la	—88
Kunavász	1.20
3 méter prima gyapjú főr- áltónyszövet, mindeu hoz- závalóval	38.—, 41.—, 52.—
Ennek elkészítési díja mér- ték szerint	40.—
Tehát egy teljes öltöny, az összes kellek- kel, méretek után, jó kiviteben, kitűnő szabással elkészítve, összesen	78.—, 92.—
Férfi önkötős nyakkendő	—70-től
Nehéz, tisztá selyem la minőségű nyakkendő	3.—től
Szafin és ripsz gyermekruhára, métere	1.55
Foulard imprimé válogatott szép mintákban, la nehéz minőség- ben, métere	3.90
Vértehető női kabát	—28.—
Női harsnya, divatszínekben	—1.36
Főrharsnya, la, hibátlan	—80-től
Férfi divatszokni, tartós, iz- léses	—1.25-től 1.90-ig
Női reformnadrág	—1.65
Női divatnők	—19.-től 21.—ig
Női pongyola	—8.—
Férfi zeifrengék, puflin- gegek és frakkgegek, arig a készlet tart	3.—, 5.— és 8.—
Férfi puhakalap, egyes számokban	3.— és 5.—

Férfi glazekesztyű fekete dísz- tással, la minőség	—1.50-től
Férfi zsebkendő la	—60
Kész férfi sport- és saccóöltöny angol szövetből	—54.—, 60.—
Női kötöttkabátok és mellények, la gyapjúból	5.—től
Női nadrágkombiné, la, batiszt, ere- deti svájci himzés	—5.—
Női készlet, ing és nadrág	—5.—től
Sima shantung (nyerselyem)	—1.90
Mintás crépe de chine, la minőség	—8.—, 9.— és 13.—
Burberry-utánzatból férföltöny	48.—, 52.—
Nehéz nyerselyem, főr- öltönyre	—8.—től 16.50-ig
Brokát selyembélés, 90 em. széles	—5.90
Melirozott, angol, mintás sportharisnyák	—0.95-től 1.75-ig
Patentszámú gyapjú sportharisnya	—2.40
Solvemharisnya, kis hibával	—3.40
Fiu és leányka matrőzkabát arany- gombokkal	—23.—
Kötőpamuk, orsó- és borgolócérnak teljes kiadásítása, 60% enged- ményel, főltnő olcsó áron.	
Reformnadrág	—1.05
Chiffon, la	—75 és —95
Barehet, la	—1.38
Finkozium, angol szövetből	—13.—
Tenniszflanel	—98
Karton	—78
Festő, la, szintartó	—97

Előrangú minőségű árúk! Olcsó árak! Ritka bevásárlási alkalom!

befolyásokkal akarnak egységek meg nem engedett sikerszerű és hazaáruló hasznokhoz jutni, ezeket teleplezni elemi kötelesség!

Azok a betörők, akik a berlini Disconto Gesellschaft sajeleit kifosztották, nemcsak nagyszilű büntügyi problémát adtak föl a rendőrségeknek, de talán még sokkal nagyobb jogi kérdést a jogászoknak. Ki téríti meg a saje-tulajdonosok kárát, ez az a kérdés, amely körül most fél Európa jogászai vitáznak hírlapokban, fölolvásokban, sőt most már rápiratokban is, mert a kárterítés, amelyre esetleg a Disconto Gesellschaftot ítélik, olyan nagyarányú lehet, amínőre még nem volt példa a kárterítés történetében. Az intézet ugyan azzal próbál védekezni, hogy vis major esete forog fönn, amire azonban a jogászok azzal érvelnek, hogy hiszen a feltek éppen azért helyezték el a sajeiket ingóságáiknak, hogy a vis major ellen védjék és főleg, hogy betörések ellen vigyék biztos helyre. Aki tehát ebbe az esetben vis majorra hivatkozik, a saje intézmény lényegét támadja és ha elfogadják, a Disconto Gesellschaftnak ezt az álláspontját, vége volna a bankok egész saje-üzletének. A másik álláspont szerint a kárterítés a biztosító társaságokat illeti. Csak hogy a sajeiket rendszertint kétféle alapon szokták biztosítani. Vagy a saje-díj többszörösére, vagy a bank összes biztosításának egy hányadára. A károsultak azonban ezeket a biztosítási összegeket nem fogják elfogadni, mert senki sem tudja velük szemben igazolni, hogy milyen értéket képviseltek azok a tárgyak, amelyeket sajeikből elemeltek a betörők. Bizonyára nem egy saje-tulajdonos fogja kihasználni ezt a helyzetet és többszöröseit jelenti be igazán kárának, de ha az igazi kárt vállalja is be, nagy kérdés, vajjon ez a biztosítási összeg csak megközelítően is kárpótolja e veszteségeit. A bíróságok, amelyeknek egyebékként ilyen saje-ügyben nincs is joggyakorlata, hiszen ilyen eset talán ismeretlen is az egész judikatúrában, szintén nem foroghatják el azt az álláspontot, hogy a kárvalottak tartoznak megelégedni annyival, mint amennyit a biztosító társaság ad a banknak. Senki fia sem tudja tehát, miképp fogják ezt a komplikált, nehéz kérdést eldönteni, csak az a keserű humoros ember, akinek egyetlen vigasztalása az, hogy akinek nincs sajeje és nincs semmije, amit safeba tegyen, a legboldogabb a világon. Nincsenek problémái sem.

A magyar ivarnak nincs oka panaszra, ez még a Nemzeti Bank óvatos kijelentése is nyíltan kimondotta, de olyan nyugodt megelégedettséggel egyetlen magyar iparág sem tekinthet vissza az elmúlt két esztendőre, mint a magyar műtrágyaipar. Egy kis számszlopot írunk ide le s ezek a számsorok minden beszédnél ékebben megmagyarázzák, miért zárhatják le a magyar szuperfoszfátgyárak nyugodt elégedettséggel az idei mérlegüket, éppen úgy, mint ahogy a múltévi mérlegüket lezárták.

Superfoszfát termelt

1924-ben Magyarország	42.850 tonnát
1925-ben már	71.780 "
1926-ban	86.900 "
1927-ben pedig	115.990 "

Az elmúlt 1928-as esztendőben ez az emelkedés már nem lesz olyan jelentős, bár a végleges termelési adatok még nem állanak rendelkezésünkre, espedig azért, mert az egyébként is éjjel-nappal szakadatlan izzóüzemű, produktáló gyárak termelőképességét nem lehet olyan gyors iramban továbbfejleszteni. A magyar föld-birtok termelőképességének fokozására igen nagy előnyt jelent a műtrágyatermelés és használat e föllendülése, amelynek végső oka az a nagymértékű pénzügyi támogatás, amelyvel a földművelésügyi miniszterium lehetővé tette a kihitelezés nagymérvű fölfokozását. Hogy ez a nagyszabású üzlet milyen hasznot jelent a műtrágyagyáraknak, arra csak egyetlen adat is jellemző világot vehet. A külföldi verseny kikoposolásra a műtrágyagyárak keresztülvittek, hogy az importált műtrágyára mázsánként 1 aranykorona vádot vetettek ki, ennek a következmenye volt az, hogy az 1927-ben még 35.500 tonnára rugó behozatal 1928-ban egy csapással megszűnt. Ez viszont annyit jelent, hogy a magyar műtrágyagyárak, ha nem is teljes összegében, de 90% értékig megkeresték a vámdifferenciát, ami egymillió pengő megvalósuló összeget jelent a termelés mai állásánál évenként. Ennél könnyebben, kockázattal és fáradságmentesebben igazán egyetlen magyar ipar sem könyvelheti el nyereségét.

Ne keressen fel mindaddig, míg megbizhatóságunk felől nem érdeklődött ismerőseinel, akik nálunk már vásároltak. **Keletiszőnyegek, antikbutorok vitrin műtárgyak** míg a közlet tart - olesoban mint bárhol - kaphatók. Gépszőnyegosztályunkat **végleg feloszlattuk.**

ANTIART RT. (Stenberg Z. J.)
VII. Páh. és Kézincs-utcai sorok 1-12

SAKORVOSI rendelés
vár- és nemibeteg részére
EZÜST SALVARSAN ÖLTÉS
Hendelés egész nap, Rákóczi ut. 32. I. e. l. Rökussal szemben

Mire kötelezi az exportfejlesztő intézetet a kormányval kötött szerződése?

(A Reggel tudósítójától.) Hosszu tárgyalások és hónapokig tartó buza-voana után végre a kiviteli intézet megkezdheti működését! Szombaton leárkeztelt az intézethez a kereskedelemügyi miniszter leirata, amelyben az alakuló közgyűlés megtartását elrendelt. Ezt

a közgyűlést a hét valamelyik napjára össze is hívják. Az új exportintézetnek a kormányval kötött szerződése szerint

nyolc lefontosabb kiviteli piacunkon egy-egy felhatalommal felruházott tisztviselőt kell alkalmaznia

és ezenkívül minden nagyobb piacon egy ottani céget kell képviselével megbízni, a kereskedelemi miniszternek pedig joga van, hogy további képviselők felállítását rendelje el. Az intézet ezenkívül utazó tisztviselői útján köteles az egyes piacoktól állandóan látogatni, mégpedig lehetőleg egy-egy szakma kollektívá mintáival. Az intézetnek a szerződés szerint, egyik főfeladata az lesz, hogy a külföldön a magyar kivitel érdekében

propagandát

fejtsen ki, magyar cégek érdegeiket terjessze, magyar kiviteli címért adjon ki, áramtávasárokat rendezzen s társas üzleti utazásokat szervezzen. A külföldi közmunkák kiadásait is figyelemmel kell kísérnie az exportintézetnek s a nyilvános versenyutalgások föltételeit, a szükséges mintákat gyűjtienie kell s azokat a magyar érdekelteknek

pártatlanul rendelkezze kell bocsátania.

a peres ügyekben rendelkezésre kell állania annyiban, hogy megfelelő jogi képviselőket

kell ajánlania, ügynökei utján pedig ilyen ügyekben is támogatnia kell a hazai exportálakat. Nem érdekeltlen az a szerződésileg meg-szabott köteletség sem, hogy évenként néhány egyetemet végzett ifjút kell alkalmaznia,

ezek közül hármat külföldön elhelyeznie, s összesen hateraz pengőig terjedő ösztöndíjban részesíteni. A minisztérium által kiküldött biztos évi tiszteletdíját a szerződés 3000 pengőben állapítja meg, míg az igazgatóság és a választmányát a közgyűlés fogja megszabni. Üzletek közvetítésért jogja lesz az exportintézetnek

proviziót felszámítani,

de ez nem lehet több, mint amennyit az illető szakmában és az illető piacon a jobb ügynökök számitani szoktak. természetesen felszámíthatja az intézet az üzletek közvetítésével járó közkiadásait is. Végül ki van kötéve, hogy 1930 december végéig

legalább tíz, azonban pedig legalább évi tízenként millió értékű exportüzletet kell lebonyolítania,

mert különben minden százezer pengő után, amely az előírt forgalmi értékbeli hiányzik, egyezzeröszög pengőig kell visszatérni az államnak abból a 300 000 pengőből, amelyet évi szubvenció gránátt kap. Az intézet részvényeseinek tiszta jövedelméből a részvénytőke 6%-át kell fizetni, az ezen fölül maradó tiszta jövedelm

30%-át pedig a kereskedelemügyi miniszter rendelkezésére kell bocsátania.

A szerződés hatálya 1933 december 31-én megszűnik.

Magyar Általános Hitelbank 1928. évi mérlege 7.446.929 P-át a 1927. évihez képest mutat, az 1927. évi 6.984.093 P-ral szemben. Az igazgatóság az a 16-iki közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy az 1928. évi osztalékra, mint tavaly, 4.554.000 P fordítsanak: részvényesek 25 P-t, fizetőknek. Rendes tartókézalapra 800.000 P-t. Bizvitelők jutalmára tartóké mellett 824.000 P-t fordítsanak. A kamat- és osztalékjövdelem 11.067.508 P-re, mint ével szemben 2.115.053 P-vel szaporodtak. Az arkonok olért 534.308 P nyereség az 1927. évi 58.974 P-vel haladta meg. Adók s hitelek 1.399.300 P-összege 236.455 P-vel haladta meg a múlt évihez képest. Kiadások. Adások 1927 millió P-vel (1927-ben 1848 millió), a váltótára 10,6 millió P-vel (1927-ben 8,8 millió) szemben a mérlegben. Értékpapírok állománya 1927-tel szemben 4 millió P-vel, a kölcsönök értékeltsége 23 millió P-vel emelkedett. A takarékbetétek 31.250.256 P-re (1927-ben 41.134.567 P) a folyósulások betétek és hitelek összege 292.201.429 P-re (1927-ben 255.383.380 P) emelkedett. A zálogjövdelem állománya 1928 végén 7.469.066 dollár (a múlt év végén 3.983.914 dollár) volt, a zálogjövdelem kölcsönök - a háztalálókra folyósított 84.900 dollár kivételével - meggazdasági ingatlanokkal vannak földéve. A mérlegzárma főösszege a tavalyi 378,3 millió P-vel szemben 448,3 millió P-vel megnövekedett. 4.658 millió P-re (1927-ben 4.004 millió P) az összforgalom a főösszev egyik oldalán 23.431 millió P-re (1927-ben 18.360 millió P) emelkedett.

Magyar Leszámlító- és Pénzváltó-Bank a tavalyi 5.511.000 P-vel szemben 1928. évi mérlege szerint 6.454.000 P-ralit nyereséget ért el. Tiszta nyeresége a tavalyi 2.367.141,37 P-vel szemben 2.308.144,66 P-t megnövekedett nyereség alapján a bank ismételen nagyobb osztalékok juttathat részvényesének, vagyis 7 P-t, a tavalyi 6,50 P-vel szemben. Az aranyérleg megállapítása óta fokozatosan emelte osztalékát: 1925-ben az 1924-ben 6, 1927-ben 6,50, 1928-ban 7 P, vagyis 40%-os az emelkedés 1925 óta. Az intézet kezelésére bíztó idegen tőkét az 1927. évi 83.537.126,41 P-vel szemben most 105.059.444,91 P-vel szaporodtak. Váltótára a tavalyi 21.579.096,17 P-vel szemben 26.019.471,43 P-t mutat ki, adások 5464, 4 millió 224,27 P-ral (49.540.526,17 P-re emelkedett. A bankári vésit követelés 75 millió P-re emelkedett. Amig a mérleg egyik oldalának főösszege tavaly 119.803,74 P-vel volt, addig 1928-ban 157.100.175,52 P-t tesz ki. A jelzálogjelt terén továbbá 9.718,10 P (1.704.930 dollár) új kölcsön folyósítottat úgy hogy az 1925. évi végi jelzálogkösség 31.235.529,51 P-re nőtt. A bank Debrecenben 3.400.000 dollár 33 éves tőkezetes közégi kölcsönt

nyújtott. Az intézet Áru-és pénzváltó ügynöksége jelenlévő nyári feladata a tavalyihoz hasonlóan a Független Bankkal Beesen érdekeltségű alapon folytatott gabonakiviteli szervezést, a Barcsi Társaság, a Nagyböcsérekéi Cukorkvárv (Délköz) és a bank által vállaltat ki. A bank által intézetet saját tőkénen 9% millió P-vel mutat ki, a kezeltetve bíztó idegen tőkét 2,7 millió P-re. Az utóbbiakon állított intézeti kiegészítő záró üzleteket.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület közgyűlése az igazgatóság javaslatát egyhangúlag elfogadta és elhatározta, hogy a 3.400.388,54 P nyereségből (tavaly 2.850.197,64 P) 14 P (tavaly 12 P) osztalék fizetessék. Az osztalék 40.000 drb. a régi részvényeseknek följelöltendő új részvény kibocsátással 10.000.000 P-ral 300.000.000 P-re emelkedett. Ezek kibocsátási ára 15 P, E részvények a 14 P-s osztalék fizetelmébevetelével 75% of megaladó 15-velmérésreket biztosítanak. A régi nyugdíjasok nyugdíj-nyereségének arányszámát 402,43 333,75 P-re emeltes az osztalék teljesítéssel nyugdíjkiadására 75% föl 90% ra emellett 60. Az igazgatóság Kurdin József és dr. Fábry Géza föltisztviselőket egyeztetők. Menzsl Lajos és Wylder Tivadar helyi föltárolókat föltárolókra nyerte ki.

Hazai Bank Rt. 1928. évi mérlege 3.000.888,54 P-ralit nyereséget mutat föl az előző 2.664.376 P-vel szemben, s mérleg 1.535.199,4 P-t tiszta nyereséggel szeml, szemben az előző 1.058.988,30 P-vel. A nyereségből 1.125.000 P (előző évben 720.000 P) fordítandó a föltévt évben föltalált alptokó után osztalék fizetésére, úgy hogy minden 10 P névértékű részvény után az 1928-ra 1,50 P osztalékot (11,25% zsetek). A váltótára 21.046.092,27 P-re, a bank által kezelt betétek és idegen tőkék 10.191.443,30 P-re emelkedtek. Az intézet kedveze mobilizációt bizonyítja a betétek és hitelek fötelenek hamiltor mobilizáció aktiválkái való szembeállítás. Az intézet érdekeltség tartozó csoporton vállaltk-nál föttaló érdekeltség huzonyonon a konzervatív mérlegelési telv elvnek meggelölően változtatlan érdekeltség, e föttelkben igen jelentékeny tartalékok rejjenek.

Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. elhatározta, hogy az 1928. évi 191.116,63 P-t a múlt évi 181.432,3 P-vel szemben tiszta nyereségből részvényesek 2,50 P-10% osztalékot fizet. Az igazgatóság dr. Gyöngyösi Józsefet és Pollátsék Sandort utrávalasztották.

Magyar Tisztviselői Takarékpénztárának föttalómánya 20% kal emelkedett, 1928. évi tiszta nyeresége 193.793,37 P. A közgyűlés 1927. évi 10% osztalékkal szemben 1928-ra 12% vagyis 10 P névértékű részvény után 1,20 P osztalékot fizet.

TUNGSRAM

A TÖKÉLETES IZZÓLAMPÁ

VASÁRNAPI SPORT

Siflis megsérült a szezonnyitó futballmérkőzésen,

amelyet a Ferencváros könnyen nyert meg 2:0-ra a Budai 33-as ellen

AZ ÚJPEST NEHEZEN CSIKART KI 4:4-ES ELDÖNTETTEL A JOBB III. KERÜLETTŐL

(A Reggel tudósítójától.) A futballisták kemény fából vannak faragva és a csikorgó híd, meg a esontkeményre fagyott pálya sem tudja visszarúsztatni őket attól, hogy drossche állóznak meg ne tartásuk az első tréningmeczeket. És úgy látszik, nem kevésbé kemény legények a futball rajongói hívei sem, mert

a két elsőosztályú profi tréningmeczest májdnem ezer ember dőregette, fogozta végig.

A látottak bizony alig melegeztették föl a mindönre elszánt nézősereget, hiszen komoly játékról szó sem lehetett. A Ferencváros a Budai 33-sal játszott tréningmeczest és győzött — a nagy hidegre való tekintettel — mindössze 20 percet fűlédökben egy-egy góllal 2:0-ra. — Ez a kétszer husz perc is elég volt ahhoz, hogy a zöld tiszerek megbánják a korai szezonkezdetet, mert

kapusuk, Siflis olyan szerencsétlenül esett el a fagyos talajon, hogy ferden megsebesülve, át kellett adnia helyét Amsinak.

A másik tréningmeczest Újpesten játszották Újpest és a III. ker. FC csapatát, valamivel „tízesebb” hangulatban. Ezen a meccsen 8 gól esett, mindkét oldalon 4:4, a túlság pedig az volt, hogy a vendégesapat játékosai vannak jobb formában és az újpesti futkra már nagyon ráérne a rendszeres tréning. A mérkőzésekről alábbi tudósításaink számolnak be:

Újpest—III. ker. FC 4:4 (1:1)

A keményre fagyott talajon nehezen indult meg a játék. A játékosok csuszáltak, bukásoltak a jeges pályán. Később azonban megszokták a talajt és egyre jobban „belemelődtek” a játékba is. Ekkor rövid ideig teljes mértékben kielégítették a szokatlanul nagy számban megjelent nézősereget. Leginkább a III. ker. FC játékosai tetszettek, akik

határozottan fűlélmultak a tréningjük elején tartó hia-telér játékosokat.

Különösen Komor, Senkey I., Drössler voltak jók, míg Újpesten P. Szabó és Acht van biztató formában. A III. ker. kezdi a játékok és azonnal veszélyes támadásokat vezet. Csak a 6. percben szabadul föl Újpest kapuja, amikor Ströck révén támadáshoz jutnak. Vekhaus 83-szalad a szélsőre, a bérda azonban elferelli az üres kaput. Újra III. ker. támadások következnek. A 22. percben Fogl III. 16-oson belül

A hideg időjárás miatt csak március 3-án kezdik meg a bajnoki futbalszezont

Földessy szövetségi kapitány aggódva várja a február 24-iki párisi magyar-francia mérkőzést

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután a szokatlanul hideg időjárás ellenére is le játszották a budapesti futballcsapatok néhány tréningmérkőzést, ezek a korai meccsek azonban teljes mértékben igazolták azokat, akik a labdarúgószövetségben

a szezonnyitási elhalasztásának csináltak propagandát.

Bármennyire kívánatos volna, hogy csapataink a két hét múlva esedékes francia-magyar mérkőzés előtt legalább egy komoly bajnoki küzdelemben vegyenek részt, mindenképpen jogos az az aggodalom, vajon helyénvaló-e a játékosokat a jégterreger borított pályára küldeni és kitenni őket a megfázás és a megsérülés veszélyének. Az első profilja intőző kollegiuma hétfőn este határoz arról, hogy

megkezdje-e február 17-én a bajnoki mérkőzéseket, vagy pedig a szezonnyitót egy héttel elhalasztják.

Fodor Henrik, a Profisövetség főtájkára, ezeket mondotta A Reggel-nek:

— A példátlanul kemény időjárás a futballcsapatok vezetőségét a legnehezebb helyzet elé állítja. Amugy is rendkívül kevés terminus áll rendelkezésükre, küszöbön áll a február 24-i magyar-francia válogatott mérkőzés is, legfőbb ideje volna tehát, hogy a tavaszi futbalszezon végre meginduljon. Nekem

faultolja Drösslert és

a megítelt 11-est Komor belővi.

Gól után Újpest veszi át a tempót, ezután a 31. percben Senkey vét hendzset a 16-oson belül és P. Szabó ugyancsak 11-essel kiegyenlít.

Szünet után a 3. percben P. Szabó korneréből Borsányi a 16-osról megszerzi a vezetést (2:1). Most állandóan az Újpest-fölény és a 13. percben

Ströck korneréből Auer a harmadik gólt juttatja a III. ker. halójába, nemskóra ezonban Komor egyéni játékkal 3:2-re javít.

Gól után erősít a III. kerület és a 35. percben Komor megszéri helyzetét lövéssel kiegyenl. (3:3). A 36. percben

Drössler nehéz szögöl gyönyörű sarhos gólt szerez

és P. Szabónak csak befejezés előtt 2 perccel sikerül 4:4-re javítani a végeredményt.

Ferencváros—Budai 33-as 2:0 (1:0)

Kétszer huszperces mérkőzés játszott a két csapat a szél felőltekett pályán, amely ennek következtében — ha lehet — még sikosabb lett.

A játék egész gyöngye nivón mozgott,

aminek főként a lehetetlen talaj volt az oka. Ugyancsak a talaj okozta az első félidő vége felé Siflis sérülését is, aki addig félig megragyva fagyta, miként folyik a játék — a Budai 33-as térjében. A helyére beálló Amsinak sem akadt dolga, mert

a Ferencváros tartalékcsapata is könnyen intézte el a dermedt budai játékosokat.

Különösen Tunigold tetszett a közel 600 főnyi közönségnek, mellette Szedlaesch és Koszta játéka érdemel megemlítést. Az első husz percben csak a vezető gól, amelyet a 16. percben Szedlaesch lött Koszta pompás beadásból.

A második gólt Tunigold fejessel szerzi meg a Ferencváros.

a második félidő 19. percben. A gól után azonban letűnik a mérkőzés.

UTE amatőr—Vasas profi 1:0. Csak egy félidőt játszottak.

Nemzeti—Pesterzsébeti Husar 4:1 (1:1).

val készül, még sem jutott el odáig, hogy egy valószínű csapatot össze tudjon állítani.

Az elképzelhető legnehezebb helyzet előtt áll, amit még csak súlyosbítana a bajnoki szezon elhalasztása. Az eddigi szövetségi tréningek tanulságairól és jövő terveiről a következőket mondotta A Reggel-nek:

— A helyzet egyáltalában nem nevezhető kedvezőnek, hiszen mindaddig még nem sikerült komoly meccstréninget tartani, az eddigi szövetségi tréningek csak mozgástréningek voltak és nem adtak alkalmat arra, hogy a játékosok komoly formájúra és az állóképésre következtessenek. Sajnos, az a helyzet, hogy

még az sem biztos, vajon jövő vasárnap lehet-e mérkőzéseket tartani.

a magam részéről ugyanis nem ellenszem a bajnoki meccsek elhalasztásai. Egyébként azt tapasztaltam, hogy a szövetségi tréningben résztvevő játékosok valamennyien jó kondícióban várják a szezonnyitást, az ősz sérültek is mind meggyógyultak. Ez az egyetlen öröndetes jelenség. Nevekről az adott helyzetben korai volna beszélni, hiszen éppen az a korai válogatott mérkőzés hátránya, hogy nem ismerjük a reális pályaviszonyokhoz mért formákat: Éppen ezért szerdán tartok még egy szövetségi tréninget az Hengyal utáni pályán, amelyre a következő játékosokat hívom meg: Kapusok: Szollár, Schönfelder; hátvédok: Davidovics, Dudás, Reisinger, Mittelmann, Soponyai; középsők: Elhogen, Sági, Bobrik, Pólt; csatárak: Savanyó, Reinhardt, Sobes, Steiner, Hájós. Részlet fog venni a tréningben a Hungária épész legénysege is. Ezt a listát még kiegészítem hétfőn este az intőző kollegiuma ülése után. A játékosokat ugyanis nem akarom a bajnoki meccsek előtt igénybevenni és a klubtréningektől sem akarom őket elvonni.

A válogatott csapatot jövő vasárnap este állítom össze

és a kijelölt csapat elutazás előtt szerdán még egy egész könnyű tréninget tartok és esütőrtökön indul Párisba. Legjobb esetben tehát egyetlen bajnoki vasárnap áll rendelkezésemre, hogy a játékosokat komoly meccsen illyelhessem meg, ez pedig túlságosan nagy hendikepet jelent azokkal a franciákkal szemben, akik az egész felet átjárásolták. Az ellenünk játszó francia csapatban mindössze két párisi játékos, a csapat többi azok a kemény védők játékosok adják, akik például a becsi Rapidot háromszor is megverték. Mindezek komoly gondolkodásra késztetnek és valóban — semmi okunk sincs rá, hogy — még a múlt évi 13:1-es győzelem után is — könnyen vegyük a franciákat...

Az Eötvös-reál csapata győzött a középiskolai vízipóló-tornán

Eötvös-reál—Kemény Zsigmond-reál 8:0 (4:0)

(A Reggel tudósítójától.) A középiskolai vízipólótornát vasárnap fejezték be a Budaszerződésben. A versenyben 26 középiskola csapata vett részt. Ezek közül a IV. kerületi Eötvös-reál és a VI. kerületi Kemény Zsigmond-reál kvalifikálták magát a vasárnapi döntőre.

A vízipólótorna az Eötvös-reál fölénységgel győzelmevel végződött.

Félidőnként 4-4 gólt dobva, 8:0 gólaránnyal győzött a Kemény-reál ellen. A gólokot Reich II. (4), Reich I. (3) és Windisch osztozta. A győztes csapat legjobbjai a Reich-ívrékek voltak, míg a VI. kerületi reál csapatából, a súlyos vereség ellenére, Masánszky és Pajor mutatott jó játékok. Bíró: Speisegger Ernő.

A torna döntője előtt a harmadik helyezést, Mátyás-utcai Kereskedelmi 13 (3:0)-ra győzött a KISOK kombinált csapatát ellen Mány János brácsakodó mellett.

A 14 éves alatti diákoknak kiírt két staféta-verseny az alábbi eredménnyel végződött:

10x40 méteres gyorsaság: 1. Eötvös-reál (Smédits, Hofmann, Windisch, Malomszky, Reich II., Schaller, Potoláb, Stefanics, Lukács, Reich I.) 4 p. 19.6 mp. 2. Kereskedelmi Akadémia 4 p. 20.4 mp.

20x40 méteres mellúszás: 1. Kereskedelmi Akadémia (Kovács Károli, Schilling, Scitler, Liepski) 3 p. 10 mp. 2. Barcsenyi-reál 3 p. 14 mp.

A vízipólótorna helyezéstől fölül az Eötvös-reál, a MÚSZ, a Kemény Zsigmond-reál Budapest székesfőváros, a Mátyás-utcai Kereskedelmi pedig a KISOK-érmet nyerte.

A tornászvilágbajnok Budapestén

A Budapesti Torna Club nemzetközi dísztornája

Március 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Rádius Filmszínházban a Budapesti Torna Club nagyszabású nemzetközi tornánéppé rendez Résztevők: A BTC helygcsapatát, azután a magyar bajnok tornászokat: Pellén és Péteren és a magyar bajnoksapat tagjain kívül a tornász világbajnok Stukelj Leon és Primoze és az amsterdami olimpiás második helyezetteje. Az ünnepélyt bevezető beszéddel Domény Károly államtájkár, az OTT alelnöke, a MOTÉS elnöke nyitja meg.

Ami csapataink anyagi helyzetét illeti, ebben a tekintetben nagyon szomorú a helyzet és én még tovább rosszabbodást jósolok, ha sürgős segítség nem érkezik.

A nehezen meginduló futbalszezon a profisövetség főtájkára szerint semmi jóval nem kecseredik, nem baj tehát, mentül — később kezdődik. Arvél iz-attaliban lesi azonban a szezonnyitó bajnoki mérkőzéseket

Földessy János

szövetségi kapitány, aki a franciák elleni mérkőzésre már hetek óta a legkomolyabb munká-

A svájci válogatott futballcsapat katasztrófális vereséget szenvedett a németektől

Németország—Svájc 7:1 (3:0)

Mannheim, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Harmincezer néző előtt a dán Andersen bíráskodásával játszottak le a Németország—Svájc nemzetközi labdarugómérkőzést.

A németek óriási meglepetésre 7:1 (3:0) arányban fölényesen győztek.

bár a csapat két főerősége, Stuhlfant és Homaner nem játszottak. Kress és Sobek, a két tartalék várokozásokon fölül szerepelt.

A németek győzelme teljesen megérdemelt volt.

Kitűnő kondícióban, nagy lelkesedéssel és pompás technikai fölkészültséggel harcolták ki a

mindenképen föltűnést keltő eredményt. Kitűnően játszott Frank, aki Hoffmann mellett a mezőny legjobb embere volt. Pöttingen center és általában az egész védelem nagy formát játszott, míg a svájci csapatnak éppen a védelem volt a leggyengébb része. Sem Weiler, sem Ramseuer nem tudták fogni a gyors német szélsőket. Az első félidőben

Frank, Sobek, majd újból Frank góllalval már 3:0-ra vezetnek a németek.

a második félidőben folytatódik a góllálás. Előbb Pöttingen rug gólt, majd kétszer egymás után Frank, végül is Sobek zárta le a sort. A svájciak egyetlen gólját Weiler I. rugta — tízenegy eső!

Thunberg revánsot vett Ballangrud Európa-bajnokon a gyorskorcsolyázó világbajnokságban

A finn világrekorder csak pontozással hódította el az elsőseget Ballangrudtól

Osló, február 10.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A finn Thunberg és a norvég Ballangrud már a davosi Európa-bajnokságban is élet-halál-küzdelmet folytattak az elsőségért. Davosban minimális pontkülönbséggel Ballangrud javára dőlt el a klasszikus verseny, most azonban

Thunberg revánsot vett félelmetes ellenfelén.

amennyiben a gyorskorcsolyázás legnövésesebb versenyére, a világbajnokságra, szintén csak pontkülönbséggel, „a jég Nuruviának” a javára dőlt el. A verseny szombati, első napján 500 méteren Thunberg, 5000 méteren pedig Ballangrud győzött. Vasárnap a norvég király és a trónörökös is megjelent a versenyen, Norvégia remélt győzelme azonban elmaradt, amennyiben Ballangrud egyik távon sem tudott győzni és így két távon aratot győzelmevel és 500 méteren elért briliáns eredménye alapján (43.1 másodperc)

Thunberg lett a világbajnok.

A vasárnapi két futam részletes eredménye a következő:

1500 méter: 1. Thunberg (finn) 2 p. 21 mp. 2. Ballangrud (norvég) 2 p. 25 mp. 3. Stalsrud (norvég) 2 p. 25,3 mp. 5000 méter: 1. Stalsrud (norvég) 17 p. 57 mp. 2. Ballangrud (norvég) 17 p. 59,2 mp. Thunberg a hatodik helyen végzett.

Kikaptak Bécsben a magyar műkorcsolyázók. Bécsből jelentik A Reggel-nek, hogy a Wiener Eislauf Verein vasárnapi nemzetközi műkorcsolyázó-versenyén a BKE reprezentánsait sorozatos vereségek érték. A hölgy-szeniorversenyt Burger Fritz nyerte Brunner Melitta előtt. A szeniorversenyben: 1. Perhauser József (WEV) győzött. 2. Zetzelmann Rezső (WEV). 3. Vadas Márton (BKE). 4. Hartmann Ottó (Kunsteisbahn, Bécs). 5. Szendrő István (BKE). A junior hölgyverseny győztese: Hornung Erika (Bécs). 2. Pateschl Steffi (Bécs). 3. Levezky Piroka (BKE). 4. Tóth Szilvia (BKE). A juniorversenyt Arlan Walter (WEV) nyerte Felsinger ellen (WEV). 3. Vadas (BKE). 4. Szendrő (BKE).

A kaposvári birkózók győzelme a zágrábiak ellen

Kaposvár, február 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Kaposvár—Zágráb birkózóversenyt 14:8 arányban a kaposvári birkózók nyerték. Minden csulcsportban kétszer mérkőztek a versenyzők és a két meccs összeredménye döntötte el az elsőseget.

Részletes eredmények: Légsúlyban Székely (Kaposvár) győz Gyurkovits (Zágráb), nehézsúlyban Fehér (Kaposvár) győz Volvodits (Zágráb), könnyűsúlyban Szilárd (Kaposvár) győz Meisner (Zágráb) ellen. A középsúlyban Galambos (Kaposvár)—Vukovát (Zágráb) és a nagyközépsúlyban Palotás (Kaposvár)—Palkovics (Zágráb) mérkőzés mindkét alkalommal döntetlenül végződött.

Kalmár nyerte a Spárta jubileumi kardvívó versenyt

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este tartották meg a Spárta AC jubileumi kardvívóversenyének döntő küzdelmét a Lovass-féle vívóteremben. Nyolc elsőrangú vívó 28 asszony kezesfűl igyekezett a győzelmet és — Budapest székesfővárosának tisztelőitől megszerezni. A küzdelemben, sajnos, most sem vettek részt olimpiai vívóink.

A versenyt Kalmár István, a NYC tehetős vívója nyerte meg.

aki csak Bangha Béla MAC től kapott ki. Meg-

említésre méltó a második helyre szorult Tibanyi László munkája is, aki nagy fölényvel intézte el ellenfelét. A verseny

részletes eredmény:

1. Kalmár István NYC, 6 győzelem. 2. Tibanyi László Vénfűk, 5 győzelem. 3. Doros György RAC, 5 győzelem. 4. Kócsos Endre VAC, 4 győzelem. 5. Bangha Béla MAC, 3 győzelem. 6. Székely Géza BBE 2 győzelem. 7. Tóth Péter MAC, 2 győzelem. 8. Stauber József FTC, 1 győzelem.

Az uszodahiány miatt vasárnaponként Bécsben treniroznak a magyar uszók és vízipólózók,

akiknek a bécsi magyarok ingyen uszodát és ellátást nyújtanak

(A Reggel tudósítójától.) A fedett uszodán kívül a magyar uszósport legfontosabb problémája az augusztusi hatos vízipólótorna. Az uszószevaség természetesen nem szívesen mondja le az év legszezevasőbb sporteseményének a megrendezéséről és ezért a fedett uszoda ügyétől függetlenül elhatározta, hogy

megis elvállalja a hatostorna megrendezését, nem akarván megfosztani sem a magyar közönséget a nagyszerű attrakciótól, sem a magyar csapatot attól, hogy Európa öt legjobb csapatával összemérhesse erejét.

A magyar vízipólócsapatnak tehát most már hozzá kell látni a lelkiismeretes trenirozhoz és mert nem valószínű, hogy az időjárás a közeljövőben olyan kedvező forduljon, hogy a női Császártúróban lehessen trenirozni a MUSZ vezárárában az az elhatározás kerekedett fölül, hogy

elfogadják a bécsiek meghívását s egyelőre három trenirognapra Bécsbe utaznak.

Az expedíció 15 uszóból, illetően vízipólózóból

tekösből állna, akik szombaton délutánoként utaznának Bécsbe, hogy szombaton este és vasárnap délelőtt a Dianobadban, vagy a város valamelyik fedett uszodájában kiadós trenirozást vegyenek. A Bécsben lakó magyarok szívesen vállalnák az uszók ingyenes ellátását. Wrascheilnek, az osztrák atletikai szövetség elnökeinek közbenjárására a határtól Bécsig kedvezményesen áron, a határig pedig Hermann miniszter hozzájárulásával ingyen utazhatnak a magyar expedíció.

A trenirozást egyelőre három hétre tervezik, ami a kedvezményeket figyelembevételel hat-száz pengőbe kerülne. Ez a pénz a közeljövőben együtt is lesz és így most már semmi akadályja sincsen annak, hogy

a magyar uszók szegyezenre külföldön trenirozzanak.

Dehát el kell kezdeni a trenirozást, ha csak annak a szegyezennek nem akarjuk magunkat kitenni, hogy a kétszeres Európa-bajnok magyar csapatot az olimpiai vízipólótorna második helyezettjét augusztusban sorozatos kudarcok érik.

Erdélyi nyerte a főiskolai gyorskorcsolyázó-bajnokságot

Kimmerling, a jövő sprintere, második helyre szorult

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt fejezték be a főiskolai gyorskorcsolyázóversenyt az 5000 méteres futammal. 24 fokos dermesztő hidegben három versenyző két futamban létezőt egymással a bajnoki címért. Az első futamban Erdélyi és Kimmerling mérkőzött.

Kimmerling, a jövő sprintere, alig pár méterrel végzett a győztes Erdélyi mögött.

Tekintve a rendkívüli hideget, az elért eredmény elsőrangú. Győztes: Erdélyi 9 p. 34,6 mp. 2. Kimmerling 9 p. 39,6 mp. A második futam-

ban Pataky egyedül futott. Idő: 10 p. 01 mp.

Végeredmény:

Bajnok: Erdélyi. 2. Kimmerling. 3. Pataky. — A gyorskorcsolyázó-bajnokság pontszámait a táblázat így fest: Erdélyi 165,39 p., Kimmerling 162,33 p., Pataky 129,30 p. B. Kimmerlingnek van a legkevesebb pontszáma, meg sem ér a bajnok. Lenam Erdélyi, most Erdélyi két versenyében győzött. Kimmerling kitűnő pontozását annak köszönheti, hogy 500 méter csak a másodpercet maradt el az országos rekordtól. — A főiskolai főispánok-szalag-bajnok: Keszthely Elemér 195,90 ponttal. 2. Galas 178,85 p. — Helymunka-orszolgá-bajnok: Bostay Beske 163,63 ponttal ellenfél nélkül.

Pető, 24 p. 53 mp. (160 mp. hátrány). 3. Szabó, 24 p. 53 mp. (120 mp. hátrány).

A bécsi futballmérkőzések — mint A Reggel-nek Bécsből jelentik — az abnormis hideg miatt elmaradtak. A liga „tavaszi” fordulóját vasárnapra halasztották.

Felélő kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII. Csófi utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

Weiler futott be elsőnek az MTK mezei versenyén

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tartották meg a Hungária-úti pálya környékén az MTK tréningszerű mezei futóversenyét. A szeniorok közül a 4 1/2 kilométeres táv futása után elsőnek Weiler, majd Halász, Juhász és végül — jóval hátrább — Taubner érkezett a célba. A kezdők a következő sorrendben futottak be: 1. Balogh, 2. Sónok, 3. Urbach. It's a szenioroknál: 19 perc, a kezdőknel a 2 1/2 kilométeres 12 perc.